

ماهنامه مسجد / ماهنامه فرهنگی آموزشی و ترویجی دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز رسیدگی به امور مساجد / شماره ۱۷۵ / مرداد ماه ۱۳۹۳ / صاحب امتیاز: مرکز رسیدگی به امور مساجد • مدیر مسئول: حمید مشهدی آقائی • دبیر تحریریه: حسن علی آزادی / دبیران

نمایشگاه خط نظریه بر اوزن بر امل از محمود

۱۷۵

سرورس • سرورس منیر: یاسر شریعتی • سرورس رواق: سید علی آقائی • سرورس محراب: علی باناشی • سرورس شبستان: مهدی اخلاقی • کارشناسان تحریریه: حجت الاسلام جواد محمدزمانی، حجت الاسلام دکتر طاباطبائی، حجت الاسلام مصطفی کاویانی، علیرضا شیبیری • گروه مؤلفین: آیت الله یوسفی غروی، حجج اسلام نظری منفرد و دکتر محمود احمدی میانچی و سید محمد حسین امام موسوی، صمد نظری، حمیدرضا گودرزی، یاسین شیخ زاده، سید مهدی رضوی، هادی الیاسی، رضا رضائی، دانیال نعمی، محمد ادهمی، رضا کاظمی راد، محمدتوسطی فر، مهدی مویدی، سمیه شمسی، سیدمرتضی موسوی الهام صیاحی، مرتضی اسدی، محمدرضا نظری، مسلم واحدی، سید مهدی موسوی، فاطمه زمانی، علیرضا هخوارقانی، علی صادقی سرشت، محمدرودگری، محمدجعفر آبادی، مرضیه عبوضی • طراحی و گرافیک: مصطفی سلیمانی / سید مهدی عکس: امیر حسامی / نژاد مصطفی معراجی • ویراستار: محمدباقر حجتانی / فصل • شمارگان: ۳۰۰۰

● مهرات‌های کلاسدری / ۴ بر گزای مسابقات مختلف در تابستان / ۶ / سه مهرات ضروری در مدیریت خانواده / ۸ / فلسفه ابتلا و راهای دفع بلا / ۱۰ / فیش روزه تخریب قیور ائمه بقیع / ۱۲ / فیش روزه شهادت امام صادق / ۱۳ / حضرت حمزه نقش آفرینی گنم / ۱۴ / پیشینه تخریب قیور اهل بیت / ۱۵ / بازگشت خورشید / ۱۶ / عبدالعظیم حسنی امامزاده‌ای بانسب و محدثی جلیل القدر / ۱۷ / مجاهدت‌های علمی سیاسی از مدینه تا قم / ۱۹ / امام مسجد همت / ۲۰ / زیبایی روحانی در بی‌پیرایگی است / ۲۱

● گونه‌شناسی شریعت در ادیان / ۲۴ / اختلاف در مرجعیت علمی / ۲۵ / ذمه: شریعت هندی / ۲۸ / شریعت موبدانه / ۲۹ / اعتقادی از جنس ناامیدی... / ۳۰ / شریعت وابسته به آب / ۳۱ / خروج شریعت از دایره نجات / ۳۲ / شریعت پیهود / ۳۳ / تأثیر و تأثرات تشریحی / ۳۴ / شریعت و سنجش اعمال / ۳۵

● مسجد کاملاً مردمی / ۳۸ / برادرانه کاری کنیم / ۳۹ / ارتباطی نه‌ایست / ۴۲ / روابط هوشمند / ۴۳ / جایگاه شایسته / ۴۴ / ارتباط سیستمی / ۴۴ / بچه مسجدی / ۴۵ / زیر آسمان / ۴۶ / گونه‌شناسی ارتباط / ۴۶ / ارتباطی که باید آشکار شود / ۴۸ / شبکه مسجد / ۵۰ / نمای مسجد باید معرفت‌زا باشد / ۵۱ / آدرس مسجد را گم کرده‌ام / ۵۲

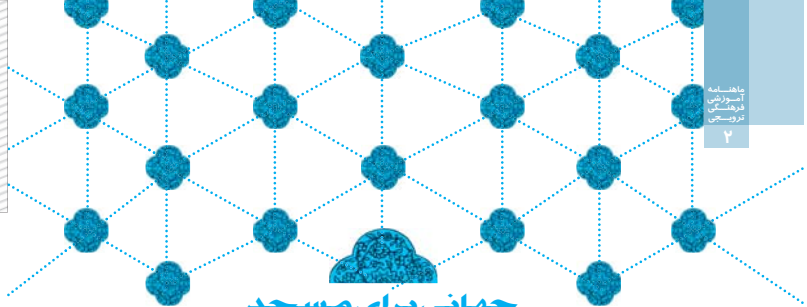

● هويت رسانه در گفتمان انقلاب اسلامی / ۵۴ / مصاحبه با آیت‌الله یوسفی غروی / ۵۶ / اشتباهات فکری و گفتمانی شاه / ۵۸ / آموزش یا آزادی؟ مسئله این است / ۵۹ / رسانه اشغالگری / ۶۱ / منشور مدیران در نظام اسلامی / ۶۲ / نزدی شاید ما... / ۶۳ / هشت پرده انتخاب‌ها / ۶۴ / ارتباطات زیربنایی برای فرهنگ / ۶۴ / رسانه متعلق / ۶۵ / از بستن چاهی خبری نیست / ۶۶ / یک پارچه / ۶۷ / شعر حبیب خراسان / ۶۸ / ده فرمان موسی تا زائر دینی در سینمای معاصر / ۷۰ / راهکارهای جذاب‌سازی / ۷۲

● در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است
● آثار مندرج در نشریه بیانگر نظرات نویسندگان است نقل و اقتباس از مطالب نشریه فقط با ذکر منبع مجاز است.
● مطالب خود را ترجیحاً تایپ شده به رایانه نشریه ارسال کنید.
● مطالب ارسال شده به تحریریه فقط با ذکر نام و آدرس به کارمندان می‌رسد.
● باتشکر از تمام عزیزانی که ما را در تهیه نشریه یاری رساندند.

آدرس: قم، بلوار شهید صدوقی، ۲۰ متری حضرت ابوالفضل (ع)، پلاک ۱۰۳
دفتر مطالعات و پژوهش‌های مرکز رسیدگی به امور مساجد
تلفن: ۰۲۵۳۲۹۳۳۸۳۵-۶ • نامبر: ۰۲۵۳۲۹۳۳۸۳۷ • سامانه پیام کوتاه: ۰۲۵۳۲۹۳۳۸۳۵-۳۰۰۰
نشانی اینترنتی: <http://www.masjed.ir> • پست الکترونیک: n.masjed@chmail.ir

جهانی برای مسجد

بارها و بارها شنیده‌ایم «دهکده جهانی» گام‌تر است و هم‌فراز مساجد موضوعی که در عین حال حاکمیت و استیلای فرهنگی بر جوامع، حکایتی فراز دارد و آن‌بندگی انسان است. تلخ است اما حقیقی است: از پرابهار فرمایش امام جواد (ع): «من اصلی‌الی ناطق فقد عبده» این دهکده‌تنه استعما و بیسرا که حتی دل‌ها را تسخیر کرده و کار را به جایی رسانده است که باطل، حق جلوه کند و حق باطل، روزی که سازندگان این دهکده شروع به ساختن و پرداختن نوع جدیدی از زندگی نمودند، معلوم نیست درباره‌ی حق و چپ‌انداز آینده‌ان چگونه تصویری داشتند!

انگیزه این نوشته نه تنها تمجید از صاحبان این دهکده جهانی نیست که نوعی دشمن شناسی است. و هر قدر دشمن دانتر روش مغایله با آن زیر کانه‌تر از مغایله جدید با زست است انسان محوری خدمات ارتباطی فراوان و در عین حال خسارتی برای انسان است که جز خدای تبار کو تعالی کسی جبران‌گر آن همه ضروریات نیست در آغاز به نظر می‌رسد نزدیک‌سازی پیوندهای انسانی، انگیزه قدرتمند جریان معارض دینی است! نیاز به ارتباط بدیهی‌تر از آن است که مورد بحث و بررسی قرار گیرد اما این مسئله که چگونه و در باره چه موضوعی ارتباط‌ها برقرار شود تا در نتیجه منجر به ایجاد پیوندهای عمیق اخلاقی و اعتقادی و قانونی موم شود، موضوع چرم‌چران فکری و اندیشه‌ای متولیان دهکده جهانی است. این شاید آغاز راد تفکر ایزد رسانی‌های و رویند رو به رشد آن است.

امروزه جزء بدیهی‌ترین ابزار برای جوانان استفاده از فضای مجازی و فردمحورانه و جمع‌محورانه است؛ موضوعاتی همچون شبکه‌های اجتماعی و بر مافقرز‌هایی که در تلفن‌های همراه، مرزهای ارتباطی را از سطح خصوصی‌ترین مرزها در نوردیده و اکنون در خلوت‌ترین لحظات نسل جدید خودنمایی دارد! اما نقطه مقابل در اندیشه‌ای که می‌سازیم، یعنی اندیشه دین‌محور، اگر به حقیقت کلمه دین محور باشد و نه رست آن، شکل ارتباطات صادقانه‌تر، حقیقی‌تر و انسانی‌تر است و این تنها یک ادعا نیست! آید فراوان اسلام بر مسم‌عبادی اجتماعی نماز جماعت و هم‌نشینی مؤمنین در کنار یکدیگر حقیقی انگار نشاندن درباره اولیات ارتباطی انسان خدایرست با جامعه مؤمن است. بررسی این نکته لازم است که چرا ارتباط تأثیر گذار مسجدی که در مرتبه اول از جمع شدن برای نماز جماعت آغاز می‌گردد در ادامه بیشتر مدیریت عقلانی و سیاسی اجتماع می‌سازد کنون چنان جایگاه اصلی خود داشته که در هر مرحله است که حتی نقش‌عبادی اجتماع خود را نیز نادیده گرفته و رسیده به آنکه بتواند درباره احکام‌های ارتباطی بین مساجد نیز صحبت کرد.

این نوشته تا توان آن‌را که است بتواند آسیب‌شناسی کاملی از این مسئله داشته باشد اما حقیقت آن است در ابتدا باید به تغییر نگرش‌ها توجه نمود؛ زیرا به نظر می‌رسد به همان اندازه که عمارت بنای مسجد اهمیت دارد، چند برابر آن ساخت اجتماع مؤمنین و حضور آنان اهمیت داشته باشد؛ چرا که اگر اجتماع نباشد، عملاً ساختمان مسجد نیز تبدیل به ویرانه حضور خواهد شد.

دربار پیوند مسجد که در حقیقت محور جریان‌سازی اجتماع دینی است مدیریت مرکز سبکی به امور مساجد در سطح کلان، تلاش وافر خود را در آن باره داشته و خواهد داشت. در سطح محله و ناحیه، این وظیفه در مرحله اول باید دفعه خود متولیان مساجد گردد و با ارتباطی در سطوح مختلف بین‌آمه جماعات، هیئات اما شورای فرهنگی و در نهایت عامه مردم تبدیل به یک هنجار همگام اجتماعی دینی شود. درباره چرایی این ارتباط می‌توان به مهم‌ترین نکته یعنی حل کردن مشکلات مساجد، هر محله و موضوعات مختلف اجتماعی اشاره نمود. تجربه نشان داده که یک مسجد فعال چنان بر محله و اطراف خود تأثیر گذار است که هیچ مکان دیگری این چنین فرهنگ‌سازی‌ای ندارد. حال اگر این مسجد با ایجاد ارتباط با مساجد دیگر، زمینه پیوند عمیق‌تری را ایجاد نماید، اتفاق می‌وفد و مبارک‌تر خواهد بود؛ یکی از مظاهر این پیوندها که هست در برهه تاریخی بوده و هست حضور بیشتر عزاداری در مساجد یکدیگر است که البته بیشتر جنبه شعاری دارد. این نوع پیوندهای ایمانی که به سبب اصلی آن تنها در مساجد شکل می‌گیرد، می‌تواند شبکه‌ای قدرتمند در برابر فرهنگی باشد که با استفاده از ابزار پیشرفته تکنولوژی، حضوری جدی در بین نسل نو دارد.

منبر

سنگد / شماره ۱۷۵ / مرداد ۱۳۹۳

مسوایس ضئیر:

شوال را شوال می‌خوانند: زیرا گناهان مؤمنین را بر می‌دارد. ماهی که مطلع آن عید بندگی و فطرت است و یاد حماسه غزوه‌های خندق و احد را زنده می‌کند. ماهی که پیامبر رحمت حامی بزرگ خود، حمزه سیدالشهدا را از دست داد و بسپار آندوهگین شد.

شوال اما پیش از همه رنگ و بوی غربت بیع را دارد. در هشتمین روز از این ماه بقاع چهار امام معصوم شعیبان به دست وهابیان کور دل ویران شد، تا غربت آنمه شیعیه برای پیروان همه ادیان و مذاهب جهان تسکات‌تر شود. از این روز در این شماره علاوه بر شخصیت‌شناسی حمزه سیدالشهدا، تاریخچه تخریب مآثر و اماکن مقدسه شیعیه به دست دشمنان اهلبیت (ع) پرداخته‌ایم.

ماه شوال امسال مصادف شده است با تعطیلات تابستان و اوقات فراغت جوانان. چگونگی پرگزاری دوره‌های طرح اوقات فراغت و پرگزاری کلاس‌ها، جلساته، مسابقات و سرگرمی در مسجد و سبدهای جذب جوانان و نوجوانان از جمله مهارت‌هایی است که در پیش‌رو نخست‌سروسوس منبر آرا که شده است تا می‌تواند در بیشتر فراغت مسجدی‌ها را به شکوفایی استعدادها و ایمنان تبدیل و ایمنان را به خدا نزدیک‌تر کند و به این‌آیه سوره یوسف جامه عمل بپوشاند: «فَارْتَدُّ فَأَقْبَصَ وَالْآنَ زَيْغٌ فَأَقْبَصَ»

ببی‌نوشت:

۱. قال رسول الله (ص): «شوالٌ یومٌ یُغْفَرُ فیهِ ذنوبُ المؤمنین»
۲. ایشیت، (ملکی ندیری، میرزا جواد، المرافات، ۱۳۴۱)
۳. اشراج، ۸، ۷.

مهارت‌های کلاس‌داری

مسئد نظری (استاد مرکز تخصصی تبلیغ)

مقدمه

هدف مبلغان گرمای از تدریس و تشکیل کلاس برای مخاطبان کودک، نوجوان و جوان در ایام ماه مبارک و ماه رمضان است. تأثیر گذاری مطلوب دستی بر این مخاطبان در حوزه عقاید، اخلاق و احکام است. این تأثیر گذاری در سه حیطه می‌تواند باشد:

۱. تأثیر گذاری بر عواطف و احساسات؛
۲. تأثیر گذاری بر اندیشه و فکر؛
۳. تأثیر گذاری بر رفتار و کردار.

یعنی مبلغ در نهایت می‌خواهد مخاطبان نماز بخوانند، در عمل غیبت را ترک کنند، به نامحرم نگاه نکنند...

از سوی دیگر برای تأثیر گذاری بهتر و بیشتر به مخاطب در کلاس، سه مرحله مهم باید طی شود:

۱. برقراری ارتباط؛
 ۲. ایجاد محبوسیت؛
 ۳. ایجاد محبوبیت.
- مبلغان و مریمان عزیز برای اجرای هر کدام از مراحل بالا باید مهارت لازم و کافی را در خود ایجاد کنند.
- مهارت برقراری ارتباط اولیه در کلاس در کلاس ابتدایی یا مخاطبان ارتباط خوبی برقرار کرد. برای برقراری ارتباط خوب و مؤثر باید به نکات زیر توجه کرد:

نحوه ورود و سلام و احوال پرسی

ورود به کلاس باید طوری باشد که دانش آموزان احساس مصیبت کنند؛ البته باید توجه داشت این مصیبت نباید آن چنان زیاد باشد که دانش آموزان اینکار عمل را از دست مبلغ گرفته، او را دوست بینند؛ لذا در کلاس سلوگ کنند. بنابراین پیش نهاد می‌شود در لحظه ورود به کلاس چنین عمل شود:

باب خندان و خوش طالع وارد شوید.
به چشم‌مان مخاطبان نگاه مستقیم نداشته باشید.
ابتدا نشینید و روی می جلوی خود را مبرتب کنید.
به سر و صدا و همهمه‌های دانش آموزان توجه نکنید.
پس از دو دقیقه به دانش آموزان نگاه کنید و

بانام و یاد خدا و کمک گرفتن از خای متعال شروع کنید.

۱. شروع و اعلام

الف) استفاده از شعرهایی که مستقیم برای شروع سروده شده‌اند؛
به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین
ب) استفاده از شعرهایی که اگرچه مستقیم برای شروع سروده نشده‌اند، می‌توان به تناسب از آنها برای شروع استفاده کرد.

زندگی زیباست ای زیبا پسند زنده اندیشان به زبانی رسند
آن قدر زیباست ای بی‌باگ گشت کر پزایش می‌توان از جان گشت

خواهی نخوری ز تپم ای بس شکست باید به دفاع از دل و دینه تشنه شد

چون ششوت بود به سوی دل تو پ گناه دروازه دل به یوی آن باید شوست
بگفت زما و دست به کاری نذیم بر گردن حضور دار نه ریش دار کن گشت خفا حمله
که این سر خورای زبیا و یک بار زشت کنپ اگر بخواهی، تو برای ریش می کنپ.

۲. شروع و یاد باستان خاخره

نحوه تلقین باستان خاخره
محال استان باستان صاقلی ۱۱ در مسجد الحرام که نموده اند که موندن شاه الله طواف کعبه قسمت شاه و شاهم بدست ملوس و فرستید ایگی از حاجی‌ها عیای امام صادق ۱۱ را محکم گرفت و گفت: کیسه پول من کم شود هر از دینار در آن پول بوده و شایر داشته‌ای!

راستی اگر مایودیم چه کار کنیم؟ هر چه امام پول بدست کرد که شایه کسی دیگر برداشته، شاید در خانه جا گذاشته‌ای شاید اشتباهی کنی، فایده‌ای نداشت. حضرت فرمودند: حالا که فکر می‌کنی من برداشتم دنبال من بیا امام او را به منزل برود و در کیسه‌های هزار دینار گذاشت و به او بخش داد. شخصی همین که وارد منزل خود شد، کیسه پول خود را در خانه یافت. فوراً خدمت امام صادق ۱۱ آمد، عرض خواهی کرد و کیسه پول

را پس داد و گفت: من اشتباه کرده‌ام، حضرت خطاب به او فرمودند: ما اهل بیت اگر چیزی به کسی بدهیم، دیگر از او نمی‌گیریم.
نمونه خاطره: شهید منشی می‌فرمودند در دو موضوع نسبت به خود شک کردم، یکی اینکه به من می‌گویند «شهید اسدالله»؛ آیا واقعا من از اولاد پیامبر ۱۱ ام و دیگر اینکه آیا لیاقت آن را دارم که در راه خدا شهید شوم یا نه؛ روزی به حرم امام حسین ۱۱ رفتم و در آنجا ناله و زاری از امام خواستم که جواب بدهند. پس از مدتی شمی امام حسین ۱۱ را در خواب دیدم که بالای سرم آمدند و دستي به عمل کشیدند و این جمله را فرمودند: «ای بی‌االت مقبول ای فرزندان تو گشته می‌شوی». جواب دو سوال من در آن بود. امام فرمودند: «بئی» یعنی من سیدم و دیگر اینکه به من شایرت دادند که من شهید می‌شوم؛

۳. شروع و بیان

حضرت عیسی ۱۱ این قاعده را عصاره کتابهای آسمانی بر می‌شمرد و می‌فرماید: این است خلاصه تورات و کتاب انبیاء ۱۱
سختی دینی ما نیز بر این قاعده ای فشرده است: قاعده‌ای که مسلمان و کافر را یکسان فرا می‌گیرد
اما آن قاعده! امام علی ۱۱ از فرزندان نسبی و معنوی‌اش می‌خواهد این قاعده را اصل و بنیاد اخلاق و رفتارهای خویش قرار دهند. آن حضرت در سفرارش به فرزندش امام حسن ۱۱ در نامه ۱۱ پنج ابلاغه می‌فرماید: «ای بی‌االت جمل نفسک میز انبیا و تکبیم و بین کبیر که...»

۴. شروع و بیان مضامین

مثال: بحث امروز ما در مورد موضوع «ایستادن و آواز» است. امام صادق ۱۱ در مسجد الحرام در آن به عنوان غار عریض در قاعده اخلاقی جهان بسادی می‌کنند که تنها در جامع ممالک است. روایت رسول مکرم اسلام ۱۱ و پنج ابلاغه امیرالمؤمنین ۱۱ می‌آید: «ممنوع از اخلاق بسیار کبیر قبل از اسلام نیز به عنوان سنگ پایه اخلاق معرفی شده و موضوع اخلاقی از این قاعده بنام «قاعده زین» می‌آید. می‌تواند از این قاعده نخستین اصل اخلاقی قلمداد شده است.
این قاعده در سنت چینی به زمان کنفوسیوس بر می‌گردد. شکرش از وی پرسید: آیا در جهان کلمه‌ای عام و دستوری کلی وجود دارد که بتوان آن را قانون حیات سراسر عمر قرار داد؟ استاد جواب داد: بله.
از طرفی کل فلسفه کات نیز در حقیقت چیزی جز گسترش اصل همین اخلاقی نیست»

۵. شروع و سؤال

ماچرا هستیم! چگیدیم! اصلا چگبرای چه بود! چرا چگیدیم که این همه شهید و مجروح

و جانبا و اسیر بدهیم؟ چرا بهترین و باکترین سوره‌ها را از دست دادیم؟ چرا باید جنگ کرد که این همه خسارت به کشور و ملت ما وارد شود؟ آیا بهتر نبود صلح کنیم؟ آیا بهتر نبود با صلح می‌کردیم تا آدمی قوت بگیریم و بعد بجنگیم؟ چرا پس از فتح مشرفر ساز هم چگیدیم؟ چرا چندبار پیشنه صلح ندادیم؟ چگیدیم؟ چرا می‌گفتیم جنگ تا بی‌روزی؟ چرا می‌گفتیم بپهر ازادی قفسم از کربلا باید گشت؟ اصلا ما با چه راهگشاه شوند.

دعای سلامتی امام زمان ۱۱ را بخواند یا یک سوره از قرآن کریم مثل سوره عصر، توحید و... در این باره رعایت چند نکته الزامی است:
۱. سبک و آهنگی استفاده شود که دانش آموزان با آن مانوس شوند و راحت می‌توانند همراهی کنند.
۲. محتوا شما باید یک فرد دیگر محور محتوایی باشد که می‌توانید بدلیل شایستگی دانش آموزان با او هماهنگ شوند.
۳. همه خواهد همراهی کنند.

۱۰. شروع و مصاحبه

گفتنی است مثالهایی که استفاده شده برای مخاطبان مختلف در موضوعات گوناگون است؛ بنابراین تشخیص اینکه چه مثالی متناسب با چه مخاطبی است، باید ملاحظه کرد.

۱۱. شروع و بازی فکری

ادامه دارد.

۸. شروع و امتحان

خامان در آن کلبه قرآنم، چیزی دارم که تو در عرش کبریا بی‌االت نذاری من چون تویی دارم و تو چون خودت داری!

۹. شروع و با همخوانی

همان ابتدای دانش آموزان خواسته شود همه با هم

بی‌نوست

۱. بزمگاه کهن، ۶۸/۶۲، مجله فرهنگ و ادب، ۸۳.
۲. بزمگاه کفای، حبیب‌الله رضایی نکات، ۱۹۷.
۳. بی‌نالی، جان، جنبه‌های دینی درجه علمای عصر مکتب.
۴. اسلامی، سیدحسین، سبک‌های تربیتی از نگاه اخلاق اسلامی، فلسفه کتاب، بی‌نالی، ۱۳۸۳.
۵. انجیل، ۱۲۷.

انگیزه بیشتری برای کمک به چنین برنامه‌هایی می‌آید کنند (کمک به اهداف جوایز).
نمونه ۱: «مومن-نسان نمونه»
«ده دوازده یا حتی بیشتر» موردان بانوان نمونه
صدر اسلام یا قبل از اسلام انتخاب کنید.
«اطلاعات مفید و مختصری از هر بنا و بنویسید»
به‌طوری که به‌راحتی قابل تشخیص برای عموم مردم نباشد.

«در آزمون از افراد خواهید حدس سزند شخصیت مورد نظر چه کسی است؟»
۱. زنی زنی است که در ابتدای پندایش اسلام، دعوت پیامبر کرام را پذیرفت و در سال پنجم به‌همراه همسرش سفیرین ابی طالب و حدود هشتاد نفر از مردان و زنان با ایمان به حبشه هجرت کرد. خداوند در مردان و زنان وی سه فرزند به نام‌های عبدالله، محمود و عطا کرد و همواره در خانه حضرت زهرا علیها السلام و درود مرحوم اسرار آن حضرت سخن می‌شد. وی شانه همراه با علی (ع) بنیان پاک شخصیت صدیقه فاطمه (ع) را عمل داد گفت کرد.

۲. ابن عقیقه، دخدر جنه و عمران بن داود است. خداوند وی را در سن پیری مادرش، به آن‌ها هدیه کرد. حتی در یکی از روزهای کهنش به خداوند پسر خود، با کمال قهر و بازاری از پروردگارش خواست تا فرزند بی‌نوی و همسرش عنایت کند. خداوند خواستش را اجابت کرد. روزگار بارزای فرارسید و جوان نواز، چشم حقین خود را به حقایق جهان گشود پس از آنکه، به پروردگار سر نه‌شاست. «وای عیضا هیکت دُریتان من السَّطَّانِ الرَّجِیعِ»؛ خداوند پاسخ داد: «فَلَمَّا قَبِلْنَا بِهَا قَبُولَ خَشْنٍ...» سپس مادر، کودک را در پارچه‌ای پیچید و روانه بیت المقدس گشت. کودک را به دست اجداد سیر بود منزل باز گشت. ...
امامه دارد

پروردگار نام روی می‌آوریم؟ (از حرفه ۱۳-۱۴)،
۲. مستحب است هنگام وارد شدن به هر منزلی بخوانید:
«وَبِزْمَانِ أَنْبِیَاءِ مُنْجِلَاتِكَ أَنْبَاءُ خَدِیْقَتِیْ الْمُنْجِلِینِ؛
پروردگارا، مرا به منزلی مبارک فرود آور و تو بهترین منبذاتی را بفرست.» (مؤمنون: ۱۶)»
... و ...

نمونه ۳: «حفظ فرازهایی از مناجات شعبانیه»
۱. «الهی! خرمی قسمن دالذی یزرفنی و ان خذلتنی قمن دالذی یبصرنی؛ خدا یا اگر مرا محروم کنی، پس چه کسی مرا روزی دهد؟ و اگر تو مرا خوار کنی، چه کسی مرا پاری کند؟»
۲. «الهی! عود یک من غصغیک و خول سکتکتک؛ خدا یا پناه می‌برم به تو از خشمت و از نزول عذابت.»
۳. «الهی قَدَّرْتَ عَلَی نَفْسِی الی نَطَّرَ لَهَا قَلْبًا وَزَلَّی ان لِم تَعْرِی لَهَا؛ خدا من در تدبیر آن به خودم ستم کرد، و ای پر نفسم اگر تو او را بنامز می؟»
۴. ...

ب) آزمون اطلاعات عمومی

شویه‌اچد
۱. اعلام یکید آزمون ویژه با جوایز نفیس در تاریخ... بر گزار خواهد شد.
۲. درباره مجموع و جزئیات آزمون حرفی بنویسید.
۳. جوایز خوب و نفیسی برای مسابقه اعلام کنید.
۴. تبلیغات خوبی برای آزمون و جوایز آماده کنید.
۵. مسجدر اکر آمون قرار فر دهید (خاچه‌ها در قسمت مخصوص خود پر و لرا ن هر هم در جایگاه خود حاضر شوند).
۶. عر شکت کنند باید به صورت جلسه امتحان و آزمون بنشینند.

۷. بر که آزمون را این شرکت کنندگان بخش کنید و از آنان بخواید در مدت سعی فقیه، اطلاعات خواسته‌شده را بنویسند.
۸. برای برگزاری آزمون محتامراف بنگارید.
۹. پس از برگزاری آزمون حاضر برگردان را، در مسجد تشریح کنید و در حضور نمازگزاران، جوایز را تقدیم کنید.
۱۰. فرصتی مناسب جواب سوال های آزمون را برای عموم مردم در مسجد توضیح دهید.
۱۱. ممتازان آزمون حفظ در صورت آماده‌گی آنان، برای اجرای برنامه در مسجد بعد نماز مغرب و عشاء دعوت کنید.
۱۲. عموم مردم را بدین نمره کار شامیاری تحت تأثیر قرا خوانند گرفت.
۱۳. عدای از خیرین با دیدن این نمونه برنامه‌ها

داده شود.
۴. از شرکت کنندگان خواسته شود تا ظرف مدت مشال پنج روز حفظ را انجام دهند و روز آزمون در مسجد حضور یابند.
۵. زمان برگزاری آزمون از قبل اعلام شود.
۶. روز آزمون شرکت کنندگان حجازا هم و یا فاصله بنشینند می‌توان آزمون را به سه صورت انجام داد.
الف) به صورت شفاهی؛ شرکت کنندگان یکی یکی بخوانند و امتیاز بگیرند تا معلوم شود امتیاز چه کسی بیشتر است.
ب) بر گه‌های سفید به آنان داده شود و از آنان خواسته شود ابانی را که حفظ کرده‌اند بنویسند.
هر کس بیشتر نوشت برنده می‌شود.
ج) چند بخش مشخص شود و از بچه‌ها خواسته شود فقط آن بخش‌ها را حفظ بنویسند.
۹. محتما باید فضای آزمون به گونه‌ای باشد که زقات مالم صورت گیرد.
۱۰. اگر کسی غلط اعلام یا اعرابی داشت، خیلی سخت‌گیری نشود.

نمونه ۱: حفظ آیات مشهور:

ده یا هده آیه به مشهور انتخاب و بر که به ۴ یا ۵
به صورت پرشور طر ا می‌شود.
۱. «یا اعمات (عزوه)؛ (۱۲)»
«وَإِذْ أَنْبَأْنَا لِبُحَیْرَةَ وَكَیْلَانَ وَأَقْبَلَتْهُ فَقَالَتْ قَالَ إِلَهِیَ جَعَلَ لِنَاسٍ الْنَاسِیَ مَا قَالُوا وَبِینَ ذَئْبَیْیَ قَالَ لَا تَبَالُغْیَ الْغَدَیِّیِّ الْعَالِیْنَ»
«وَإِذْ أَنْبَأْنَا لِبُحَیْرَةَ وَكَیْلَانَ وَتَبَلَّغْ مَا أَنْزَلْنَا إِلَیْكَ وَبِینَ رَبِّكَ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَنْ يَبْتَلِغْ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ إِلَهِیَ لَیَخْبِئُ الْقَوْمَ الْكَافِرِینَ».
... و ...

نمونه ۲: آزمون مناسب خواتی:

خواندن آیات قرآن، در همه اوقات امری ستوده و قابل ارزش است؛ اما بزرگان دین با خود قرآن کرمی و خواندن برخی آیات و سوره‌ها در برخی مواقع و مناسبت‌ها سفارش کرده‌اند. آیات ذیل بر همین اساس انتخاب شده‌اند و شما در آن‌ها حفظ کنید یا عزیز تقاضا می‌شود به وقت آنها را حفظ کنید (ا توجه به ترجمه آن‌ها) تا در آزمون... جزو ممتازان و برگزیدگان باشید.
۱. هنگام سوره‌خواندن بر مرکب (ماشین) مستحبت است بخوانید.
۲. «سَخَّرْنَا لَیْلَیْ سَخَّرْنَا هَذَا كَمَا نَحْنُ مُقَرَّنِینَ وَآلَیْیَ لَیْلًا مُنْجِلِیْنَ؛ یک است کسی که این را رام ساخت و ما بر آن توانا بودیم و ما به [درگاه]

برگزاری مسابقات مختلف در قابسته

مدمنظر (استاد مرکز تخصصی تبلیغ)

ممنبر

با مطالعه آیه‌های قرآنی

۶

۱۰. مسابقه شماره بعد اجرا کنید.
نمونه:

مسابقه شماره ۱

مسابقاتی است که به صورت آزمون رسمی در روز مین در مسجد اجرا می‌شود. این مسابقات بر دو نوع است:

نام و خانوادگی:

کلاس:

تلفن:

۱. معمای ایله شرفه چیست؟

۲. «وما خلقت الجن والانس الا لیبوسن»

۳. «ما عمل اساسی قیام امام حسین (ع) را بنویسید»

۴. «من الرسول...» و بیانش.

۵. در روایات می‌توان از قلش کارت و استفاده کرد.

۶. «دعاها مثل...» دعا‌های وضو دعای عهد زیارت عاشورا و...

۷. حفظ اشعار اهل بیت (ع) مثل: علی ای‌های رحمت و...

۸. جوایز خوب و نفیسی برای مسابقه در نظر گرفته شود.

۹. تبلیغات خوب و مؤثری در سطح منطقه انجام شود.

۱۰. بر گه‌های مخصوص حفظ در مسجد به افراد

مسابقه شماره ۲

نام و خانوادگی:

کلاس:

تلفن:

چرا خداوند قرآن را زبان عربی نازل کرده است؟

یکی از اهداف جذب کودکان، جوانان و جوانان به مسجد در برگزاری انواع و اقسام مسابقات جذاب و جذاب و متناسب با مسجد است. در این خصوص به چند مورد اشاره می‌شود:

۱. مسابقات گروه‌ای

۱. تک‌انگاری؛
۲. هر که ۴ یا ۵ بار به شش قسمت تقسیم کنید.
۳. هر قسمت را به یک شماره فاز مسابقه اختصاص دهید.
۴. در هر قسمت با توجه به نوع مخاطب و سطح سواد، سؤالی‌هایی را مطرح کنید.
۵. سؤالی‌ها می‌تواند از آیات قرآن، عقاید، احکام، اخلاق و... باشد (تلفیقی یا اختصاصی).
۶. هر شماره از این مسابقه می‌توان در سه روز اجرا کرد (در هفته دو شماره اجرا می‌شود).
۷. عرضه اجرا به این صورت است که به هر کدام از اعضای کلاس در مسجد یا بعد از نماز جماعت، یک شماره از مسابقه را تحویل دهید.
۸. از آنان بخواید تا دو روز دیگر جواب‌ها را پشت برگه نوشته به مسجد تحویل دهند.
۹. محتامشامتنان را بنویسند.
۱۰. پس از تصحیح برگه جواب‌ها، روز بعد برندگان را در جمع مسجدی‌ها تشریح کنید.

سه مهارت ضروری در مدیریت خانواده

ایجاد انگیزه به روش ابهامی

حسن فرزند (طلبه سطح عالی حوزه علمیه)

در سبب شهادت رئیس مکتب شعبه امام صادق (ع) شرایط زمانی و مکانی و ادب اقتضا می‌کند کمی پیشتر به احادیث ایشان ایشان شود. در این مجال حدیثی کاربردی از ایشان می‌آوریم؛ حدیثی تربیتی در باب خانواده که امروزه نیز بحث‌های تربیتی خانواده‌پیش از گذشته ضرورت پیدا کرده است. امام صادق (ع)

کمال دست یابد. امام صادق (ع) می‌فرماید: «إِنَّ الْعَزِيْزَ يَخْتَارُ فِي مَثَرِهِ وَيُجَالِسُ إِلَى فَلَاتِ جَلَالَ يَتَكَلَّمُهَا وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِي ظُلْمَةِ لَوْ كَفَّرَتْ مَشْفُورَةٌ جَمِيْلَةً وَسَعَةً يَتَذَكَّرُ بِهَا وَيُغَيِّرُ غَيْرَةً يُخْتَصُّ بِهَا وَرَدُّ دَرَجَاتِهِ وَخَانُوهُ يَبْذُرُ سَهْ خَسَلَاتِهَا جَاعِ اسْتِ، هِرْ جَدِّهِ خِلَافَ مِثْلِهَا بِأَنْسَادٍ، يَأْبُدُ بِرُحُوْدِ تَحَااجِ كُنْدُ، خُوشِ رِفْتَارِي، كَشَادَدَسْتِي بِهَذَازِهْ وَغِيْرَتِ بَامُوسِي»^۱.

۱- خوش رفتاری

افعال اندیشه به روش تنظیم و دسته بندی
«مُتَشَاوِرَةٌ جَمِيْلَةٌ خُوشِ رِفْتَارِي»

خوش رفتاری با اعضای خانواده اولین مهارت ضروری در مدیریت خانواده است. پیرو حقیقی امام صادق (ع) هیچ گاه نسبت به خانواده‌اش، تنگ‌نظر، سخت‌گیر و بد رفتار نیست. او به نحو شایسته‌ای با همسر و فرزندانش معاشرت می‌کند؛ یعنی سر مرد در داخل خانه با خانواده‌اش معاشرت نمی‌کریز و خواهی‌شاید دارد.

قرآن کریم می‌فرماید: «عاشِرُوْهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ؛ وَامْسِكْنَ إِلَىٰ مَوْجِبِ الْوَجْهِ، فَإِنَّهُنَّ أَهْلٌ لَا يُنْفَعِي خِلَافَهَا إِلَّا مِنْ فَاجِحَةٍ مُّبِيْنَةٍ؛ چندان چیرگی نسبت به زن سفارش کرد که گمان کرد طلاق او جز با ارتکاب زنا جایز نیست»^۲.

در روایتی دیگر امام صادق (ع) شعیمان را به خوش رفتاری با خانواده سفارش کرده، آن را موجب طولانی شدن عمر می‌داند و می‌فرماید: «وَمَنْ حَسَنَ بَوْلَهُ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ زِدَ فِي عُمرِهِ؛ هر کس با خانواده‌اش خوش رفتاری کند، عمرش طولانی خواهد شد»^۳.

تحرک احساس به روش خودی

نمونه بسیار عالی در خوش رفتاری با خانواده، حضرت امیرالمؤمنین (ع) است؛ حضرت می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغْنِي عَنْهُ ثَلَاثُ أَعْلَىٰ أَحْسَنُ قِيَمَتِيَا اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِ وَلَا أَغْنِيْتَنِي وَلَا غُنَّتْ لِي أَمْراً وَقَدْ كُنْتُ الْفَطْرَانِيَا فَاذْكُرْ كَيْفَ عَنِّي الْهَمُّومُ وَالْأَحْزَانُ؛ بسو گنده به خدامم زهر را تا آن زمان که خلودن او را به سوسوی خود برد، خوشگین نه ساختم و در هیچ کاری موجب ناخوشی او نشده، او نیز هیچ گاه مرا خوشگین نکرد و عملی از سر نزن تا باعث ناخوشی من نشود»^۴.

شود. هر گاه به پروردگار نگاه می‌کردم، هرگونه غم و اندوه من برطرف می‌شد»^۵.

باید در زندگی فضایی ایجاد کرد که نه زن از مرد خشمگین شود و نه مرد به کاری که به آن علاقه

ندارد دچار شود. حضرت فاطمه (ع) می‌فرماید: «هن هرگز شوهرم را به کاری که می‌دانستم در قدرت او نیست، و اگر نمی‌کردم، آن چیزی که به طور طبیعی می‌دانستم نمی‌تواند تهیه کند، او نمی‌خواستم، هرگز با او مخالفت نکردم، هرگز به او دروغ نگفتم، هرگز به او خیانت نکردم»^۶.

۲- گشاده‌دستی به انداز

«بِسَعَةِ يَدَيْهِ وَرَوْحِ كَشَادَدَسْتِي بِهَذَازِهْ»

دومین مهارت ضروری برای مرد در مدیریت خانواده این است که تلاش کند در صورت امکان، رفاه و امور معیشتی خانواده را گسترش دهد. رسول حق (ع) فرمودند: «مَنْ دَخَلَ الشُّوقَ فَاسْتُرَىٰ تَحْتَهُ فَمَخَلَّهَا إِلَىٰ عِيَالِهِ كَمَخْلٍ مِّنْ صِدْقِ إِلَىٰ قَوْمٍ مَّخَارِبِ، تُرْدِي كَمَا بِهِ بِلَازَرِ، مِي رُودِ وَبِرَایِ عِيَالِيْشِ تَحْفَهْ مِي خُرْدِ، مَا نَمْنَدُ كَسِي كَمَا بِهِ خَسَمْتَدَانِ صَدَقَهْ مِي رُودِ»^۷.

امام صادق (ع) می‌فرماید: «إِنَّ عِيَالَ الْعَزْهِ اسْتُرَاؤُهُ قَوْمِ أَصْرِبِ، اللَّهُ غَلِيْبَهُ فَعَلِمَتْهُ وَسُغَ عَلِيٍّ اسْتُرَاهُ فَإِنَّ لِمَ يَفْعَلُ أَوْشَكَ أَنْ تَزُولَ تِلْكَ الْعَتَمَةُ؛ اعضای خانواده مرد (همانند اسیر اویند، پس هر کسی که خلودن متعال نعمتی به او عطا کرده، باید برای خانواده او زیر دستمان (خود کشايشی در زندگی ایجاد کند که اگر چنین نکند، ممکن است این نعمت از دست او خارج شود»^۸.

امام سجاد (ع) می‌فرماید: «إِنَّ أَوْشَاكُمَ عِنْدَ اللَّهِ اسْتَبْتَكُمُ عَلَيَّ عِيَالِهِ؛ هر که بر خانواده‌اش بیشتر توسعه دهد، خدمت حق از او خوشودتر است»^۹.

مرد باید در معیشت زندگی توسعه حساب شده‌ای برقرار کند در مناسج زندگی بر خانواده تنگ نگردد و توسعه‌اش هم حساب شده باشد. توسعه حساب شده چه توسعه‌ای است؟ توسعه‌ای که در آن اسراف نباشد، چشم و چمب هم‌چشمی نباشد، تجارح گریای و تقلید و مدیترتی نباشد و مطابق با درآمد و هزینه‌ها باشد. باید بدین توجه که اگر مرد بتواند توسعه منطقی داشته باشد و نهد، ممکن است فرزندان کماصتبار بیایند.

۳- غیرت نسبت به ناموس

«عَزِيْزَةٌ يَخْتَصُّنَ؛ غِيْرَتِ بَامُوسِي»

سومین مهارت ضروری سرمان در مدیریت خانواده، غیرت است. غیرت در لغت به معنای رنگ‌بردن، تصعوب حفظ کردن ناموس است. غیرت، حسن درستی است که افزایش برای محافظت و نگاهبانی از حریم خانواده و پاسداری از نسل او وجود در نهاده است.

غیرت یکی از ویژگی‌های برجسته اخلاقی

بیا می‌رساند و اولی‌ای الهی است، رسول خدا (ص) می‌فرماید: «كَانَ إِذَا زَاهِدَهُمْ أَيْ غُبُورًا وَأَنَا غَيْرُ مَنْزِلَةٍ وَأَعَزَمْتُ اللَّهُ لَأَفْ ضَنْ لِمَا تَغَابَرُوا الْعُمُومِيْنَ بِهَرْمِ اِبْرَاهِيْمِ، يَغْسِرُوْهُ وَجَاهِدُوهُمْ بِمَدُونِ وَوِ اِبْرَاهِيْمِ تَرْتَمِ وَ خَلُوْدنِ بِيْنِي كَسِي رَا كَهْ اِيْمَانَ اِهْلِيْ اَسْتِ، وَلِيْ غِيْرَتِ نَزْدَارِ، بِهْ خَاكِ بِهَالِه»^{۱۰}.

امام صادق (ع) نیز می‌فرماید: «إِنَّ اِهْلَ الْغُبُورِ يَجِبُ كُلُّ غُبُورٍ هَهُمَا خَلُوْدنِ غِيْرِ اسْتِ وَ هِرْ غِيْرِي رَا وَ اسْتِ دَارِه»^{۱۱}.

یکی از خصلت‌هایی که خلودن متعال در نهاد مردان به ودیعه گذاشته است، غیرت‌ورزیدن نسبت به ناموس و محارم است که جلوی بسیاری از مفاسد و ناهنجاری‌های اجتماعی را می‌گیرد؛ اسامی گاه این ویژگی در فردیه دلایل کوناگون ضعیفی شود.

رفتار سازی

حضرت امیرالمؤمنین (ع) این افراد را سرزنش کرده، می‌فرماید: «إِنَّ اَهْلَ الْعِرَاقِ كُنْثُتْ أَنْ يَنْسَاكُمُ يَوْمَئِذِيْنَ اِرْجَالِيْ فِي الطَّرِيْقِ اَهْتَاكُمُ كُنْجُونِ وَقَالَ لَأَعْنُ اللَّهُ مَنْ لَا يَغِيْرَاهُ اِهْلُ عِرَاقِ نَسِيْدَم كَهْ زَنَ هَایِ شَسْمَادِرْ اِهْرَقْتَنِ سَا مَر دَهَا بِرُ خُورْدِ مِي كُنْدنَا، اِيَا حِجَا نَمِي كُنْسيْدُ؛ خدا بی غیرت‌ها را لعنت کند»^{۱۲}.

درست است که غیرت‌ورزیدن مطلوب است؛ اما گاه خود معضلی بزرگی می‌شود آن زمانی است که در موضعی غیر از موضع خود به کار گرفته شود. حضرت امیرالمؤمنین (ع) از استفاده لیجا از غیرت را این گونه بیان می‌کند: «إِنَّكَ وَالْغُلَامِيْ فِي غَيْرِ مَوْضِعٍ غَيْرِةٍ فَإِنَّكَ بِلَيْتِ الْغُلَامِيْجِيَّةِ إِلَى السَّقِيْمِ وَالْبَرِيْةِ إِلَى الْبَرِيْءِ؛ اِمِرُومَان»^{۱۳}.

به امام حسن مجتبی (ع) می‌فرماید: باید بهیز از غیرت بی‌جا و مستحسبی نامقول و احیاناً مکرم کردن همسر از برزاین کار زن با کامان را به اولدی گرایش می‌دهد»^{۱۴}.

بیهوشی:

۱. علامه مجلسی، تحف العقول، ص ۲۲۲.
۲. ص ۲۲۴.
۳. در مجلس و رسائل الشریعه، ص ۱۴.
۴. شرح معانی، ص ۲۸۸.
۵. همان، ص ۲۴۳.
۶. شرح معانی، ص ۲۷۳.
۷. علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۲۵، ص ۲۰۸.
۸. شرح معانی، ص ۲۸۸.
۹. من جملة ما كتبه من غيري، ص ۱۰۰.
۱۰. طبرستان، حسن بر بصل، کلام الانوار، ص ۲۲۲.
۱۱. علامه مجلسی، تحف العقول، ص ۲۴۳.
۱۲. همان، ص ۲۸۸.
۱۳. همان، ص ۲۸۸.
۱۴. همان، ص ۲۸۸.

فیش روضه تخریب قبور ائمه بقیع

یاسین شیخ زاده

«سَلَامٌ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْعَهْدِيُّ... السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا رَسُولَ اللَّهِ... أَنَسُّهُنَّ الْأَتَمَّةُ الْأَيْدِيَةُ... الْهَيْبَةُ الْوَأَنْ قَدْ تَكْتُمُنَّ مَكْفُوفَةٌ وَأَنَّ قِيَامَكُمْ الصَّادِقَ وَالْكَلِمَةُ ذَنْبٌ فَلَيْتَ لِي عَيْنَا وَإِيَّاكُمْ فَلَيْتَ لِي عَيْنَا وَمَا دَعَانِي الدِّينَ وَأَكْرَمَ الْأَرْضِيِّ...»^۱

سلام بر شماری پیشوایان هدایت، سلام بر شما ای خاندان رسول خدا، شهادت می‌دهم که شما امامان هدایت و هدایت‌یافته‌اید و طاعت شما واجب و گناه شما حقیق است. شما دعوت کردید؛ ولی اجابت نشدید و دستور دادید؛ ولی اطاعت‌تان نکردند. شما ستون‌های دین و پایه‌های زمین اید.

کاش یک کشمیر بودم در شب تاریک بقیع تا سحر می‌سوخته چون قلب زوار بقیع کاش می‌شد معنای آن و هابیان سنگدل می‌نهادم نیمه‌شب صورت به دیوار بقیع قیبه و قبر و راه و خانه و گلدسته‌ها داشت ای مدینه‌چهره چو پیشانی گمشد آثار بقیع نیستی کج بر گداش بر کار قبر بی‌برغ زاری گزاید آید پدید یار بقیع ماه زار، آبخازان اشکندو گویند، آسمان صورت مهدی شده شمع شب تاریک بقیع آب، خوں و ناله اشک و ناله‌اش موسی جگر هر که شد مرغ دل زارش گرفتار بقیع گوزن زار نیست به در این گلستان، غم محور شب که خلوت می‌شود هراس‌آلود و یار بقیع ای که آتش بودنای می‌ان شمشان دست حق بوده است از اول نگهبان بقیع گر می‌دقت‌گری بر این امان غریب می‌چکد پیوسته اشکار چشم خونبار بقیع بس که آب‌وشب پر است از لاله‌های قافله بوی چمن خیزد از دامن گلزار بقیع در سال ۱۲۱۶ ق. امیر سعود بالمشکری بسیار به شهر کربلا حمله‌ور شد. تعداد بیست هزار نفر از اهالی کربلا و زوار کشته شدند و خزانه حرم

و تمام تزئینات و جواهرات حرم به تاراج رفت. همچنین آنان به هنگام تسلط بر طایف و مکه قیود عرب و عجمی پیامبر، خدیجه همسر پیامبر و بسیاری از مکان‌های مقدس را ویران کردند. امام زهرا در رمضان ۱۳۴ ق. وارد مدینه شدند و پس از گذشت چند روز در هشتم شوال، گنبدو بارگاه ائمه معصومین (ع) را بقیع راه کلی منهدم کردند و از این محرم قبور به جز قطعه سنگ‌هایی که در اطراف قبور نصب کردند، اثر و علاشی باقی‌نماند. آنان همچنین قبر ابراهیم فرزندی پیامبر اکرم (ع) را، قبور زنان آن حضرت، قبر ام‌البنین مادر حضرت ابوالفضل العباس (ع) و قبر عبدالله پدر پیامبر و اسماعیل فرزندان امام صادق (ع) و بسیاری قیود دیگر را تخریب کردند.

بعد از آن سلیلی دگر چشمان زهرا را پوشد غرشی بی‌انتها در بقیع زاری زهرا شد جز نیمه‌شبانش روز و شب احبار کفار بقیع بس حکایت از زمان غریت و ناله‌های زاری نفس در بقیع بوده، جداهایت ام‌البنین روضه‌خوان کربلا در بقیع خواب می‌دیدم به قد آسمان گنبدی رنگ گلزار در بقیع خواب می‌دیدم که سخن و بارگاه مثل صحنین بود، زواد بقیع کربلا خاکش شفاگر می‌دهد تربت پاکش شفا داند (در کنار درزند تا اینکه محسن راستفاق گوید).^۲

یونوست:

۱. افراهنای ارزینزه به نایب بقیع (ع) در کتاب معانی الجیان.
۲. حاج نالارزاد سائور.
۳. زهد اسلام، زاوه.
۴. به بی‌مطربی.
۵. مسمودی، علی بن حسین: الاموالیه، ص ۱۴۲.

یاسین شیخ زاده

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى خَلْفَتِي مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ خَازِنِ الْعِلْمِ الْأَعْبَى إِلَيْكَ يَا خَيْرَ الشُّرَافِيَيْنِ: خَدَايَا جَدِّدِ قَرَسْتِ بِرِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ صَاحِقِ: خَازِنِ دَانِشِ: عَدُوْتِ كَنْدَه كَه سَعُوِي بِرِ يَاقِبِ حَقِّ: أَن نُوْرِ الشَّكَارِ.»^۳

حسرت گرفته‌ها خوار حصار مدینه‌را غیرتیه کرده است دیار مدینه‌را آنا خز ن فاطمه و غیرت علی پر کرده است گوشه کنار مدینه‌را ذراع غای حضرت صادق فکنده‌باز بالشک و امام سمر و کار مدینه‌را گویم فشانند از آن قبر بی‌برغ چراغ غم‌های بی‌نشانه مزار مدینه‌را

مقتضی این عصر می‌گوید: منصور دوبایقی مضمحل‌رآ پیش فرماندارش فرستاد و به او پیام داد که خانه جعفر بن محمد (ع) را آتش بزند. خانه امام ائمه را آتش زدند. آتش بر در خانه و اطلاق هارسید. حضرت صادق (ع) پای بر روی آتش گذاشتند و آژوری آتش می‌رفت و می‌فرمود: «من پسر ریشه‌های ایمانم، من پسر ابراهیم خلیل‌الهام».^۴

خوشبید بود و ما بی‌نورش نظاره داشتند که در کفشمان علم هزاران ستاره داشتند قطعه کلان و خوی زلم لیش کجید علم و مقام و منزلتی بی‌شماره داشتند و در کتب قبلیت‌ها جاود داشتند و در کتب و مؤمن طاق و زوره داشتند کسی بی‌نور است بر این نور لایزال درهای فضل او مگر او آن‌کسره داشت زرا که این بهشت‌های همه‌را داشتند سوگند بر تو نم‌قرآن که هر‌لی‌اتی بر خود و بر سرحت و استعمار داشتند آتش برای خادم و چون خلیل شد وقتی نور شعله کشید و شراره داشت زرد بنبندنت تنش در آزایی

فیش روضه شهادت امام صادق (ع)

یاسین شیخ زاده

بقیع و واقع دو ماتم زهر اشاره داشتند حاجت‌بهر مردان این مکتب مقدس زیر پای چنان چگوشن پار باریار داشتند در زوری که منصور آن را تشریف‌نامه نهاده بود، نیمه‌شب به بقیع دستور داد که مپراکتوب به سرالی جعفر بن محمد برو و او را به همان وضع و حال که باقی‌تر من تمام است به پسر سنگ‌دانش جز یوسه نسیم به قبر مطهرت غیرت‌نگر که پشت در بسته بقیع صورت نهید به دامن دیوار، زاری در حیرت‌ناچگونه کفن شد جنازات چیزی آماده بود از اندام لاغر ت

مغر:

حضرت بسیار غریب بودند و بارها ایشان را با دست بسته و پای برهنه به کاخ منصور بردند؛ اما هر بار منصور شرم‌ده می‌شد و با عذرخواهی حضرت، اباز می‌گرداندند! لاج‌سوز دیر غریبی کاواورا سر بریده در طست طلاوار کاخ کردند و بزیندیش چشم کوزن کایتمش با چوب خیزران بر لیان نازنین او می‌زد.

و در حال خستگی به کاخ بردند. منصور چندین بار شمشیر را از غلاف بیرون کشید تا به امام تعرض کند؛ ولی هر بار مصرف می‌شد. در آخر با عطر خود سمر و صورت امام را معطر ساخت و دستور داد: کمال احترام امام را بمانش مشابهت کنند. پس از مدتی بقیع عزت‌ان کس عجب‌را پرسید. منصور گفت: ای بیع! من تصمیم به قتل جعفر بن محمد (ع) دارم. منصور به پسر امام عرض کرد که در کفشمان علم هزاران ستاره داشتند؛ حالتی که پنجه‌های دستش بار و آسین‌هاش بالا بود و چه‌راهی بر افروخته‌ها داشت. برای جان خودت سیدم.^۵

تتها نشد زهر ستم آب، پیکرت می‌عمر یکریخت آتش ایندوبه سرست روز روز بود زار مگر او آن‌کسره داشت هر لحظه ریخت خون دل از دیده‌تورت چشمی ز دور بود به دریه رسول برزندوسی منتقلان از پیربانت آتش شب که شعله گشتگشنگش کاشانه‌ها بلند یاد آمد از شکستگش پهلوی مادر ت برزندوستسته تو چون علی ولی سلی نخورد پشت در خانه همسر ت

بی‌نوسته:

۱. شیخ عباس: مناقب الجیان: نایب زوارت.
۲. شیخ بقیع.
۳. شیخ کتبی: ج ۱، ص ۴۲۲.
۴. بهی‌مطربی.
۵. مسمودی: الاموالیه، ص ۱۴۲.
۶. نالارزاد سائور.

حضرت حمزه

نقش آفرینی گمنام

محمدحسین مروی طیسی (استاد و پژوهشگر تاریخ و کلام تطبیقی)

اسلام حمزه

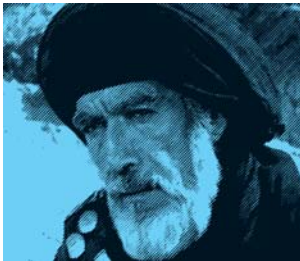
حضرت حمزه، بنا به گفته مشهور مورخان، در سال دوم بعثت اسلام را پذیرفته است. بنا به نقل ابن‌الکثیر و گروهی از مورخان، چون حمزه ایمن یا خویش را اظهار کرد، سر مشداده قریش فهمیدند که پیامبر این پس از سر نبرد مشداده و اسلام داری مدافع حق و شدت است؛ و با گروهی وی پیوسته به اسلام، از طریق راه نقضش ایادی که علیه اسلام و مسلمانان کشیده بودند متصرف شدند.

رشاد‌های حمزه

حضرت حمزه همزمان با هجرت رسول خدا ﷺ به مدینه هجرت کرد و در صف مهاجرین اولین قرار گرفت. او فرمانده و پرچمدار اسلام بود که رسول خدا در اولین سرگهی از مسلمانان برای مقابله با حمله مشرکان، به محلی به نام «سبف» (البحر) اعزام کرد.

حمزه در چندجنگی که متعدد دیگری مانند بدر و احد شرکت کرد و در بدر امتحان سختی را تجربه کرد و گدازد و چنانچه از سران قریش از جمله شیبیه بن ربیع و طلحه بن عقیله بن عدی را به دست خود حلاک ساخت و در قتل یکی دیگر از مشرکان نامی یعنی عتبه بن ربیع، با امیر مومنان علی ﷺ همکاری کرد شجاعت حضرت حمزه در جنگ‌ها زبانه‌ها خالص و عام و مورد تأیید دوست و دشمن حمزه و جعفر و منظور از «مَنْ یَنْتَظِرُ» یا «وَأَنْتَ یَنْتَظِرُ» است.

حضرت حمزه در میدان جنگ با نصب کردن شمشیر بر سرش و به سیاهان از دیگر فرماندهان و جنگجویان مشخص و برجسته بود و به همین جهت در جنگ بدر یکی از سران دشمن پس از آنکه به اسارت مسلمانان درآمد و چشمش به حمزه افتاد پرسید: این کیست؟ گفتند: حمزه بن عبدالمطلب، وی با تعجب گفت: «مَنْ لَقِبَ بِالْأَسَدِ» یعنی «کسی که با اسد نامیده شود» و با او در روز نبرد سیاه نشاندند. اما قرآن و تاریخ در مورد حمزه و جعفر در جنگ احد پس از کشتن ۳۲ تن از سران دشمن به مقام از چمند شهادت رسید.

روزی با رسول خدا نماز صبح را به جای آوردیم. آن حضرت پس از نماز رویه ما شنست. من عرض کردم: ای فرستاده خدا، اگر صلاح بداند نفسی این آیه «وَمَنْ يَبْغِ اللَّهَ...» را بپسند کند. پیامبر فرمود: «مصدق «بیتین» منام و متصدق «صدیقین» برادر علم است و مصداق «شهاده» عموم حمزه»

حمزه در قرآن

در قرآن مجید آیاتی وجود دارد که بر اساس تفسیر شیعه و اهانت است. درباره حضرت حمزه نازل شده که نشانگر مقام ممنوی و تأثیر کاری ایشان در اسلام است.

۱. «هَذَا خَشْنَاءُ الْمُخَضَّبَاتِ أَوْ خَشْنَاءُ رِجْمِ قَالِدَيْنِ كَقَرَأْتُمْ لَهُمْ نَبَاتِ مِثْنِ نَارِ يُضَيِّبُ مِنْ فَوْقِ رُؤُوسِهِمْ أَلْحَمِمْ»^۱

در تفسیر شیعه و اهانت بهلست آمده است که حضرت ابوتراب فرمود: این آیه درباره دو گروه نازل شده است: گروه حامی و مدافع سرسخت اسلام و گروه دشمن کینه‌توز سرسخت اسلام. گروه اول امیر مومنان و حمزه و عقیله و گروه دوم ولید و عتبه و شیبیه و سران قریش اند که در جنگ بدر مقابل هم قرار گرفتند.

قرات کوفی در تفسیرش آیه شریفه را از طریق سدی از رسول خدا نقل و اضافه می‌کند که رسول خدا پس از نزول این آیه فرمودند: «هؤلاء الثلاثة نيزم القیامة کواحدة الفلادة فی المؤمنین و هؤلاء الثلاثة کواحدة الفلادة فی الکفار» روز قیامت این سه تن در میان همانند مهره درشت گردند خواهند درخشید، همان گونه که این سه تن دیگر در میان نقر و منبرکان مانند مهره درشت گردند خواهند بود.

۲. «هِنَّ الْمُؤْمِنَاتُ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ»^۲

در تفسیر قبی این آیه الجارود از امام باقر نقل می‌کند که این آیه درباره حمزه و جعفر و علی ﷺ نازل شده است. منظور از «مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ» حمزه و جعفر و منظور از «مَنْ یَنْتَظِرُ» علی بن ابی‌طالب است.

۳. «مَنْ تَجَلَّىٰ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُغْسِقِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يُجَلَّىٰ كَالْجَلَّالِ»^۳

این حجر هبنی شامعی نقل می‌کند که در کوفه بر فراز منبر بود که از ایشان درباره این آیه پرسیدند حضرت فرمود: «الجلل عقیل» این آیه درباره من و عموم حمزه و یسر عموم یکسیده نازل شده است که عیبه در بدر و حمزه در احد به حمزه تفسیر رسیدند و من عیبه در حق نازل شد. امتحان ما حاضران از خون من حساب شد. این یکسان است که مجیب‌الامتن است. آن از خبر داده است.

۴. «مَنْ تَجَلَّىٰ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُغْسِقِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يُجَلَّىٰ كَالْجَلَّالِ»^۴

قرات کوفی در تفسیرش از ابن عباس نقل می‌کند که این آیه درباره دو دسته از مومنان متقی که عمل صالح انجام داده بودند، یکی علی بن ابی‌طالب، حمزه و عقیله سه نفر مشرک‌مقتصد یعنی عتبه، شیبیه و ولید بن عتبه نازل شده است. ابن عباس اضافه می‌کند این دو گروه بودند که در جنگ بدر با هم به مبارزه برخاستند؛ علی ﷺ ولید را کشت، حمزه عتبه را و عقیله را.

۵. «هَا أَتَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا اللَّهُ وَكُونُوا مَعَ الشَّادِقِينَ»^۵

مرحوم طیسی درباره مصداق «شادقین» که در پایان آیه شریفه آمده است، چند احتمال ذکر کرده، می‌گوید گفته شده است که منظور از شادقین در این آیه همان افرادی است که خداوند در آیه دیگر از آنان یاد کرده و فرموده است: «رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ» یعنی علی بن ابی‌طالب و حمزه بن عبدالمطلب و جعفر بن ابی‌طالب و عثمان بن عفان.

۶. «وَمَنْ يَبْغِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَتَّعْنَاهُمْ بِهِمْ وَاللَّهُ عَالِمُ غَيْبَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْتَفِقِينَ وَالشَّاهِدِينَ وَالْمُؤْتَمِرِينَ خَشِنَ الْأَلْسُنَ رَافِعِي»^۶

شیخ طوسی از انس بن مالک نقل می‌کند که در روزی که از آنجا خماز صبیح را به جای آوردیم، آن حضرت پس از نماز رو به ما نشست. عرض کرد: هر که در مسأله خدا را صلاح بداند تفسیر این آیه «وَمَنْ يَبْغِ اللَّهَ» را بیان کند پیامبر فرمود مصداق «بیتین» منام و متصدق «صدیقین» برادر ام علی است و مصداق «شهاده» عموم حمزه امام مصداق «صالحان» که در مقام طهارت و زهد زندگی می‌کنند. حضرت فرمود: «مَنْ يَبْغِي اللَّهَ فَأُولَٰئِكَ لَاتَ وَفِي السَّمْعِ الْعَلِيمِ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ»^۷

حسین بن سید از ابن عباس نقل می‌کند که ابن عباس در این آیه هاتم بنان شده که از جمله آنان حمزه بن عبدالمطلب و عقیله بن حارث است. ابن عباس این آیه را فریاد فریاد نثار آن آیه نیز نازل می‌کند: «وَمَنْ جَاهَدْنَا فَإِنَّمَا يُجَاهِدُنَا نَفْسِهِ»^۸

۱. سوره آل عمران، آیه ۷۱.
۲. سوره آل عمران، آیه ۷۱.
۳. سوره آل عمران، آیه ۷۱.
۴. سوره آل عمران، آیه ۷۱.
۵. سوره آل عمران، آیه ۷۱.

پیشینه تخریب قبور اهل بیت

محمدحسین مروی طیسی (استاد و پژوهشگر تاریخ و کلام تطبیقی)

محمد بن عبدالوهاب و پیروان وی، در قرن دوازدهم و سیزدهم هجری در سرزمین نجد (عربستان فعلی) و عراق اقدام انجام دادند.

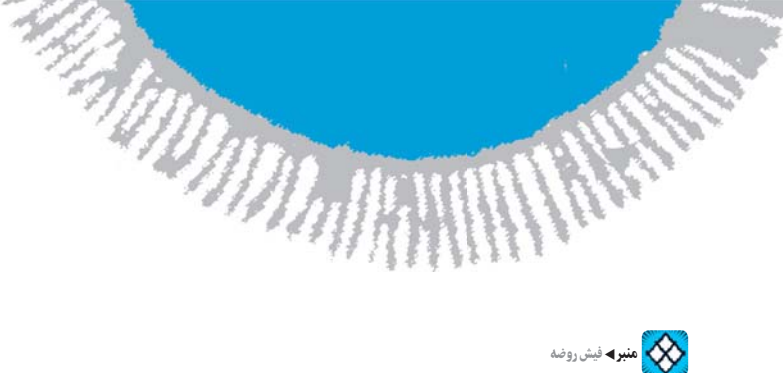
سال شمار تخریب قبور به دست وهابیت:
۱۱۷۹ق: حمله به شهر مکه طایف و تخریب قبر عبدالله بن عباس صحابه بنام پیامبر و قتل و کشتار مسلمانان.

۱۱۷۵ق: حمله به مکه کرمه در ماهای حرام، جسارت به پیامبر اعظم و تخریب محل ولادت آن حضرت، تخریب گنبد و بارگاه حضرت خدیجه و حضرت ابوقحافه در قبرستان جنون مکه، تخریب سایر قبور گنبد و بارگاهها در کربلا، ۱۲۱۷ق: حمله و حمله به شهر مقدس کربلا و تخریب صریح مقدس امام حسین و کشتار مسلمانان.

۱۲۱۸ق: حمله به مکه مکه و مدینه طیبیه و تخریب گنبد و بارگاههای باقیمانده. ۱۲۱۹-۱۲۲۵ق: یورش‌های مکرر به شهر مقدس نجف اشرف و کربلا معلی.
۱۳۳۳-۱۳۳۴ق: تخریب قبور ائمه باقی و شهادت احد در مدینه.

۱۴۲۵ق: انفجار در حرمین عسکریین در سامرا و تخریب و تخریب گنبد و بارگاه مطهر امام هادی و امام حسن عسکریین در زمان ما ولایت با سازماندهی گروه‌های نظامی تکفیری در جهان اسلام، به جای جهاد علیه اسرائیل و آمریکا با تخریب مسلمانان و تخریب اهل بیت و توهین به مقدسات مسلمانان روی آورده است. در سوره تخریب قبر حجر بن عدی در ریف دمشق تخریب قبر عمار یاسر در رقه، تخریب قبر احد کثرت مقلوب در حلب از آن خبر دادند. حلال کردن تمامی قبر و بارگاه و کشتن اطفال ایامیه که تنها سبب ندریدند، بلکه مورد احترام سادات و معنوی و وهابیان تکفیری قرار می‌گردند و عراق نیز...

اما فقیح ترین و درندگانه ترین تخریب قبور را

بازگشت خورشید

نگاهی به حدیث دانشمندان از فضایل امیرالمؤمنان

سید مهدی رضوی (مفلسه مطبوعه حوزه علمیه)

«الهم ان علیا عنک فی طاعتک و طاعة رسولک فادد علیه الشمس» این دعای است که پیامبر اکرم علیه السلام در ماجرای «رد الشمس» و برای نشان دادن جایگاه امامت مؤمنین علیهم السلام بیان فرمودند. حدیث رد الشمس از جمله احادیث مشهوری است که در منابع اسلامی در مورد شخصیت مختلف نقل شده است. همان طوری که برخی مفسران می گویند امام علیه السلام خورشید را در صورت خورشید سلیمان علیه السلام نیز اتفاق افتاده است. طبق روایات و واقعه رد الشمس دو مرتبه برای حضرت علی علیه السلام اتفاق افتاده است؛ یکی در زمان پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و دیگری در بازگشت امام علی علیه السلام از جنگ خروار.

اولین جریان رد الشمس

در سال هفتم هجرت پس از جنگ خروار بیرون هنگام عصر رسول خدا صلی الله علیه و آله سرش را در میان علی علیه السلام نهاد و حالت و حی بر آن حضرت عارض شد و طول کشید تا غروب شد. امیرالمؤمنین علیه السلام نماز عصر را خوانده بود اما به احترام پیغمبر نتوانست از جای برخیزد و چون پیغمبر بر خاست به علی علیه السلام فرمود: «ایضا نماز عصر خوانده ای عرض کن» پیغمبر دعا کرد: «پروردگارا! اینده تو را در اطاعت تو فرو فرما» در آن وقت بود پس از غروب خورشید برای او باز گردان علیه السلام اسماء گویند در این وقت خورشید را دیدم که بازگشت و خورشیدها دوباره آفتاب گرفت تا علی علیه السلام وضو گرفت و نمازش را خواند. آن گاه خورشید غروب کرد.

دومین جریان رد الشمس

این واقعه پس از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله واقع شد که ذیل بررسی سندی، به آن اشاره خواهیم کرد.

بررسی سندی روایات

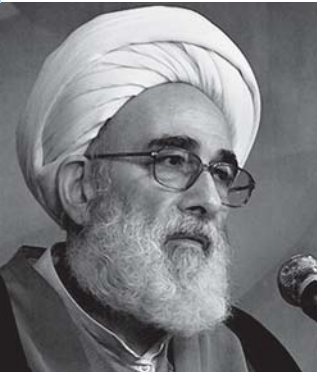
اصل رد الشمس به جهت شہرتی که در میان روایات دارد، قابل اعتنا و استناد است و این شہرت، به گونه ای اشکالات سندی آن را بر طرف می کند علاوه بر اینکه برخی از روایات آن مستند نیستند.

کتاب الحقايق الحقة علاوه بر این نقل داستان رد الشمس را از بیست نفر از بزرگان اهل سنت با اختلاف مختصری از اسماء بنت عمیس، ابو جعفر، ابوسلمه، جابر بن عبدالله انصاری، ابوسعد خدری و ابوهریره نقل کرده است.

اما روایات صحیح السنند نیز درباره این واقعه در منابع شیعیه موجود است؛ همانند روایت عمار بن موسی از امام صادق علیه السلام که حضرت واقعه را در صورت کامل بیان می فرمایند.^۱ بنا بر این در خصوص واقعه اول، در منابع شیعیه و سنی به گونه ای تواتر وجود دارد و روایات آن قابل استناد است، تنها اختلاف در نقل قول این جریان است. دسته دوم از روایات رد الشمس مربوط به زمان زمامداری امام علی علیه السلام و بعد از جنگ نهروان است. بنا بر تحقیق تمام روایات موجود در این قسم از شخصی به نام خوزین بن شهبز نقل شده است او می گویند: «همراه امیرالمؤمنین علیه السلام از جنگ با خوارج باز می گشتم تا اینکه به زمین بابل رسیدیم. ایشان از اسب پیاده شد، دیگران نیز پیاده شدند. سپس فرمود: این زمین ملعونی است که سه بار در طول زمان بر آن بلاتالاف شده است... اینجا اولین زمین ملعونی است که در آن بت پرستیده شد. همانا برای هیچ پیامبری و بر هیچ جانشین پیامبری جایز نیست که در این مکان نماز بخواند. پس هر کس می خواهد در این مکان نماز بخواند. پس مردم به اطراف رفته، نماز گزار شدند اما سوار بر اسب شدند و رفت... من به دنبال ایشان رفتم و قسم خوردم نماز را بشانم بخوانم. آفتاب غروب کرد. پس امام به سمتی رفت و وضو گرفت و جماعتی را به زبان آورد، همه خدا قسم خورشید دیدم که از بین دو کوه طلوع کرد. پس نماز عصر را خواندم که من و نیز به ایشان اقتدا کردم و وقتی نماز تمام شد دوباره شد.»^۲ چنان که پیش از این گفتیم، می توان نتیجه گرفت اصل رد الشمس به جهت شہرتی که در میان روایات دارد، قابل استناد است و این شہرت، به جهت طریقی اشکالات سندی آن را بر طرف می کند علاوه بر آنکه برخی از روایات متواتر نمی دانند.^۳ واقعه رد الشمس علاوه بر کتاب های حدیثی، در آثار سده های نخستین نیز یافت می شود که خود نشانه ای است از شہرت این واقعه در میان مردم.^۴ **جواب برخی شبهات**

سید مرتضی (رضی الله عنہ) در پاسخ به اشکالی درباره ترک نماز امام علی علیه السلام می گوید: اگر امام علیه السلام به صورت ایما و اشاره نماز را بجا آورده باشد، در صورتی است که آن حضرت نشسته باشد؛ چون عنبر از ایستاده نماز خواندن داشتند و این قضیلتی برای امام علی علیه السلام است؛ زیرا آن حضرت با اینکه عنبر از ایستادن داشتند، نماز خود را به صورت نشسته خواندند.^۵

اصل رد الشمس به جهت شہرتی که در میان روایات دارد، قابل اعتنا و استناد است و این شہرت، به گونه ای اشکالات سندی آن را بر طرف می کند؛ علاوه بر آنکه برخی از روایات آن مستند نیستند.

عبدالعظیم حسنی امامزاده ای بانسب و محدثی جلیل القدر

نگفتن با حجت الاسلام والمسلمین نظری مقدمه

به کوشش: یاسر دهاقان

حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام یکی از شخصیت های بزرگ علمی و جهادی است که تا کنون آن گونه که شایسته است، شناخته نشده است. با عنایت به اینکه یازدهم شوال، با عنوان تاریخ وقایع ایشان شهرت یافته، بزرگداشت یاد آن حضرت و تحلیل تاریخ مقام معنوی آن بزرگوار از سوی به همین منظور و برای شناخت بیشتر این امامزاده و محدث بزرگ شیعیه، با حجت الاسلام والمسلمین علی نظری مقدمه، از استیانتان دروس خارج حوزه علمیه قم و خطیبی بر جسته کشور گفتگویی انجام داده ام که در ادامه می آید.

بر ابتدای درجی و نسب حضرت عبدالعظیم و فضیلتی بی با حد

حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام یکی از امامزادگان آرام و تعظیم و از شخصیت های مطرح شیعه است. نسب ایشان با چهار واسطه به امام حسن مجتبی علیه السلام می رسد و به همین اعتبار به ایشان گفته می شود عبدالعظیم حسنی. ایشان از نظر زمانی، با سه تا از امامه بزرگوار ما معاصر بوده است؛ حضرت امام رضا علیه السلام، امام جواد علیه السلام و امام هادی علیه السلام. پس ایشان امامزاده ای معلوم است.

امامزادگانی که در این سده دست انداز برخی از امامزادگان نشینان ثابت نشده است، بعضی از امامزادگان نشینان ثابت شده، با واسطه یا بدون واسطه، اما بعضی از امامزادگان از نظر رتبه و مقام دو قسم اولی

تعبیر بازگشت خورشید تعبیری عرفی و از منظر ناظر زمینی است و حتی در زمان کنونی هم نظیر آن زیاد به کار برده می شود. اما نکته ای که می گویم خورشید از مشرق طلوع می کند و در مغرب غروب می کند... روشن است که این تعبیر به معنای جایی جایی واقعی خورشید نیست و حقیقت رد الشمس هم به این معنا است که خورشید دوباره در افق دیده شد، حال یا با تعبیر جای خورشید یا زمین با اتفاقی دیگر.

بیان مقول این واقعه

در خصوص اینکه چطور این اتفاق مورد توجه دیگران قرار نگرفت، باید گفت از روایات متعدد در نقل این داستان می آید که افراد متعددی در مدینه از این واقعه مطلع شدند. اما در حال عین باید توجه کرد که اولاً وقت قضا شدن نماز عصر بنهان شدن فرص خورشید است، نه غروب کامل آفتاب و تقریباً یک روز بعد مانده به غروب خورشید تا یک روز بعد وضعت و روشنایی آسمان چندانی تغییر نمی کند. آن هم در مناطق بار و صحرایی و ثانیاً خواندن یک نماز گزینش آن هم در حال اضطراب و بیخوابی است. چندانکه طول نمی کشد. به علاوه از نظر فقهی اگر یک رکعت نماز در وقت خوانده شود، همه نماز ادا محسوب می شود. پس فرض بازگشت خورشید و نمایان شدن تنها بخش کوچکی از آن برای امامزادگان که یک رکعت نماز در وقت آن قدر ناچیز و جزئی است که توجه بسیاری از افراد را بر نمی انگیزد و تنها در صورت توجه کامل به محل غروب و دیدن بنهان شدن فرص خورشید و آشکار شدن دوباره بخشی کوچک از آن، می توان توجه این مسئله شده علاوه بر اینکه بخش عمده مردم در آن زمان در آن وقت تاریکی شب را تجربه می کردند یا خورشید برای آنان در صورت امکان و امکان نگاه به آن و توجه به محل فقشش برای کسی ممکن نبود.^۶

پی نوشت:

۱. موسی، سیدابو، «الاحقايق الحقة»، ج ۵، ص ۵۱.
۲. شرح کنفی الکافی، ج ۲، ص ۱۵۴، «فمن فعل من حسن ابی طالب لری باعلا الهی»؛ ص ۱۷۸.
۳. شرح مفیدی من الاحقايق الحقة، ج ۱، ص ۲۴۲.
۴. شرح مفیدی از احقايق الحقة، ص ۱۰۱، ج ۱، ص ۲۴۵.
۵. ابن خردادبه، کتاب الایمان، ج ۲، ص ۲۸۱، ۲۸۲.
۶. ابن سعدی، زیارات، ج ۱، ص ۱۷.
۷. رکعت چهارم بعد از نماز صبح، ص ۱۳۲.

آچه امتیاز حضرت عبدالعظیم حسنی را با ما می‌برد، این است که خدمت حضرت هادی^{علیه السلام} را عرضه کرده است. حضرت می‌فرماید: «هذا دینی و دین ابائنا؛ این دین من و دین پدران من است. بر این ثابت باش.»

بالاخره آنان امامزادگانی ند که جای از اینکه نشان معلوم است، شخصیت‌های علمی و حدیثی بوده‌اند، از این قسم سوم می‌باشند. حضرت عبدالعظیم حسنی نام‌دار در حضرت عبدالعظیم حسنی قفاط امامزاده نیست، محدثی جلیل القدر است و روایات فراوانی از ایشان نقل شده است. حضرت صادق^{علیه السلام} می‌فرماید: «روایات فاطمات شریفه بقر ما یحسبون من روایاتهم غنا». حضرت عبدالعظیم از محدثان کثیر روایات است.

آنچه امتیاز حضرت عبدالعظیم حسنی را بالا می‌برد این است که خدمت حضرت هادی^{علیه السلام} رسیده و دیدن را عرضه کرده است، حضرت می‌فرماید: «هادی دین دین ابائنا؛ این دین من و دین پدران من است. بر این ثابت باش.»

عبدالعظیم با هیبت و اخسرت امام رضا^{علیه السلام}، مکتوبی عبادی دارد، مکتوبی که در آن درباره علوم عقلی شیعیان نوشته است در آن بیوم هفتاد و شصت روز میگذشت.

البته درباره این نامه اختلاف است که آیا این است یا حضرت هادی^{علیه السلام}؛ چون کنیه هر دو یکی است و هر گزوان ابوالحسن است، حضرت زین العابدین ثانی است و حضرت هادی^{علیه السلام} الثالث است، ابوالحسن اول هم حضرت امام کاظم است، به احتمال زیاد این مکتوب حضرت رضا^{علیه السلام} است؛ چون دانش او در جمله مکتوباتی که حضرت عبدالعظیم حسنی از امام رضا^{علیه السلام} داشته، درباره امان او طباطبائی است، حضرت رضا^{علیه السلام} در پاسخ این نامه اگر چه نفرمودند ایشان مؤمن بوده، فرمودند: «ان شککت فی امان ایبله امان کان مسیرک ان اللان»، اصل این نامه در کتاب اختصاص شیخ مفید آمده است، محقق وسائل الشریعه در جلد بیستم درباره شرح حال عبدالعظیم حسنی، همین دوایت را از اختصاص شیخ مفید نقل کرده است، بد نیست اشاراتی به این روایت کنیم، حضرت در آن نامه مرقوم فرمودند: «بلغ علی اولیای السلام، سلام ما را به مولی و دوسان ما را برسان» و «قل لهم ان لا یخجلوا للفتن علیهم فی القیمه سبیلها»، ایشان را بفرمانند که در فتنه بد شرار خندند و بر سر شامی نشین نشود». امام حسین^{علیه السلام} در روز عاشورا با مردمی که طرفدار بنی امیه بودند فرمودند: «استخذو علیکم الشیطان فاننا کم یزکله الیمینیة شیطان بر ما مسلط شدو شما

شیخ مفید^{رحمته الله} در کتابی به نام المجالس که به حضرت عبدالعظیم حسنی نقل کرده که بعضی از خطبه‌های نهج البلاغه در آن آمده است و واگهی در یک مجلس چند روایت از عبدالعظیم حسنی نقل کرده است.

عفا در رساله فصلیات زیارت ایشان کتابی فرمودند

ما به اعتبار اینکه امامزادگان مشرب به اماماند به زیارتشان می‌رویم، ایشان را عبدالله و جبه می‌نامیم، بالاخره فرزند اماماند و وابسته به بیعت رسالت، ولی سلسله روایات عالی از رسول خدا هست که در آن آمده است، دریه من را احترام کنید، کسی که در این من را احترام می‌دهد فرای قیامت به فریادش می‌رسد، جای از این، عدلی حلی^{رحمته الله} در پایان قواعد وصیت‌نامه می‌پرسد: «انجا سفارش می‌کند به زاری رسول خدا^{صلی الله علیه و آله} احترام کن؛

امبارخی از امامزادگان جای از اینکه به اعتبار می‌کنند که به شعیان بگویند شیطان بر شما مسلط نشود، به زیارت همیدگر بروید و همیدگر را ببیند و احادیث ما نقل کنید. این زیارت آن، احیای امر ماست. حضرت در پایان این روایت نکته‌ای فرمودند که خوب است همه عزیزان به علاقه‌مندان به حضرت رضا^{علیه السلام} و اهل بیت به این نکته توجه کنند، حضرت می‌فرماید: «زیارت کند گوئی امام حسین^{علیه السلام} را، زیارت کرده بشیخ یزید بن شکیب، بنده خودشان را مشغول یازده کن، شخصیت همیدگر بکنند»، نقادی افرانی و تقیصی را کنار بگذارند، بعد حضرت ذیل این عبارت می‌فرماید: «فانی انی علی نفسی اینه من قبل ذلک دعوت الله لیغنیه فی الدنیا؛ اندک آنگاه با کار من از آخره من الحاسرین می‌باشم، خود منجه کردم، اگر کسی چنین بکند و شخصیت افران را نیز در فریادش کنم، خداوند در زیارت عقیقتش کند و کفرش هددور آخرت از خاسر باشد، مگر اینکه بر کرد و توبه کنه.»

بر برخی از کتابهای معتبره عبدالعظیم حسنی در بیان امام حسین^{علیه السلام} آمده است.

عبدالعظیم حسنی در بیان امام حسین^{علیه السلام} می‌فرماید: «من را از آنکه در آن روز و شب با او بودم، در زیارت فرزند آنمه برود، ما در آن زیارت، آنکس انسان بود که امام را زیارت کرد، است، چنان که در زیارت حضرت معصومه^{علیه السلام} چنین روایتی وارد شده است، حضرت رضا^{علیه السلام} فرمودند: «هن را از آنکه معصومه کن را زنی کسی که خواهر حضرت معصومه^{علیه السلام} است، مثل این است.»

با حضرت عبدالعظیم مبارز سیاسی می‌باشند و وقت استغفار.

بلاه ایشان مبارزات سیاسی هم داشتند، شاهد مطلب هم این است که حضرت در آن مکتوب می‌فرمودند: «حکومت در قیامت ایشان بوده است» و حکومت در قیامت ایشان بوده است؛ چون اگر مبارزات قیامت داشته، حکومت ایشان را تعقیب نمی‌کرد و ایشان را شتاش زندگی نمی‌کردند، ایشان را شتاختند مگر بعد از وفاتش و خوابی که شخص می‌دید و نسب ایشان را از لباس هایش در آورده‌اند و معلوم شد که ایشان فرزند امام حسن جنینی^{علیه السلام} این نشان می‌دهد که ایشان دارای مبارزات سیاسی می‌بودند.

منبر | معارف

مجاهدات‌های علمی سیاسی از مدینه تا قم

نکته‌های بخشنامه مدرسه فقیهانه و روش‌های امام صادق^{علیه السلام}

هادی الیاسی (طبع سفید، عالی حوزہ علمیه)

شریعت مبین محمدی پس از رحلت پیامبر^{صلی الله علیه و آله} در دستبرد اهلان مضمون نماند و بدعتهما تحریف و تحریفی بر مسلمانان را از دست یافتن به اسلام ناب محروم کرد. امامان به عنوان متولیان و حافظان دین و قرآن، در طول حیات خویش همواره برای حفظ احوال دین کامیو تلاش کردند.

یک از امامان، بسته به شرایط زمانی و مکانی در دوران خویش اقدامات مهم و از شناسی را برای بقای اسلام انجام دادند.

در زمان امامان چهارم، امام صادق^{علیه السلام} به دلیل فرصت و موقعیتی که برای اعلام علوم اهل بیت داشت، و مقابله با دشمنان و ملحدان دین یافت، بسیار زواید خود را در این زمینه به شیخ خود و فرزندانش فرمود. ما در این زیارت، آنکس انسان بود که امام را زیارت کرد، است، چنان که در زیارت حضرت معصومه^{علیه السلام} چنین روایتی وارد شده است، حضرت رضا^{علیه السلام} فرمودند: «هن را از آنکه معصومه کن را زنی کسی که خواهر حضرت معصومه^{علیه السلام} است، مثل این است.»

با حضرت عبدالعظیم مبارز سیاسی می‌باشند و وقت استغفار.

بلاه ایشان مبارزات سیاسی هم داشتند، شاهد مطلب هم این است که حضرت در آن مکتوب می‌فرمودند: «حکومت در قیامت ایشان بوده است» و حکومت در قیامت ایشان بوده است؛ چون اگر مبارزات قیامت داشته، حکومت ایشان را تعقیب نمی‌کرد و ایشان را شتاش زندگی نمی‌کردند، ایشان را شتاختند مگر بعد از وفاتش و خوابی که شخص می‌دید و نسب ایشان را از لباس هایش در آورده‌اند و معلوم شد که ایشان فرزند امام حسن جنینی^{علیه السلام} این نشان می‌دهد که ایشان دارای مبارزات سیاسی می‌بودند.

بلاه ایشان مبارزات سیاسی هم داشتند، شاهد مطلب هم این است که حضرت در آن مکتوب می‌فرمودند: «حکومت در قیامت ایشان بوده است» و حکومت در قیامت ایشان بوده است؛ چون اگر مبارزات قیامت داشته، حکومت ایشان را تعقیب نمی‌کرد و ایشان را شتاش زندگی نمی‌کردند، ایشان را شتاختند مگر بعد از وفاتش و خوابی که شخص می‌دید و نسب ایشان را از لباس هایش در آورده‌اند و معلوم شد که ایشان فرزند امام حسن جنینی^{علیه السلام} این نشان می‌دهد که ایشان دارای مبارزات سیاسی می‌بودند.

با شعار جاوید شاه به مرکز امام صادق^{علیه السلام} و به اولاد جسمانی و روحانی آن بزرگوار حمله ناگهانی کردند و در ظرف یکی دو ساعت، تمام مدرسه فقیهانه، دانشگاه امام زمان^{علیه السلام} را با وضع فاجعه در پیچیده در دست هزار مسلمان شارات نمودند

زمان^{علیه السلام} را با وضع فاجعه در پیچیده در دست هزار مسلمان غارت نمودند و در بهای تمام جرات و شش‌سهار اشکندند، طلاب از ترس جان خود را پشت پا می‌بازد، اما به یمن افکنند، دست‌ها و سرها شکسته شد، معلمه طلاب و استاد زریه پیامبر اجمع نمود، آتش زنده، چاه‌های شازده و حقه‌خانه‌ها، از پشت پا برت کردند، کتابها و قرآن‌ها را چنان که گفته پارو که در آن شهر مندی اکنون روحانیون و طلاب از این شهر مندی تأمین جانی نداشتند. ماجورون تهدید می‌کنند سایر مدارس را به صورت قبیضه درمی‌آوریم، اینان با شعار شامدوستی به مقدسات مذهبی توهم می‌کنند. شامدوستی یعنی غارتگری، به‌شک اسلام، تجاوز به حقوق مسلمین، تجاوز به مراکز علمودانش، شامدوستی یعنی خرابه‌زدن به بیکر قرآن و اسلام، سوزاندن نشانه‌های اسلام... حضرتز آقایان توجه در خرد است، اسلام در خطر است، قرآن و مذهب در خطر است، با این احتمال تقیه حرام است و اظهار عقاب و واجب.

امام مسجد همت

نگاهی به خدمات ومجاهدات های آیت الله شیخ مصطفی ملکی تهرانی

آیت الله شیخ مصطفی ملکی تهرانی، یکی از امامان جماعت نامدار و تاثیر گذار در فرهنگ تهران است. مسجد نشان، مسجد همت یا نگاههای مهم نیرسازای و مبارزه با طاغوت و محافظت از انقلاب اسلامی بود. مرگ زود هنگامش در سال ۱۳۶۱ باعث شد قدر او همچنان ناشناخته بماند. با هم گوشه‌ای از زندگی تریب کتش را می خوانیم.

میرزا ابوالقاسم، مقصد قنادین و خوشنام محله تهرانی بود. اجادلی وی و داماد و باغبان بودند در قریه سعدیالایران. همین جایی که الان مجموعه تاریخی سعدیالایران است، رضاشاه که در بی امامی مردم در همه جای ایران بود، نتوانست از سعدیالایران بگذرد. همین شد که به زور ایشان را از آنجا براند. میرزا ابوالقاسم مهاجر از سعدیالایران به تهرانی آمد.

به تهرانی در تهرانی در سال ۱۳۱۰ در خانه پدر و مادری مومن و شکرزاده که ظلم و ستم بر او همه و جودشان احساس کرده بودند به دنیا آمد. مصطفی مثل بقیه خانواده در همان مغازه شیرینی وی کار می کرد. بدینا این همه هر گاه فراقتی می یافت کار و کوشه ای را پند می کرد و مجلات کهنه و کتابهای پدری را می خواند. همین باعث شد پدر فقیم و مهربانش، علی رغم نیاز به کمک وی، مصطفی را از مغازه مذکوب خانه کند. اما مصطفی به همت خانه ای بنا نهاد که مرئی آن حاج محمد فرزند همد بود. مرئی او ساواست متدین و مبارز. به همین دلیل مصطفی علاوه بر پادگویی برای آنکه معارف را در همان نوجوانی با مبارزه با اشتباهات و تکلیفات «میرزا دشتی» که به همت مردم فرمند و گروهی دیگر بنا نهاده شده بود، آغاز شد و در محله آن کنون به چاپ مقالات پرداخت.

آقا مصطفی شاگرد سه سال سوم دبستان بود و درسی عالی خود را در کنار کار و تلاش به صورت متفرقه پشت سر گذاشته بود که شور تحصیل در حوزه پیدا افتاد.

شور تحصیل مشتاق تهذیب

در همین زمان هادی که عالم فرزانه مردم محرم امامت آیت الله شیخ علی اکبر نپاوندی به تهرانی مهاجرت کرد و در سال ۱۳۰۶ به تهرانی و دستاوردش با پای پیاده از تهرانی به چیدر می رفتند و تبدیل

روز فراگیر آموزه های ناب مکتب درسی مردم نپاوندی می شدند. شیخ مصطفی وارد چرخه مبارزه شد و از فعالان سیاسی به شمار آمد و دفاع از خون آیت الله کاشانی را و همه هم خود کرد. سال ۱۳۲۳ پس از کودتای تنگین ۲۸ مرداد آقا شیخ مصطفی تحت تعقیب قرار گرفت و به قم مهاجرت کرد. پیش از پانزده سال در قم و در محضر اساتید بزرگی چون خضرات آیات شهید مفتاح امام موسی صدر، میرزا جواد آقا تبریزی، میرزا علی مشکینی، شیخ مصطفی قاضل لنگرانی، میرزا محمد مجاهدی تبریزی، حاج آقا حسین مجروری، حاج صدیق مصطفی رضا گلپایگانی، علامه طباطبائی و حضرت امام خمینی پرمهند گردید. در این بین تاثیر پذیری اخلاقی وی بیش از همه از محضر امام خمینی و مرحوم حاج آقا حسین قاضی بود. وی طی همین سال هادی که مقامات علمی آقا جواد طایلی کرد و یکی از فعالی درجسته حوزه علمیه کرد.

امام مسجد همت

این مسجد محل نماز ابراهیم چرخي - از کسبه محل که چاقو تیز کرد بود. که به آن ساینی از خمیر پناهده بود. سال ۱۳۳۳ مردم تهرانی از آتش خلیع اکبر تریب دعوت کردند تا پیگیری او و همت مردم مسجد سراسر و شکل پذیر کرد. پس از وی حجت الاسلام محمد محقق امام جماعت مسجد شد. پای ثابت جلسات هفتگی به آنان به شهرهای مختلف مسافرت می کرد و به آنان دلگرمی می داد. شیخ مصطفی ملکی از اعضای اولیه و هسته اصلی جامعه روحانیت مبارز بود که در طراحی راهپیمایی ها پس از خلع حاکم آقا مصطفی فعالیت می کرد. وی در قیام همد شهروندان دستگیر و زندانی شدند. اما خطای ای پای نشست

پس از پیروزی انقلاب اسلامی فرماندهی کمیته انقلاب اسلامی منطقه کیه تهران را از سوی آیت الله مهدوی کنی بر عهده گرفت.

فرز زنده شهیدی که همیشه بدر بود

آیت الله مصطفی ملکی با بیعت آیت الله فاضل قزقانی (والد مرحوم آیت الله العظمی فاضل لنگرانی) وصلت کرد و مره آن فرزندانی شد که شهید علیرضا ملکی یکی از آنان است. مرحوم شیخ مصطفی ملکی از آغاز جنگ تحمیلی و دفاع مقدس مسجد همت را تبدیل به سنگر اعزام به جبهه و تربیت نیروی دفاع از اسلام و ایران کرد و خود نیز شجاعانه در خطوط مقدم حاضر شد. غرب کشور و نقاط بازی دراز تا تابان و پستان و دشت عباس و خرمشهر یادآور حضور وی در جمع زندگان است. در همین راه علیرضا شایر را که سخت شسته پدر و اخلاقی الهی اش بود تقدیم نهضت و انقلاب اسلامی کرد.

پرواز ناخدا

مقربن عمر مبارک وی که ۲۵ سال آن در تحصیل و تحقیق و تبلیغ و مبارزه و جود خدمت گذشت. مردی که بازنده سالگی مبارزه را آغاز کرد تا آخرین روزهای عمرش از پای نشسته. مرحوم شیخ مصطفی ملکی پس از زخمی شدن و تاش و مجاهدت و احرام او با نانی هانه خدا و تبلیغ و نشر اسلام ناب که ترجمان آن آموزه امام راهل بود ستودنی و فراموش نشدنی است.

همراه نهضت امام خمینی

آیت الله ملکی تهرانی از دهه سی و شروع نهضت ملی شدن صنعت نفت جزو فعالان نامزد بود. روحانیت محبوب می شد. از زمان تریب و عشق و علاقه وی، به امام خمینی باعث شد. امام همان ابتدا در زمره پیروان انقلاب اسلامی در آید. او در همه حوادث قبل از انقلاب در صحنه حاضر و شد و مسئولیت و تکلیف خویش را آن می کرد. وی برای بازگردی سرگشته ای زبان در جمعیت اسلام و تائین بنامی مردمی های خانواده های آنان به شهرهای مختلف مسافرت می کرد و به آنان دلگرمی می داد. شیخ مصطفی ملکی از اعضای اولیه و هسته اصلی جامعه روحانیت مبارز بود که در طراحی راهپیمایی ها پس از خلع حاکم آقا مصطفی فعالیت می کرد. وی در قیام همد شهروندان دستگیر و زندانی شدند. اما خطای ای پای نشست

برای اطلاع بیشتر می توانید به منابع ذیل مراجعه کنید:

۱. تاریخ حیات مسجد همت (تجربش، تدوین محمود طاری، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۶)
۲. یادگاریهای باقی مانده از آیت الله العظمی فاضل لنگرانی، ج ۳، ص ۲۳، ۲۴.
۳. انقلاب اسلامی، ج ۳، ص ۲۳، ۲۴.

زیبایی روحانی در می پییرایگی است

به کوشش: حسین علی آبادی

اشاء و بقره: حضرت امام خمینی، دنیاطلب امین الله نیست، حوزه های علمیه جای استانی که امامت دار بیامران باشند و امامت را نسی توان به هر کسی داد. کسی که می خواهد ولی مردم مسلمین باشد و در اعراض و نفوس و اموال و خالت کند یا بی افتادگی دنیا طلبی منزه باشد... آفات دنیا طلبی غلاب و روحانیون به هر طریقی می تواند داشته باشد... که میز گردی با حضور سنی از همه اجتماعات مساجد جایدی این مهم بر داختمه ایم.

مهرماه ۱۳۹۲
شماره ۱۳۹۲
۲۱

حجت الاسلام والمسلمین خدایی

امام جماعت مسجد حضرت ابو الفضل

در جهان بینی اسلامی موضوع دنیاطلبی مذموم است. به گونه ای که عنوان «اس کل خطیبه» که خود گرفته است، مثلاً در رساله امام در بحث تقلید و شرایط آن نظر ایشان بر این مقلد این است که شخص متوجه نباید حرص به دنیا باشد. بدیهی است که دنیاطلبی برای برص یا عیاض یک سری مسائلی می شود که گریبانگیر شخص در زندگی اجتماعی و فردی خواهد شد. آن کسی که دنیاطلب است، نشان از آن دارد که نه دنیا را شناخته است نه آخرت را. بنابراین این می شود و اول اهل علم مانند علم اهل علم و اهل علم و علم و علم ما هم است. اگر کسی هر کدام از دو خصیصه را نداشته باشد نمی شود و اول اهل علم دانسته است. علم و عمل این است که شخص عالم را دنیاطلبی به دور باشد. از آفات دنیاطلبی می توان به غفلت از علم اتر اشاره کرد که این غفلت تیمات و درسهای زیادی برای شخص دنیاطلب خواهد شد. یکی از نتایج دنیاطلبی عدم توجه به آخرت، عدم توجه مردم به سخن وی و نه نهایت می اثر روشن تبلیغ او خواهد بود. در روایات آمده است که با رفتار نازک مبلغ ما بانیست» «کونوا عداالتنا بغیر استکم» که غیر این صورت مورد ما خواهد شد.

ماریب دیدیم مردم هستند. انانی توجه به دنیا بر بد است های مردم از رفتارهای ما تأثیر بهمانه دارد. از طرف دیگر هر گونه راکاری اثر منفی چند برابری بر آنها خواهد گذاشت. دنیاطلبان غیر از دنیاطلبی است. لذا خداستاده روحانیون و علما از دنیا در حد معلوم عرف جامعه مورد پسند است. هم توجه به دنیا لازم است و هم توجه به آخرت، ما معلوم نیستیم که در حد مقرر تقرب زندگی کنیم. باید معمولی زندگی کرد. هر چند این معمولی زندگی کردن برای توجه به زمان و مکان تعریف می کند. گمانا اینکه زندگی را می توانیم از آن حسن و یا با امام صادق (علیه السلام) متعلق بود. امام حسن در حدی از آن سخن می بخشد که در ایشان کریم الهی است (علیه السلام) می گفتند و چنان می گفتند که خود را به فریاد برآوردیم چون تکمیل طلبه ای که یکی از او پاید مدیون زحمات خود او و جوهات سوار کنند.

ماهنامه
آموزش
دوره‌های
تربیتی

حجت الاسلاموالمسلمین محمد رضا مهاجری

امام جماعت مسجد ابا عبد الله الحسین

منظور از مذمت دنیاطلبی، مذمت نعمات الهی نیست؛ چرا که آنها ایهام‌های الهی و مخلوقات خدا هستند. منظور از دنیاطلبی وابستگی و حرص و تجمل‌گرایی است که مورد عتاب قرار گرفته است.
نقل است پیامبر فرمودند: «حب دنیا را س کل خلیفه». حب دنیا به این معناست که فرد در انتخاب بین دنیا و آخرت دنیا را در اولویت قرار دهد و غرق در تعلقات و وابستگی‌ها شود. این مسئله افات ویژه خود را دارد که اولین آن به خود فرد برمی‌گردد و شخص را به انحراف می‌کشاند. اگر یک روحانی حب دنیا داشته باشد از رسالت اصلی خوش جا می‌ماند و روحانی که باید در دین و هدایت جامعه را داشته باشد به فکر جمع‌آوری مال می‌افتد. چنین شخصی روحانی بودن را بیشتر یک شغل به حساب می‌آورد، نه یک رسالت و وظیفه؛ لذا احساس مسئولیت نمی‌کند و بیشتر کاسمی می‌کند.
دومین آفت دنیاطلبی یک روحانی متوجه اسلام انقلاب است. معمولاً افرادی که دین تحقیقی ندارند، با دیدن رفتارهای مادی یک روحانی این موضوع را به اسلام و دین برمی‌گردانند؛ لذا دنیاطلبی روحانی بستر جدایی برای این گونه افراد راه وجود می‌آورد؛ به خصوص امروزه که با تشکیل نظام جمهوری اسلامی روحانیت بیشتر زیر ذره بین است.

اما گوییم، روحانیت نمادین دین‌الگوی دین است و به همین دلیل مردم ما را انما الرسل و حافظان دین به حساب می‌آورد. بی‌جهت نیست که پیامبر اسلام می‌فرماید: «لقد فُتحا لعمالی مسلل عالم یدخل فی الدنیا» یعنی زمانی که وارد دنیا طلبی شدند. لذا توجه به این مسئله در زی‌تعلیمی امری الزامی است. از وجوهات دیگری زی‌تعلیمی سادسین است. این بحث نقشی جدی در جذب افراد جامعه دارد. اساساً مسجوبیت روحانی در تجمل‌گرایی است؛ زبانی در پی بی‌ریایی است. نفوذ کلام را تا ماتانگاتی با سادسینتی ندارد. باید بررسی مختصر در زندگی امام و مقام معظم رهبری، به مباحثی یکی از وجوه نفوذ کلام آنها را در عدم توجه آنها به زخارف دنیا می‌یابیم.

حداستعمال و متوسط استفاده از دنیا یک موضوع نسبی است که به شدت با شرایط زمانه و مکانی مرتبط است. سطح قاهی و شرایط زندگی افراد جامعه در دوران مختلف متفاوت است؛ لذا ما می‌گوییم روحانی باید متناسب با حد و توسیع جامعه خودش زندگی کند.

عدم توجه به دنیا به معنای بی‌رنامگی در زندگی نیست؛ بلکه داشتن عقل معاش باید جزو اولویتهای یک فرد باشد تا در آینده با مشکل روبرو نشود. در روایتی از معصوم آمده است که برای زندگی به گونه‌ای برنامه‌ریزی کن که گویی قرآن است برای همیشه زنده باشی و برای آخرت طوری برنامه‌ریزی کن که گویی قرآن است همین فردا از دنیا بروی.

حجت الاسلاموالمسلمین مرادی

امام جماعت مسجد ابا رضا

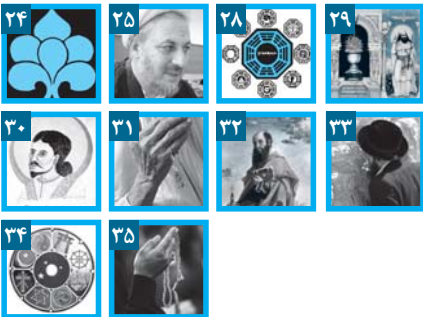
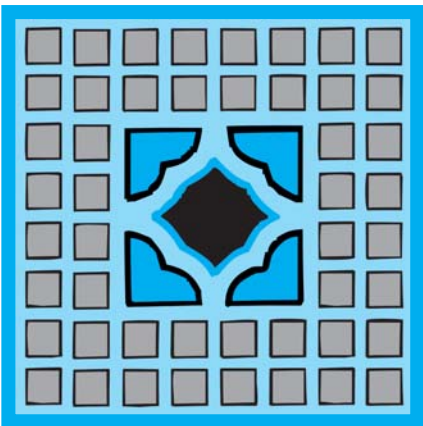
زی به معنای لباس است که ظاهر و باطن و اندیشه و عمل یک فرد را شامل می‌شود. زی یک طلیه بر اساس این تعریف در سه وجه قابل بررسی است؛ وجه فردی، خانوادگی و اجتماعی.

به طور کلی موضوع دنیاطلبی در هر سه وجه قابل توجه است؛ برای مثال روایت داریم که سعادتمندی یک مرد در داشتن خانه وسیع، همسر خوب و مرکب خوب است؛ از طرفی دیگر ششاقوتمندی یک انسان در نداشتن هر یک از موارد یاد شده است. که این موضوع می‌تواند نمودی مطرح شده از تحت تأثیر قرار دهد. گاهی بحث دنیاطلبی باعث فزاینده و دلدادگی به دنیا می‌شود و زمانی دیگر این دنیاطلبی در مسیر درست و منطقی قرار دارد و به عنوان هدف تعریف نمی‌شود. در این بحث مهم این است که دنیا هدف و قله نشود.

البته نباید فراموش کرد که رفتار یک روحانی نباید به سمت زهد فروشتی و راه‌دمنفی حرکت کند که این موضوع شخصیت او را شخصیتی عوام‌فریب و متظاهر خواهد کرد. زهد به این نیست که ما عوام‌فریبی کنیم؛ زهد این است که داشته باشیم، ولی استفاده نکنیم؛ زهد یعنی دل‌بستگی نداشتن به دنیا.

برای یک عالم، علم بودن به علم‌آموزی بسیار تعیین‌کننده و هویت‌بخش است. یک عالمه که عمری از عمر خود در تفرقا و کسب علم است، باید بداند که تمام زهد بر نظر مردم است و مردم رفتار او را با گفته‌هایش مقایسه می‌کنند. چاره‌ی هر کسب خلاف رفتاری میزان اثر گذاری سرستان او به مراتب کمتر خواهد شد. یک طلیه باید در راستای رسالت خود مسئولیت خود را کند؛ یعنی همان کسب علم، مهارت، تقوا، اخلاق و... حال کسی که این حرف‌ها را فراموش کند، باید عامل سادسین عالمی که عامل باشد دنیاطلبی و عافیت طلب نیست و علم خودش را مقرون به عمل می‌کند. قرآن کریم می‌فرماید: «یا ایها الذین آمنوا! انما لظنون ان لا تظنون» و یا در سوره بقره که می‌فرماید: «تأمروا الناس بالبر و اتقوا انفسکم» یعنی چگونه شما مردم را دعوت می‌کنید و خود را فراموش می‌کنید.

نکته بعدی این است که روحانی به عنوان الگوی جامعه باید دارای حد رفتاری باشد که مردم از او تبعیت کنند؛ یعنی طلیه هم امام معصوم است و هم امام مادی؛ لذا نباید نسبت خودش با مردم را فراموش کند؛ یعنی امام زندگی نیز زندگی‌ای در سطح مردم جامعه داشته باشد. زری طلیگی‌شان اجتماعی که حد رفتاری روحانی را مشخص می‌کند، اهمیت بسیاری دارد. موضوعی که شخص طلیه و رفتارهایش را با شرایط زمان و مکان مرتبط می‌کند.

رواق

سرویس رواق:

هر گاه سخن از شریعت به میان آید، غالباً سه دین ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت و اسلام) مورد نظر قرار می‌گیرند. اما، آیا باید توجه داشت که امم و ملل سابق از این سه دین، به معنایی عام دارای شریعت بوده‌اند. طبق آموزه‌های اسلامی در قرآن پیامبران از آدم تا خاتم، یا صاحب شریعت بوده یا مروج شریعت پیامبر قبل از خود بودند. فلسفه وجود و ضرورت شریعت را باید در ضرورت اطاعت از خالق جستجو کرد؛ زیرا بر خداوند هدف از خلقت را جز اطاعت و عبادت مخلوقاتش نمی‌داند. شریعت در برابر زنده بر نامه خدا برای سعادت بشر است. از این رونمی توان تصور کرد که خداوند دینی را بدون شریعت فرستاده باشد؛ زیرا که در ضمن شریعت و از طریق آن است که انسان عبودیت خود را ایجا می‌ورد.

عبودیت یکه از مهمترین ویژگی‌های انسان است؛ اما تا توجه به ظرفیت انسان، ها، تفاوت‌هایی در شریعت به عنوان کلمات اجرایی اهداف وجود داشته‌است. در میان ادیان زنده جهان، یهودیت و اسلام نظام فقهی گسترده‌ای دارند که ریشه در کتب مقدس‌شان دارد. از این زرتشت نیز بر اساس متون مقدس، دارای شریعتی سخت‌گیرانه بوده‌ها چندانو زبیساری از احکام با تعلل شده‌ها در مرتز تعلیلی است. شریعت در هر با هر باید در فرهنگ‌های مسیحیک به «هنوع» جستجو کرد که در هر به سبب سختی‌های فراوانش، عملیات و کهنه‌است. در این شماره تصمیر قنیم به مناسبت شهادت ربیس و بنیانگذار مذهب جعفری، امام صادق، مسئله شریعت در ابعاد و ادیان مختلف بررسی کنیم. هر چند که قلم‌زدن در این عرصه شاید به چندین و چند شماره نیاز مند باشد.

گونه شناسی شریعت در ادیان

محسن گلایگانی (دانشجوی دکتری مطالعات تطبیقی ادیان)

در ابتدا باید به واگویی معنای شریعت پرداخت.

شریعت دارای دو معنی عام و خاص است.

۱. شریعت در معنای عام مترادف با کلمه دین است و گاهی به جای آن به کار می‌رود. مثلاً گفته می‌شود شریعت اسلام که منظور دین اسلام است.

۲. شریعت در معنای خاص عبارت است از احکام، دستورات، عبادات و اخلاقیاتی است که هر پیغمبری می‌آورد. شریعت در معنای خاص از مفهوم دین متفاوت است و شریعت هر پیغمبری با شریعت دیگری فرق می‌کند.^۱

در تکرش توحیدی اسلام و قرآن تعدد و تنوع قومی، فرهنگی و زبانی، امری واقعی و حقیقی است که بر این اهداف و فواید مثبت و سازنده‌ای نیز بیان شده است.^۲ چنان که برای تعدد شریعت نیز غلظت و اسبابی بیان و فواید و آثار آن تبیین شده و عنوان امری واقعی و حقیقی تأیید شده است: «کل جماعتکم شریعه و منها جا»^۳

البته در کنار این آیاتی مانند «یا من امه الا خلافتکم لیکم»^۴ این نکته را می‌سازد که تمامی انسان‌ها دارای دین بوده‌اند و کثرت در بین ادیان زنده جهان شریعت آنان را می‌پیمیند.

جامعیت برخوردار است که می‌توان شریعت اسلام را همان دین جامع که همه پیامبران بدان اعتقاد داشته‌اند دانست. به این معنا که ارمان، باور و اعتقاد همه پیامبران همین دین و شریعت بوده است.

معنا و تفسیر دیگری که می‌توان از این آیات داشت این است که مراد از کلمه «اسلام» دین اسلام به عنوان «دین» و نه شریعت است. به این معنا که همه پیامبران چنان که خود تصریح دارند بر دین اسلام بوده‌اند که دین توحید و معاد است و اصول و مولفه‌های آن عبارت از سه اصل اساسی توحید، معاد و نبوت است. همه پیامبران معتقد به این اصول سه‌گانه بوده‌اند که مولفه‌های دین اسلام غیر تاریخی، انشکلی می‌دهند.

همه انبیاء پیشتر را به یک دین دعوت کرده‌اند. در سوره شوری آمده است: «و قد دعواهم لیسلموا»^۵ «خداوند برای شما دینی قرار داد که قلابه به نوح توصیه شده بود و اکنون بر تو وحی کردم و به ابراهیم و موسی و عیسی نیز توصیه کرده‌ام».

همچنین قرآن هرگز کلمه دین را به صورت جمع (ادیان) نیاورد است.

بنابراین شریعت بعد از اینکه دین را یکی معرفی می‌کند، در مورد تفاوت شریعت اسلامی سه دلیل ارائه می‌دهد:

۱. مقتضیات زمان، خصوصیات محیط و تکامل بشر؛
۲. باطل و محکب انبیا که دین نامیده می‌شود؛
۳. بود است تفاوت شریعت اسلامی در یک سلسله مسائل شرعی و شاخه‌ای بوده است که بر حسب مقتضیات زمان، خصوصیات محیط و ویژگی‌های مردمی که دعوت شده‌اند متفاوت می‌شده است و پیامبران به موازات تکامل بشر، در سطوح تعلیمات آنها، پیام خدا را به آنها القا می‌کرده‌اند.^۶

تعدد ادیان از نگاه قرآن

تعدد ادیان در تکرش توحیدی اسلام و قرآن، امری واقعی ولی باطل دانسته شده است. به طوری که در رد این چنین گفته شده است: «ان الدین عندالله الاسلام» دین در نزد خدا یکی و آن نیز اسلام است.^۷ و یا «هم ینبغ غیر الاسلام»^۸ بدیناقتل می‌بخشد هر کسی غیر اسلام دینی را بپذیرد هرگز از پذیرفته نمی‌شود.^۹

اگر مراد از اسلام در این دو آیه اسلام تاریخی باشد و شریعت آخرین پیامبر تنگ، می‌باشد و این گونه توحید کرد که شریعت اسلام به دلیل داشتن همه ویژگی‌های شریعت پیشین از نوعی

بررسی مسئله شریعت در ادیان مختلف ما بر این داشت تا بخشی از خدمت حجت‌الاسلام و المسلمین دکتر محمود احمدی مینانچی را زوی نامزد زود در موضوعاتی چون اشتراکات و افتراقات فقه شیعه و اهل سنت، بویایی و عدم بویایی شریعت در فرق اسلامی، شریعت‌های جدیدی اختلاف فقه و کلام... از ایشان کسب فیض کنیم.

دکتری ایشان در کلام اسلامی و سالیان متمادی در این زمینه مشغول تدریس و پژوهش بوده و هم‌اکنون عضو هیات علمی جامعه المصطفی العالمیه می‌باشد. مسئولیت «موسسه بین‌المللی پژوهشی، مطالعاتی و آموزشی انصار طه» در عرصه امور آموزشی اهل سنت خارج از کشور نیز بر عهده است از آثار پژوهشی و تألیفات ایشان می‌توان به «آثار گناه در قرآن روایات و تحله‌های عمیق»^{۱۰}، «اهل بیت»^{۱۱} در تفسیر اهل سنت^{۱۲} و «سیر اهل کرب»^{۱۳} اشاره کرد.

اختلاف در مرجعیت علمی

مرتضی ناصحی

مسئله شریعت در اهل سنت و شیعه را توضیح دهید و اشتراکات و اختلافات شریعت این دو فرقه را بیان بفرمایید

مسئله شریعت و احکام به مرجعیت علمی مذهب برمی‌گردد و منابع استنباط احکام در هر مذهب آیینی متفاوت است. در این جایگاه برای بررسی شریعت و فقه اهل سنت سه دیدگاه عمده وجود دارد که باید به تفکیک آنها را بررسی کرد.

اهل اهل اسلام شریعت اهل سنت، به نقل و قیاس تکیه دارد. به پیروان و دنبالان اهل سنت که اهل رای و قیاس گفته می‌شود. پیروان این دیدگاه را تابعین «بوخنیفه» هستند که تمامی ارا

پی‌نوشت:
 ۱. تفسیر میزان، فصل ۱۲، آیه ۲۲، بقره.
 ۲. روم، ۲۲.
 ۳. مائده، ۴۸.
 ۴. انفار، ۲۲.
 ۵. آل عمران، ۸۵.
 ۶. مطهری، محسن، مجموعه آثار، تهران، انتشارات اسرار، ۱۳۷۲، ج ۳، ص ۱۸۱.
 ۷. همان، ج ۳، ص ۱۵۴.
 ۸. همان، ج ۳، ص ۱۵۸.
 ۹. بقره، ۱۲۴، آل عمران، ۵۵.

درمه؛ شریعت هندی

رشیا شامی (کارنشان) از اردا ادیان شرق

معرف هر دینی دارای ابعاد مختلفی چون کلام اخلاق و احکام دینی است؛ این دسته نیز از آن هندی مسائل مستثنی نیست. از آن هندی مسائل اعتقادی و کلامی تحت عنوان «مولو کالی» هینوسیس» هستند که شامل مسئولی چون کرمه (کاملی Sansam) یا کردار و رفتار انسان سبانه یا کردار و رفتار افراد مردود و تابخو، موکشه (Moksha) یا راهی از تابخ و رستگاری و... است. شریعت عملی از مزامن این هندی، مرسومه به احکام و مسائل اخلاقی است که تحت عنوان درمه (Dharma) مطرح شده است. هر منظر می پرسد که مناسبترین معادل برای آن هندی شریعت هندوئیسم^۱

باشد. هر چند از نظر اصطلاحی معاهای چون «دین داری، فقهیت، ولایت و تکلیف» مستند است، تکلیف اخلاقی و... به هر برای آن وضع شده است.^۲ در نظام تفکر هندو، بین دین، قانون و حقوق تمایزی وجود ندارد و مفهوم کلیدی درمه، بیانگر قانون و حقوق هندوئیسم است که در هر هندوئیسم خوداراداییسان تطبیق دهنده تا به عنوان فردی مدتی و متشعب به رستگاری برسد. یک فرد هندو دین به هر پسین به هر موکشه یا راهی از آن چرخه تابخ، دایره به یکی از سه روش زیر عمل کند: «کرمه مارگه (طریق عمل)»^۳، «شانه مارگه (طریق علم)» کسب دانش و معرفت،^۴ «پنکی مارگه (طریق عشق)» بنسبت شوی دل با عشق.^۵

درمه یا شریعت هندوئیسم در طریق اول برترتگ از دو راه دیگر است. در طریق کرمه مارگه عمل بسیار اهمیت دارد و شامل تکالیف دینی، رعایت امور اخلاقی و تعلیم منوی می شود. در دستگاه «درمه» آمده و هم شامل طی مراسم سلوک باطنی، انجام ترمینات و ریاضات و مراقبات ویژه ای است که در مستطوکا یا آمده

است. این اعمال در هر صورت اثر مناسبت خود را بر انسان می گذارد و سرنشود مقرر انسان را در تولدهای بعدی تعیین می کنند و می توانند چایکه او را در زندگی بعدی جابه جا نمایند تا آنجا که انسان در سایه ممارست شدید و تاملات عمیق می تواند از تکالیف بیشتری آزاد شود و آزاد است. این اعمال در هر صورت اثر مناسبت خود را بر انسان می گذارد و سرنشود مقرر انسان را در تولدهای بعدی تعیین می کنند و می توانند چایکه او را در زندگی بعدی جابه جا نمایند تا آنجا که انسان در سایه ممارست شدید و تاملات عمیق می تواند از تکالیف بیشتری آزاد شود و آزاد است.

درست هندوئیسم، کتابهای مختلفی در مورد درمه یا شریعت وجود دارد که مهم ترین، مشهور ترین و کهن ترین درمه-شاستره، کتاب

در نظام تفکر هندوئیسم، بیسن دین، قانون و حقوق تمایزی وجود ندارد و مفهوم کلیدی درمه، بیانگر قانون و حقوق هندوئیسم است که در هر فرد هندوئیسم وجود دارد و با آن تطبیق دهنده تا به عنوان فردی مدتی و متشعب به رستگاری برسد

«هنوسمرتی» است. این قانون احتمالاً بی سال های ۳۰۰ قبل از میلاد تا سال ۲۰۰ بعد از میلاد تألیف شده است. این مجموعه دارای مباحث مختلفی در زمینه های گوناگونی از قبیل آداب، عبادات، نظام کاست، مراحل زندگی، حکومتداری، تکالیف انسان، وظایف خدایان، جرایم و مجازات، اخلاق، احکام و... است.

نظام درمه یا توجه به نوع تکالیف دارای اقسامی است:

۱. تکالیف فردی: بر اساس قانون کرمه، زندگی هر فردی بازتاب اعمال او در زندگی پیشین است.
۲. تکالیف اجتماعی: بر اساس قانون کرمه، زندگی هر فردی بازتاب اعمال او در زندگی پیشین است.
۳. تکالیف اجتماعی: بر اساس قانون کرمه، زندگی هر فردی بازتاب اعمال او در زندگی پیشین است.

نظام درمه یا توجه به نوع تکالیف دارای اقسامی است:

در هنوسمرتی بیش از هفتاد درصد قوانین در طبقات و کاستها یکی است اما در خورد و خوراک و پوشش تفصیلات بیشتری در جزئیات برای طبقات قائل شده است. احکام مختلفی در مورد دار و در قبیل خوراکی ها و نوشیدنی ها، احکام و آداب مربوط به کار و کسب، طهارت و نجاسات، شهادت بیته، احکام مالی آمده شده و زن، کسب دین و رهن، کثافت، آیین پیمان بندی و پیمان شکنی، دعوی، حدود قتل هم از دین زنا و فحشا، زنا و دواج و طلاق، ارت نوشیدن مست کننده ها، قصاص و... مشود.

فرار از برهمنه درباره الهی بودن و یا غیر الهی بودن دین زرتشت، باید گفت این دین تنها دین غیر ابراهیمی است که دارای مزامن فقهی و دستگا منظم احکام شرعی است. مباحث دینون گفت یکی از عوامل تسلیم زرتشتیان در برابر اسلام، وجود همین احکام و فرات بعضی از آنها با احکام اسلام بوده است. کتابهای دینی متعددی در آیین زرتشت درباره دستورالعمل احکام فقهی، شرعی، حقوقی و آیینی وجود دارد که حکایت از پایداری پیروان زرتشت به هر نظام منوی و منظر عملی در اردا ادیان کتابهای می توان به نمونه های زیر اشاره کرد:

«روایات احمد انبوهستان» مجموعه ای از قانون های مذهبی، اجتماعی و مدنی زرتشتیان موضوعات گوناگونی از جمله مسائل طهارت، مراسم دین است. مباحث مختلفی همچون مراتب خدمت کاهن و همچنین آیین اناه، ثواب اعمال و عقاب گناهان از جمله مرگ ارزان (کتابهای که انجام آنها باعث حکم که کسنت مرتکب آن می شود مانند قتل ارتداد، زنا، لواط و... است) نگاه از آیین نکر-دن و در این کتاب مطرح شده است. در گردگان و فصل کتاب درباره مرگ و آداب و چگونگی وظایف مؤمنان در برابر شخص متوفی است.

شریعت موبدانه

دانیال نعمی (کارشناس اردا ادیان شرق)

فرار از برهمنه درباره الهی بودن و یا غیر الهی بودن دین زرتشت، باید گفت این دین تنها دین غیر ابراهیمی است که دارای مزامن فقهی و دستگا منظم احکام شرعی است. مباحث دینون گفت یکی از عوامل تسلیم زرتشتیان در برابر اسلام، وجود همین احکام و فرات بعضی از آنها با احکام اسلام بوده است. کتابهای دینی متعددی در آیین زرتشت درباره دستورالعمل احکام فقهی، شرعی، حقوقی و آیینی وجود دارد که حکایت از پایداری پیروان زرتشت به هر نظام منوی و منظر عملی در اردا ادیان کتابهای می توان به نمونه های زیر اشاره کرد:

«روایات احمد انبوهستان» مجموعه ای از قانون های مذهبی، اجتماعی و مدنی زرتشتیان موضوعات گوناگونی از جمله مسائل طهارت، مراسم دین است. مباحث مختلفی همچون مراتب خدمت کاهن و همچنین آیین اناه، ثواب اعمال و عقاب گناهان از جمله مرگ ارزان (کتابهای که انجام آنها باعث حکم که کسنت مرتکب آن می شود مانند قتل ارتداد، زنا، لواط و... است) نگاه از آیین نکر-دن و در این کتاب مطرح شده است. در گردگان و فصل کتاب درباره مرگ و آداب و چگونگی وظایف مؤمنان در برابر شخص متوفی است.

«مادگان هزار دادستان» در دوره خسرو و پرویز

پرسش های از امروها می کند و امروها زمانا به آنها پاسخ می دهد. کتاب دارای ۲۲ «فرد» است و در هر بخش احکام خاصی بیان شده است. برای نمونه در فرد سوم، آداب طهارت زین، کشاورزی و آذینایی ذکر شده است. در فرد چهارم چهارم پیمان های میان مردم، مباحث آیینی و آداب زندگی اجتماعی؛ در فرد پنجم، احکام مربوط به مراد انسان و سنسک؛ در فرد ششم، آداب تظهير خانه و آتش؛ در فرد هفتم، احکام مربوط به میت و اقوام و همچنین مدت زمان سوگوار برای اموات؛ در فرد هشتم، کسب و تیان کسنت زین است؛ در فرد نهم، احکام فقهی و حقوقی زنان آمده است.

«روایات احمد انبوهستان» مجموعه ای از قانون های مذهبی، اجتماعی و مدنی زرتشتیان موضوعات گوناگونی از جمله مسائل طهارت، مراسم دین است. مباحث مختلفی همچون مراتب خدمت کاهن و همچنین آیین اناه، ثواب اعمال و عقاب گناهان از جمله مرگ ارزان (کتابهای که انجام آنها باعث حکم که کسنت مرتکب آن می شود مانند قتل ارتداد، زنا، لواط و... است) نگاه از آیین نکر-دن و در این کتاب مطرح شده است. در گردگان و فصل کتاب درباره مرگ و آداب و چگونگی وظایف مؤمنان در برابر شخص متوفی است.

^۱ E. R. (Encyclopedia of Religion), Mircea Eliade, (Dharma), ۱۰، ص ۱۷۲-۱۷۳.
^۲ همانجا، ص ۱۷۲-۱۷۳.
^۳ همانجا، ص ۱۷۲-۱۷۳.
^۴ همانجا، ص ۱۷۲-۱۷۳.
^۵ همانجا، ص ۱۷۲-۱۷۳.

۱. «دین داری، فقهیت، ولایت و تکلیف» مستند است، تکلیف اخلاقی و... به هر برای آن وضع شده است.
۲. در نظام تفکر هندو، بین دین، قانون و حقوق تمایزی وجود ندارد و مفهوم کلیدی درمه، بیانگر قانون و حقوق هندوئیسم است که در هر هندوئیسم خوداراداییسان تطبیق دهنده تا به عنوان فردی مدتی و متشعب به رستگاری برسد. یک فرد هندو دین به هر پسین به هر موکشه یا راهی از آن چرخه تابخ، دایره به یکی از سه روش زیر عمل کند: «کرمه مارگه (طریق عمل)»
۳. «شانه مارگه (طریق علم)» کسب دانش و معرفت،
۴. «پنکی مارگه (طریق عشق)» بنسبت شوی دل با عشق.
۵. درمه یا شریعت هندوئیسم در طریق اول برترتگ از دو راه دیگر است. در طریق کرمه مارگه عمل بسیار اهمیت دارد و شامل تکالیف دینی، رعایت امور اخلاقی و تعلیم منوی می شود. در دستگاه «درمه» آمده و هم شامل طی مراسم سلوک باطنی، انجام ترمینات و ریاضات و مراقبات ویژه ای است که در مستطوکا یا آمده

شاید بتوان گفت یکی از عوامل تسلیم زرتشتیان در برابر اسلام، وجود همین احکام و فرایند پیوستگی از آنها با احکام اسلام بوده است.

نگارش یافته است. این مجموعه شامل نظریه‌های حقوقی ایران باستان است و یکی از بهترین کتاب‌های فقهی و حقوقی زرتشتی به حساب می‌آید که انواع ضمانت‌نامه‌ها، مطالب این کتاب است.

«پاناسک» مجموعه کوچکی از قطعات اوستایی است و در آن روابط میان زن و مرد و ارتباطات نامشروعی که ممکن است میان آنها رخ دهد و توان آنها بیان شده است.

«چکر دیندی» کتاب فتاوی دینی زرتشتیان است و در آن گناهان و تواب‌های مربوط به آن‌ها و همچنین کارهایی که در رابطه با آن‌ها باید انجام داد یا باید از آن‌ها پرهیز کرد، به علاوه اقسام آتش و اینکه چه آتش‌هایی مقدس و چه آتش‌هایی غیر مقدس است، در آن ذکر شده است.

«پیشینی‌ها» متضمن ۵۹ پرسش فقهی-حقوقی در رابطه با دین زرتشت است.

«کتاب هشتم‌دین کرب» سه‌ده بخش عمده اوستاها تشکیل شده است که بخش «دادیک» آن به مسائل حقوقی زرتشتی می‌پردازد.

«اندستان دینیک» شامل ۹۲ سوال است که در متن آن‌ها مربوط به پیوسته، دوزخ، رساخو و گناهان و انواع تواب آنها آمده است.

«ویارات پهلوی» مربوط به فقه زرتشتی است و در ۵۴ فصل به آداب‌های دینی، توبه، ازدواج، نماز و توان آنها پرداخته است.

نگاهی کلی بر این کتاب نشان از جایگاه احکام فقهی در دین زرتشت و رویکردی که پیروان این دین در جهت به دستورات این خود در عمل، مسائل مختلف دارند. در قوانین مدنی از جمله معاملات، عهدها، ضمانت‌ها و همچنین قواعد مربوط به هر صورت از شخصیه، موانع نسب، ارث، طلاق، ازدواج، طلاق، موت، امانت، احوال و لایح و سرپرستی به علاوه احکام فردی مانند طهارت، احکام زن حائض، عبادات و پایش‌ها و دیگر مسائل از اهمیت ویژه‌ای هستند که در جای جای کتاب‌های دینی زرتشتیان وجود دارد.

پی‌نوشت:

۱. دکتر علی‌اکبر جلیگدر، فرهنگ‌شناسه و معنی‌شناس، تهران، نشر مرکز، ۱۳۷۱.
 ۲. دکتر محمد باقر عینی، اعیان‌الایران، بیروت، انتشارات دارالاسلام، تهران، انتشارات ۱۳۸۲.
 ۳. دکتر سید محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۴. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۵. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۶. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۷. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۸. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۹. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.
 ۱۰. دکتر محمد تقی میر، اعیان‌الایران، تهران، انتشارات ۱۳۷۸.

«بعوت به حق»، ترک «کذب»، «قتل»، «سرفقت»، «زنا»، «بخل»، «سحر»... «عیادت و آواز» و «خودداری از آزار رساندن به چانداران» وظیفه همه ما می‌باشد. اینها را در «پراختن عشر آموان» و «آمان‌های هفت‌گانه» خلاص خودمان بوده است و گردگان «آمان‌های هفت‌گانه» داشته‌اند.

اعتقادی از جنس ناامیدی...

محمد ادهی (کارشناس ارشد ادیان)

نیمه دوم سده دوم و نیمه اول سده سوم میلادی در تاریخ ایران دوره‌ای است اوستایی است که در آن روابط میان زن و مرد و ارتباطات نامشروعی که ممکن است میان آنها رخ دهد و توان آنها بیان شده است.

«چکر دیندی» کتاب فتاوی دینی زرتشتیان است و در آن گناهان و تواب‌های مربوط به آن‌ها و همچنین کارهایی که در رابطه با آن‌ها باید انجام داد یا باید از آن‌ها پرهیز کرد، به علاوه اقسام آتش و اینکه چه آتش‌هایی مقدس و چه آتش‌هایی غیر مقدس است، در آن ذکر شده است.

«پیشینی‌ها» متضمن ۵۹ پرسش فقهی-حقوقی در رابطه با دین زرتشت است.

«کتاب هشتم‌دین کرب» سه‌ده بخش عمده اوستاها تشکیل شده است که بخش «دادیک» آن به مسائل حقوقی زرتشتی می‌پردازد.

«اندستان دینیک» شامل ۹۲ سوال است که در متن آن‌ها مربوط به پیوسته، دوزخ، رساخو و گناهان و انواع تواب آنها آمده است.

«ویارات پهلوی» مربوط به فقه زرتشتی است و در ۵۴ فصل به آداب‌های دینی، توبه، ازدواج، نماز و توان آنها پرداخته است.

ماتی ساختار اعتقادی خود از دین‌های زرتشت، مهر و مسیحیت به وجود آورد. در دین مانی، اعتقاد به دو اصل جادویی نور و تاریکی وجود دارد که جهان کنونی از کشش و آکنش‌های میان این دو تشکیل شده است. «مانویت یک کیش صددصد تنوی است و بیجا چنین آیینی در مقابل این توحید که بشوئانه فطری و فکری دارد، نمی‌تواند پایداری کند. همچنین کیش مانی مبتنی بر نوعی دود و هوایض است که طبعاً غیر عملی است.»

شرعی‌دین‌دین:
 مانی اصحابش را با داشتن یک‌دهم از همه آثار نمازهای چهارگانه در روز و نسیه نایش خدایت کرد و دروغ‌گویی و سرخوردگی خود را بر کارگری نسبت به چانداری که اگر آن کار را از خودش بکنند خوشش نیاید ارجاع کرده است. آشنی است که مانی پیروان خود را به گروه بزرگان و شوندگان تقسیم کرده و بر هر یک از دو گروه اعمالی خاص مینموده است. «دوت به حق»، ترک «کذب»، «قتل»، «سرفقت»، «زنا»، «بخل»، «سحر»... «عیادت» و «خودداری از آزار رساندن به چانداران» وظیفه همه ما می‌باشد. اینها را در «پراختن عشر آموان» و «آمان‌های هفت‌گانه» خلاص خودمان بوده است و گردگان «آمان‌های هفت‌گانه» داشته‌اند.

نیمه دوم سده دوم و نیمه اول سده سوم میلادی در تاریخ ایران دوره‌ای است اوستایی است که در آن روابط میان زن و مرد و ارتباطات نامشروعی که ممکن است میان آنها رخ دهد و توان آنها بیان شده است.

«چکر دیندی» کتاب فتاوی دینی زرتشتیان است و در آن گناهان و تواب‌های مربوط به آن‌ها و همچنین کارهایی که در رابطه با آن‌ها باید انجام داد یا باید از آن‌ها پرهیز کرد، به علاوه اقسام آتش و اینکه چه آتش‌هایی مقدس و چه آتش‌هایی غیر مقدس است، در آن ذکر شده است.

«پیشینی‌ها» متضمن ۵۹ پرسش فقهی-حقوقی در رابطه با دین زرتشت است.

«کتاب هشتم‌دین کرب» سه‌ده بخش عمده اوستاها تشکیل شده است که بخش «دادیک» آن به مسائل حقوقی زرتشتی می‌پردازد.

«اندستان دینیک» شامل ۹۲ سوال است که در متن آن‌ها مربوط به پیوسته، دوزخ، رساخو و گناهان و انواع تواب آنها آمده است.

«ویارات پهلوی» مربوط به فقه زرتشتی است و در ۵۴ فصل به آداب‌های دینی، توبه، ازدواج، نماز و توان آنها پرداخته است.

نگاهی کلی بر این کتاب نشان از جایگاه احکام فقهی در دین زرتشت و رویکردی که پیروان این دین در جهت به دستورات این خود در عمل، مسائل مختلف دارند. در قوانین مدنی از جمله معاملات، عهدها، ضمانت‌ها و همچنین قواعد مربوط به هر صورت از شخصیه، موانع نسب، ارث، طلاق، ازدواج، طلاق، موت، امانت، احوال و لایح و سرپرستی به علاوه احکام فردی مانند طهارت، احکام زن حائض، عبادات و پایش‌ها و دیگر مسائل از اهمیت ویژه‌ای هستند که در جای جای کتاب‌های دینی زرتشتیان وجود دارد.

رواق ادیان ایران

شریعت و اجسته به آب

رضا کاظمی راد (ماتشجوی دکتری مطالعات تطبیقی ادیان)

به طور فقهی یکی از ادیان دارای شریعت این صابن است؛ چرا که در تعالیم این آیین برای پیروان خود، مجموعه‌ای از قوانین و دستورات وجود دارد که کاملاً شبیه شریعت اسلامی است. در مورد تاریخچه پیاداش این آیین نظرات و اظهارات مختلفی ارائه شده است از جمله اینکه این قوم در جلگه دشت میشان که در مرز استان‌های ایلام، مازندران و کردستان واقع شده است، زندگی می‌کنند که در قرن هجرت قوم خود را از مصر می‌دانند که مقارن هجرت قوم یهود از مصر به کنعان، آنها هم به کنعان آمده‌اند. بعضی پیروان این قوم را «یوداسف» معرفی کرده‌اند و حضرت ادیس است که «صابن» نام داشته و به همین جهت به این نام معروف شده‌اند.

برای پی بردن به ریشه و خاستگاه شریعت و مسیر تکامل و تطور آن در آیین صابن، درباره این صابن بسیار پرسش‌ها به نظر می‌آید، زمان اطلاعات، تحقیقات و منابع کافی در این زمینه وجود ندارد. اما می‌توان گفت که این قوم در ایران باستان است که از این آیین بهره‌برداری قرآن نام برده شده و قرآن را در ریف آیدان صاحب کتابی مانند یهودیت و مسیحیت قرار داده است.^۱

برخی صابن‌ها رفته رفته سرپستی می‌دانند. تفسیر زرتشتی از مفهوم که صابن قومی هستند که از آیین یهودیت و مسیحیت برگرفته و فرشتگان را پرستش می‌کنند؛ قناده قناده صابن را قومی دانسته که مانند آداب و عبادات و ستایش می‌کنند. برخی دیگر پیروان این آیین را ستاره پرست گناه‌آلود می‌شود. شاید آنچه فراوان آید آب و گناهان است که در آیین صابن به دست می‌آید این است که همه موحد هستند؛ اما به باستان گران می‌شود. برخی از فقها از جمله مرحوم آیت‌الله خویی هم بر این اظهار

در آیین صابن غایت شریعت، باکی جسم و روح است؛ زیرا در آیین صابن، روح هر فردی با اجسام گناه آلوده می‌شود. شاید توجه فراوان آنها به آب و غسل مداوم که از خاندان صابن آنها است از همین زاویه قابل توجه باشد.

تئوت و نزع میان خیر و شر در جهان متعقدند که بر با داشتن احکام و قوانین شریعت، به نوعی شکست دادن شر و تاریکی است. البته ثابت بزرگتر در آیین صابن، یکی صابنی قبیضی شد است. نگاه آن‌ها بر همین به سنگاری بدون اینکه فرد یک صابنی قبیضی و وفادار به الزامات شریعت باشد، امکان پذیر نخواهد بود. این امر چنان مهم است که همان‌طور که در آیین صابن تعدیمی هستند تا بتوان آن یک فرد صابنی قلمداد کرد.^۲ تقید و تعهد صابن به اجرای شریعت، به خصوص برخی از احکام آن مانند تمسک بسیار مهم است.

در شریعت صابن واجبات و محرمانی وجود دارد که برای ترک و یا انجام آنها شریعتی سختی در نظر گرفته شده است. در آیین صابن صورت ارتکاب آن گناهان و ترک آن واجبات هرگز از مزید نخواهد شد. برای نمونه اگر یک صابنی در دین خود خارج شده، به دینی دیگر

مجاهد باهنله
اسودرین
فرهنگی
۳۲

آمده باشد، مرکب بزرگترین گناه شده است و دیگر حق را کشتن به این سابق را نثار دین نمی تواند دیواره مصلحتی شود، زیرا هیچ کس نمی تواند در این دین خود و تخصصی که خارج شده با دیگر مباحثین تفاوتی ندارد، گناه بزرگ دیگر خودکشی است. در کتاب «کنز العای» از کتب مهم صابین آمده است: «هر کسی قتل نفس کرده، برایش قاتل محسوب می شود». به طور کلی گناهان کبیره در دین صابین عیسارت از «قتل نفس، زنا نادرین زنا» ذکر شده است. است. همچنین سر مرات در مورد ذیل است، دردی، عیبت، سحر شده شامل موارد ذیل است، دردی، عیبت، سحر و ناموسی، نوشیدن مشروبات الکلی، خوردن حیوانات مرده، چچه از درنده، مودار، پرندگان گدوشتار و خون بر شاه، موداری، دواج همزمان کردن زن با مرد، زنا برادر، خواهر، مادر، خاله، عمه، زن عمو، زن پسر، زن پدر، خواهر ناتنی از پدر و مادر دختر همسر که از پدر دیگر باشد، اوده کربا یا پاهای جاری را بخوری، خلکویی بنی، ارباب و مطلق جنین، مسوم کنند روح اکل و شرب قبل از غسل جنابت، راهزنی و زدی، کار در اعقاب عشق، زنا اخته، عدم ادای دین، خوردن گوشت حیوانی که دم داشته باشد، دواج با زنان بیگانه، پوشیدن جامه کبود، شهادت به دروغ، ریاخواری و خیانت در امامت،^{۱۱} اکل طوطر که از شواهد تاریخی به دست می آید، به نظر می رسد در طول تاریخ حیثیت این صابین، شریمت آن چندین دستخوش تغییراتی نشده باشد و چه در پاره ای مواقع تغییراتی در پی افکار یهودی، یونان و یاجا به پیش آمده باشد، شریمت در این بین رویه بیگانهی داشته است.

خروج شریمت از دایره نجات

مدح روینفر (کارشناس ارشد ادیان ابراهیمی)

مسحیت به عنوان دینی تا تأکید بر اخلاقیات فارغ از احکام صریح تشریحی برای ما شناخته شده است و شریمت که یکی از کارکنان ابراهیمی است در آن بسیار رنگ است. مسیح یک یهودی زاده شد و وجود او در دست فکری یهودی پرورش یافت، در آن زمان زندگی در کربا و غفلت از حقیقت و باطن دین به ویژه از سوی بزرگان بود تا یک پیش از انداز به رعایت تقوی که جامعه نیت، اسرائیل را به شدت شریمت گرد آورد، آخرت گرا کرده بود بنابراین بسیار طبیعی می نمود که عیسی مسیح به قصد بازگرداندن روح متدیبه به کالید شریمت یهود، در برابر شریمت گرایان شدید یهودیان، تا یک فرارایی بر موعودت خود اود انجیل به صراحت خود را پیامبری اسرائیل و مجری شریمت می خواند. در جای دیگری بیان می دارد: «فکر نکنید که من اسدما ت و تورات و صحف انبیا را باطل سازم». حضرت عیسی ضمن بیان احکام تورات از پیروان خود می خواهد که به رعایت قوانین شرعی اهتمام ورزند؛ پسندید که یکی از احکام کوچک ترین را باشند و هر مرد چنین تعلیم دیده بود، در مملکت راشین کمترین شمرده شد. آثار هر که بعمل آورد و نامش یاد شود، اود در مملکت آسمان جزو خدایان شده است و تورا و مسیحیان نخستین، به عنوان «فکر ناصری» که در شمار فرقه های یهودی جای گرفتند.^{۱۲}

حضرت عیسی در فضایی حاکم به پیروان خود می آموزد که نمی توان نفس اخلاقی را در پرده ادب و آداب دینی پنهان ساخت. «و معتقد بود که هر سرت آدمی باید عیسی شریمت خدایانده، سرشتی که ندانست به آدمی در آن نهفته است». با چنین باوری است که مسیح تلاش خود را به کار می گیرد تا در بین انسان صالحان شود. از نگاه او «خدایان انبیا بدایع اعلانش راوری کرد بلکه با نیت های درونی شان». «هر کس به فکر مشرب برادر او باشد تا در آن حکم می شود».

پیدایش مسیحیت جدید

مسیحیت یا عیسایی تاریخی آغاز زندگی است و اصولاً تصویری که رسولان از مسیح ارائه می دهند به هیچ وجه عیسای تاریخی مطابقت ندارد و ریشه و بنیاد مسیحیت در تفسیری نهفته است که حواریون پس از مرگ عیسی از این واقعه ارائه نمودند. «پس از عروج مسیح» مسیحیان قریب به دو دهه گروهی از یهودیان محسوب می شدند و کتابی عهد عتیق نوشتند. در سال بین های ۷۰ تا ۱۰۰ میلادی رسولان که حداکثر سه سال با عیسی زندگی کرده و برخی نیز او را خداوند یونان نامیدند و با تعلیم مزمزمش کرده، مرد در راه سوی ایمان مسیحی دعوت کنند. آنها ابتدا آنچرا که به صورت شفاهی از مسیح در آن کس و دیوید یهودیه ترویج می کردند و هر یک از منظر خویش به تفسیر این مسیحی می پرداخت. تلاش رسولان در این دوره این کنونی مسیحیت شکل گرفت و آموزه های پدید آمد که به ندرت می توان آنها را در کلمات عیسی دید.

پس هر که یکی از این احکام کوچکترین را بشکند و به مردم چنین تعلیم دهد، در مملکت او این کمترین شمرده شود. اما هر کس به عیسی از و تعلیم نماندند او را نجات آسمان بزرگ خواهد شد». بر واقع عیسی فرهنگ از حمایت از شریمت دست نکشید.

مهم ترین شخصیت این دوره که نقش غیر قابل انکاری در شکل گیری و انتشار آموزه های مسیحیت داشته، فردی یهودی است نام شاول که به پولس مشهور است و وی در ابتدا یهودی متعصبی بوده که به شکنجه و آزار مسیحیان می پرداخته است. اما اینا یهود خودچر کتاب مقدس میان می دارد نور عیسی را مشاهده می کند و مسیحی می شود و از جانب شایب مسیح ما مورثی می یابد که نام مسیح را به پادشاهان و ملت ها اعلام نماید. وی مسیح را در زمان حیات زمینی اش رویت نکرده است. سهم وی در بسط و گسترش این مذهب کنونی از دیگر رسولان نیز به مراتب بیشتر است تا آنجا که اندیشه های او پایه ای است برای دین مسیحیت و حجج قابل توجهی در عهد جدید به وی اختصاص دارد. اندیشه های وی بسیار شگفت آفرین و موافق زبانی مغایر با جملات عیسی و چون یهودی پطرس است. او قائل به الهویت عیسی و مکر شریمت، دستورات و اعمال دینی است. از آنجا که وی در بستری از افکار یونانی و رواقی زاده شده بود، تفسیری جهان شمول از مسیحیت ارائه کرد که ساختار عیسی نبود.^{۱۳}

اوبان انجیل به صراحت که نجات تهامکتی به فیض الهی، ایمان به مسیح و خون ریخته شده خدایانده است، عمل به شرایع دینی را تأثیر غیر ضروری اعلام می کند و «شرایع را دستورانی موقتی می داند که با من مسیح خودچر از اعتبار و مسکه افتادند». او مسیح خدمت به خداوند را به طور کلی دگرگون ساخت و ابتدا ایمان به مسیح برای رسیدن به رستگاری کافی دانست.^{۱۴}

با تمام این مستیزها با شریمت، مواضع به ظاهر متعارف از پولس در زنی و اثبات شریمت دیده می شود. اینچنان که علی غر تمام آیین پیش شد گستره توصیفه او را هم شریمتی پولس را تصایح نشونی گرفت تا دستورات تکلیفی و از آزار دهنده را دو توصیفه اخلاقی پولس به مسیحیان کند؛ نیست: رفتار درست با غلامان، محبت زن به همسر، اطاعت و احترام به والدین، اطاعت از پادشاهان، استماع از رفتن زرقاخی شریمتی و غیر مؤمنان دستوراتی را رابطه با دواج و طلاق، ادا عبادت و...

شریمت به عنوان یک نتیجه کلی در میان آیین تعارضات بتوان گفت که او تا حدی به تفسیر و تغییر از راه دایره نجات و رستگاری خارج می کند. آن جهت که تا غنی اجتماعی است و بیرونی، نه روحانی، از نگاه او ممکن است باشد. او در جسم متعصب بود ولی این اطاعت مایه نجات نیست. اطاعت باید درونی باشد.

پی نوشت:

۱. مسیح، ۴۴: ۱-۲.
۲. مسیح، ۵: ۱-۲.
۳. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۴. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۵. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۶. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۷. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۸. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۹. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۱۰. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۱۱. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۱۲. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۱۳. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.
۱۴. انجیل لوقا، پیوسته در افسس، ۱: ۴۷-۴۹.

شریمت یهود

محمدصادق احمدی (مانشجوی دکتری دین پژوهی)

شریمت به معنای مجموعه اراشد و نهضت های خداوند برای نوع انسان است و از این رو با استکهای الهی دارد و حاصل فائقه نگاری انسان نیست. با رجوع به متون مقدس سه دین ابراهیمی یهودیت، مسیحیت و اسلام در پیامی که در هر سه دین شریمت با تفاوت شکلی آمده می شود. کار شریمت اسلامی بسیار گستره از انسان با قوانین اسلامی است و شریمت یهودی نیز قواعد و هنجارهای دینی یهودی است که قوم اسرائیل در آن کار می برد. در میان مسیحیان نیز

گرچه امر بر شریمت به روشنی دیده نمی شود، اما با رجوع به متن مقدس می نمودیم میان آسبت که عیسی بنابر نقل انجیل به احکام شریمت عمل می نمود و احقاقر موده است که: «همه ما با باطل نمایم بلکه تمامان کنیم». هجوکت باطلی از تورات هرگز زایل نخواهد شد. هر یکی از این کمترین مورد شده است» (۱۹: ۷-۱۰). گرچه این عبارت دقیقاً با واژگان خاص اخلاقی مطابق در دین حال این امکان وجود دارد که عیسی حتماً از راه کار برده باشد. چنان که لوقا نیز می بینیم که او مابانی مشترک علیه فرسان است. استلال می کند.

پیش از پرداختن به معنا و جایگاه شریمت در یهودیت باید به تفکیک میان یهود و هلاخ و احکامات او توجه نمود. واره عری هلاخ زار به Halakah آمده و به معنای رفتن است. در حقیقت این واژه به معنای مسیر و طریق است و یک یهودی یهودیت باید خود را در فرار داده، این طریق نماید. در این مسیر یک یهودی شریمت محسوب باید از قوانین و دستورات موجود که همان شریمت یهودی است، متابعت نماید. در بعد قانونی و مشروع یهودیت جایگاه داشته باشد. اگاتا Aggadah نیز از راه عری، به معنای گفتن است و نمایانگر روایات، تاریخ، فلسفه، فرهنگ و تمامی چیزهایی است که در چارچوب احکامات یهودی واقع نمی شود. نتیجه آنکه هلاخا حکام شریمت یهودی است. اگاتا به غیر شریمتی یهود است.

بخش های شریمت یهودی

بنابر آنچه در کتب قهقی مدارس شریمت یهودی گردآوری شده است، شریمت یهودی از شش بخش کلی تشکیل شده است. این شش بخش در مجموع عبادت نام توئین شده است. تلمود که بسته به ناحیه جغرافیایی و زمانهای و اشکال متفاوتی دارد و به روشی او تشریح و ابالی تقسیم می شود. در این کتاب احکام به شش بخش یا ستر تقسیم شده اند. هر یک بخشی به موسوعی معین مربوط می شود. ستر زامیر یا بخش بزرها، احکام محصولات و تصایح حیوانات، ستر موعود (بخش عید، در بار روزهای یادبود،

پس از دوران مدرن همانند دیگر مکاتب، در میان یهودیان نیز اختلافاتی در باب میزان، تبیین و تفسیر شریعت یهودی رخ داد که در این میان یهودیان اصلاح طلب تندرو به کلی ملکر لزوم شریعت در این روزگار شده و یهودیان محافظه کار نیز اصلاحاتی در شریعت به وجود آوردند. مانند اینکه احکام سنت را موثق بر ظهور ماسیح فرزند...

سردن شامیه (بخش نسون، احکام زناشویی) سندر نزیقین (بخش زنا ها- احکام اموال و زنان به نفوس) اسندر قدشامیه (بخش مقدسات، مقدسات دین یهود) سندر ظهاروت (بخش طهارت ها، احکام پاک و ناپاکی) علاوه بر این تقسیم بندی، شریعت یهودی ۶۱۳ حکم از امری دارد که از این تعداد ۳۳۸ حکم به واجبات و ۲۷۵ حکم به محرمات مربوط است.

مجازات تخلف از قوانین یهودی

قداست شریعت در یهودیت را می توان از تبیینی که برپای سیملاهی درباره تعداد آن به دست داده به دست آورد. سیملاهی در این باره می گوید: «۱۶۳ نفرمان را که نوبسبارا موسی وحی شد ۳۶۵ فرمان برای در تعداد روزهای سال شمسای دریا نه یهودی قرمان برابر براراشنا اعتنا یهودی هان ناسان، بدیاره اوامر». باید دانست که بهمان قدر که قوانین و اصول شریعت اهمیت دارند، تخلفات باید به همان میزان از ارتکاب به جزای شریعت اجتناب ورزند؛ زیرا مجازات شدیدی دارند که از نظر مجازات های شرعی که برپای مختلطن و گناهکاران اعمال می شود را می توان به پنج بخش تقسیم کرد:

۱. مجازات های بدنی: منظور از این دسته از مجازات ها، تنبیهاتی است که تعامیت جسمی مجرم و گناهکار را مورد تعرض و تهاجم قرار می دهند. این دسته عبارت است از: اعلام، سوآزان، نفاص، عضو، زینایه و مجازات قطع دست. در تورات در هفته نوبس ای میومون ۳۶ گناه و جرم مستوجب مجازات اعدام و جود دارد.^۱ برپای نهومی می توان به مجازات کفر گزویی اشاره کرد که در «ورزی در اردو گاه» هشام نزاغ مریدی که پدرش ضروری بود به خاندان کفر گفت. فسق او را نزد یومون خاندن به موسی فرمود او را بیرون آورد و گویا هر چه تمام کنسانی که کفر او را شنیدند میگویند اسرائیلی خود را بر سر او نگذارند بعد تمام گوشت اسرائیلی او را سوزانند کنند». یکی دیگر از مجازات هایایی که تورات بدان تصریح کرده است، مجازات قصاص عضو است که شایه بی آن چشم در برابر چشم است مانند این فرقتا: «چه که بود کسی قصصه ای وارد کند باید به خود او از آن چشم صدمه وارد شود. شکتسی که در برابر دشمنی چشم او را بر چشم و دندان در برابر دندان...»^۲

در مجازات های سبالب و مجنون کننده ازادی؛ برخی از مجازات ها ازادی گناهکار را سبببمطلق نمی کنند و فقط از او اجتناب می کنند مانند تبعید

به شهرهای بناگاهه،^۱ و برخی دیگر نیز ازادی را سلب می کنند مانند جسیم که از آن به هختناسا لکییا تعبیر می شود.

۲. مجازات های مالی: مجازات های مالی نیز گوناگون بوده و به تفاوت های فرهنگی و اجتماعی اشاره دارد. از جمله آن می توان به موارد زیر اشاره کرد: ۱. غرامت: مجازات مالی است که در صورت ارتکاب جرم یا تخلف از قوانین یهودی، مرتکب مجرم موظف می شود تا مبلغ معینی را به ذمه طرف آسیب دیده پرداخت کند.

۳. مجازات های اخلاقی و اجتماعی: این دسته از مجازات ها شامل مواردی مانند قطع عضو، زینایه و مجازات قطع دست است. در تورات در هفته نوبس ای میومون ۳۶ گناه و جرم مستوجب مجازات اعدام و جود دارد.^۱ برپای نهومی می توان به مجازات کفر گزویی اشاره کرد که در «ورزی در اردو گاه» هشام نزاغ مریدی که پدرش ضروری بود به خاندان کفر گفت. فسق او را نزد یومون خاندن به موسی فرمود او را بیرون آورد و گویا هر چه تمام کنسانی که کفر او را شنیدند میگویند اسرائیلی خود را بر سر او نگذارند بعد تمام گوشت اسرائیلی او را سوزانند کنند». یکی دیگر از مجازات هایایی که تورات بدان تصریح کرده است، مجازات قصاص عضو است که شایه بی آن چشم در برابر چشم است مانند این فرقتا: «چه که بود کسی قصصه ای وارد کند باید به خود او از آن چشم صدمه وارد شود. شکتسی که در برابر دشمنی چشم او را بر چشم و دندان در برابر دندان...»^۲

۴. مجازات های سبالب و مجنون کننده ازادی؛ برخی از مجازات ها ازادی گناهکار را سبببمطلق نمی کنند و فقط از او اجتناب می کنند مانند تبعید

۱. ربیبی، جبران، ۲۰۱۰، ص ۶۰. ۲. رابیبی، جبران، ۲۰۱۰، ص ۶۰.

رواق تائیر و تأتار ادیان

تائیر و تأتار ادیان

محمدصادق احمدی (دانشجوی دکتری مین پژوهی)

بحث درباره تائیر و تأتار ادیان مسئلهای پیچیده است که در قرن بیستم با ظهور آشنایی با تمدنهای دیگر، مورد توجه قرار گرفته است. در این مقاله سعی داریم تا با بررسی تطبیقی، به بررسی تفاوتها و شباهتهای این دو مفهوم بپردازیم. تائیر (Tawhir) در لغت معنی «تجزیه و تحلیل» است، در حالی که تأتار (Ta'atir) به معنای «تعمیر و ترمیم» است. این دو مفهوم در بافت تاریخی و فقهی یهودیت، مسیحیت و اسلام جایگاه ویژه‌ای دارند.

اختلافات در باب شریعت یهودی

پس از دوران مدرن همانند دیگر مکاتب، در میان یهودیان نیز اختلافاتی در باب میزان، تبیین و تفسیر شریعت یهودی رخ داد که در این میان یهودیان اصلاح طلب تندرو به کلی ملکر لزوم شریعت در این روزگار شده و یهودیان محافظه کار نیز اصلاحاتی در شریعت به وجود آوردند. مانند اینکه احکام سنت را موثق بر ظهور ماسیح فرزند...

شریعت

در بحث برپای شریعت باید توجه داشت که شریعت به شکل مرسومش (در میان ادیان جهان فقط در دین اسلام و یهودیت مشاهده کرد که از این شکل خاص شریعت صرف نقل نمایی و تأثیر و تأثر را در مناسک و آیین فقهی بسیاری از ادیان می توان مشاهده نمود) برای مثال در هوشنوسیم و بودیسم می توان به برخی از این موارد اشاره داشت. «رد کلامی و سرگردانی انسان در راه سعادت» هر یک از این دو مکتب دارای مبانی خاص خود است.

شاخه‌ها و مکتب‌ها، هر دو صاحب کار هر دو گونه مشابه وجود دارد. اسلام و به طور خاص قرآن آیینی از کفر انذار دینی پس نیکو را گریز نمون بود. توجه کافی باشد. سخن در گزاره خواهد بود. البته از آنجا که بنا بر روایت قرآن کریم، در نهایت رافت بر مسلمانان است که همه این مسیرهای سعادت را به مرور زمان برپای بشر فرورفته است. اساساً در این صورت برای هر یک از مکتب‌های اشدنیه باید عملی که در سنین گذشته بوده است، منافاتی با ابعسانی بودن و استقلال نی ندارد. چنان که در قرن بیستم فرموده است: «کتب علیکم الصیام کما کتب علی الدین من قبلکم».^۱

مسئله‌ای است که محل مجازات است. بحث در این باره تائیر و تأتار ادیان مسئلهای پیچیده است که در قرن بیستم با ظهور آشنایی با تمدنهای دیگر، مورد توجه قرار گرفته است. در این مقاله سعی داریم تا با بررسی تطبیقی، به بررسی تفاوتها و شباهتهای این دو مفهوم بپردازیم.

در بحث برپای شریعت باید توجه داشت که شریعت به شکل مرسومش (در میان ادیان جهان فقط در دین اسلام و یهودیت مشاهده کرد که از این شکل خاص شریعت صرف نقل نمایی و تأثیر و تأثر را در مناسک و آیین فقهی بسیاری از ادیان می توان مشاهده نمود) برای مثال در هوشنوسیم و بودیسم می توان به برخی از این موارد اشاره داشت. «رد کلامی و سرگردانی انسان در راه سعادت» هر یک از این دو مکتب دارای مبانی خاص خود است.

میراث جمعی.^۲ بنا بر آنچه در این نوشتار گفته‌ایم، شاید این چاره باشد. بعد اعتدالی و چه در بعد عملی و شریعتی تأثیر و تأثراتی بر یکدیگر داشته‌اند؛ تا تأثیرات مخرب گرفته‌اند. مانند در برخی از باورها و مناسک مسیحی که شد تا شباهت‌هایی که در اثرات کفری و بی‌خلاف نشان مومن مقدس مسیحی خود را با بی‌خلاف مومن مسیحی، با او نشان اظهار محبت و دوستی داشته‌اند. یهودی بودن و منبع پرورش انبیا و تأثیر و تأثر می‌تواند مخرب یا مثبت باشد.

پی‌نوشت:

۱. ربیبی، امینیه، محمدعلی، «فقران و تائیر و تائیر»، مورثه، شماره ۱۳، ص ۱۳۷. ۲. <http://www.tawhir.com/nouftion/academy/> ۳. «تائیر و تائیر»، <http://www.bahadim.com/5454370/article> ۴. ک. ولفسون، «ارمن، بازنایان با کلامی اسلام در فلسفه یهودی: تجربه علمی خیاری»، مرکز مطالعات تحقیقات ادیان و مباحث (۱۳۷۶). ۵. The Mystery of Mithras: The Pagan Belief That Shaped... ۶. Inner... ۷. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/> ۸. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/> ۹. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/> ۱۰. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/> ۱۱. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/> ۱۲. <http://www.ancient-egypt.com/egyptian-civilization/>

رواق تائیر و تأتار ادیان

شریعت و جستجش اعمال

رضا کاشانی ر. (دانشجوی دکتری مطالعات تطبیقی ادیان)

در میان زنده جهان، یهودیت اسلام نظام فقهی گسترده‌ای دارند نظام فقهی یهودیت ریشه در تورات و نظام فقهی اسلام، ریشه در قرآن و سنت دارد. فلسفه وجود و ضرورت شریعت را باید در ضرورت اطاعت از خالق جستجو کرد. زیرا خداوند هدف از خلقت را از اطاعت و عبادت مخلوقاتش نمی‌داند. شریعت در زمانه پروردگار الهی ابداً وجود نداشته است. بلکه پس از ظهور خداوند در این عالم، یعنی پس از ظهور ماسیح، است. شریعت و تأثیرات آن بر انسان عودیت خود را اجبا می‌دود؛ به یقین همه ادیان یهودی دارای شریعت بوده و هستند.

شعانت اجرای معاد

نکته‌ای که در این خصوص نباید از غافل شد، تأثیر اعتقاد به معاد در اعتقاد عمل به شریعت است. زیرا در ادیان مختلف اعتقاد به معاد بسیار بر رنگ است. توجه به این امر باید در واقع شریعت را برای پالایی و اهمیت پر بار دارد. ریشه نوعی رابطه مستقیم میان شریعت و اعتقاد به معاد و دور تا دور اثر طرغی اعتقاد به معاد است. از مفاد شریعت است و از طرفی اعتقاد به معاد باعث تقویت کثرت نیست. شریعتی می‌شود و هر مقداری که اعتقاد و توفیق شریعتی است داشته باشد در مدھی ت و عامل تر به شریعت خواهد بود.

در ادیانیه که اعتقاد به معاد را جز و عقاید خود می‌شمارند اما فاقد اعتقاد هستند و یا اینکه

در واقع نوعی رابطه مستقیم میان شریعت و اعتقاد به معاد وجود دارد؛ زیرا از طرفی اعتقاد به معاد بخشی از مفاد شریعت است و از طرفی اعتقاد به معاد باعث تقید مستحکم‌تر نسبت به معاد شریعت می‌شود و هر مقدار که این اعتقاد قوی‌تر و جنبه عینی‌تری داشته باشد فرد مذهبی‌تر و عامل‌تر به شریعت خواهد بود.

دیگر است زیرا امید اعمال چه تشویق یا شادو چه تنبیه با معاد ریده خواهد شد. از این رو مشوق‌ها و تهدیدهایی درباره توجه و عدم توجه به معاد در دنیا (که لازمه آن عمل یا ترک عمل است) در دین دارای شریعت ارائه شده است. برای مثال قرن ۱۸ با تهدید فرد مکلف مبنی بر حساب پس حساب و غنا حساب و لا عمل^۱ و یا با تشویق به ایمان به آخرت می‌گوید: «عَنْ أَنَسٍ بْنِ مَالِكٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَآمَنَ بِرَسُولِهِ وَآمَنَ بِمَا نَزَلَ مِنْ رَبِّهِ وَأَقْرَبَ النَّاسَ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۲.

ملاک دآوری

سوالی که ممکن است در این زمینه پیش بیاید این است که اگر در ادیان موجودی مانند اسلام، ملاک و معیار دآوری در روز قیامت، تقید افراد به شریعت است، ادبانی که قاعد شریعت هستند چه ملاک و معیاری را برای دآوری فرد ارائه می‌دهند؟

در پاسخ باید گفت که در این زمینه نیز همانند ادیان توحیدی در معیار، ملاک دآوری، عمل و اقرار است.

بر اولیاد این هندو آسوزه حیات پس از مرگ و فانی‌دیری و جاودانگی روح را می‌پذیرد و آن را قالب نظریه تناسخ یا تولد دوباره که وجه مشخصه این آیین است عرضه می‌کند. تناسخ بدین معناست که روح پس از مرگ بدن کنونی، بر حسب اعمال گذشته خود، در قالب جدیدی حلول می‌کند. گرو بودایی نیز ملاک و معیار همانند هندوئیسم است. بر اساس تعالیم زرتشت نیز آسانی که دچار مرگ جسمانی شده است، روحش از جن جامی می‌شود و به مدت سه

تقدیر به شریعت نذر انداخته معاد به معاد چندان کاربرد تأثیری در زندگی بیرون آنها نخواهد داشت. این اعتقاد هرگز باعث آنچه که ما آن را «مذهبی بودن» می‌نامیم نخواهد شد؛ زیرا اعتقاد به معاد حضور و نمودش را در برپا داشتن هر چه بهتر شریعت و انجام بادهای و نیاندیهای دینی نشان می‌دهد؛ اما با نبود شریعت، اعتقاد به معاد بی اثر و خنثی خواهد بود. به طور مثال در مسیحیت اگر چه اعتقاد به معاد وجود دارد اما اثری از شریعت در این نیست. همین فقدان شریعت باعث شده است که اعتقاد به معاد به حال مسیحیان سودی نباشد. شادو برای نمونه هر فرد مسیحی یا هر فرد کهنه به کلیسا برود و مراسم دعا و طلب استغفار را انجام دهد؛ اما با این حال بسیاری از مسیحیان هستند که در طول عمر خود تنها یک بار به کلیسا رفته‌اند و یا اینکه اعتقاد به معاد مانع آنها از ارتکاب هیچ گناهی نباشد.

معیار دین و شریعت

بدون شریعت، فرد معتقد به معاد، از نورش که در جهان دیگر در انتظارش است کاملاً محروم است؛ اگر چه بدان معتقد است اما از کیفیت آن آگاهی چندانی ندارد. نوع دآوری آن روز برایش مشخص نیست و معاد دآوری را نیز به خوبی نمی‌داند. زیرا گفته می‌شود: «معیار شریعت به بیرون هر دین گفته شده است. در دینی که معاد است، کیفیت معاد نحوه حضور فرد، ملاک دآوری و از همه مهم‌تر نوع ثواب و عقاب اعمال ارائه شده است. تقریباً تمام شریعت‌ها در برپا داشتن و تشویق در باب معاد است یعنی همه تنبیه و تشویق‌های شریعت در راستای خودسازی فرد برای جهان

محراب

مسجد / شماره ۱۷۵ / مرداد ۱۳۹۳

سرویس محرابه: روزی برای مسجد

روز جهانی مسجد به هر دلیل و بهانه‌ای که ایجاد شده باشد فرصت بسیار خوبی است تا به کار کردهای مختلف مسجد در گذشته و حال پرداخته شود. هر چند که امروزه غالباً در مسجد ا فقط برای آدای فریسه نماز و یا انجام مراسم ختم در همان زمان بازی می‌کنند، اما در زمان گذشته بیشتر فعالیت‌های اجتماعی و حتی اقتصادی از قبیل توزیع غنایم جنگی، مذاکره برای خرید و فروش کالا، بخش کمک‌های مالی، نگهداری از بیت‌المال و... در مسجد انجام می‌شده است. از دیگر مباحثی که می‌توان در این روز مطرح کرد، از بناط ی مسجد در دههای مختلف آن مثل آنمه جماعات، هیئت‌ها، کانون‌ها و ما مومین است که زمینه تشکیل یک شبکه اجنما مسجدی را فراهم می‌آورد که بر کات بسیاری در بر دارد. این از بناط از مساجد یک محله شروع می‌شود و می‌تواند بین تمام مساجد جهان بر نامهر برزی شود! اتحاد در فهم مباحث معرفتی و در ک واحد از محتوای دینی از مهم‌ترین آثاری است که این از بناط و هماهنگی بین اعضای شبکه اجنما مسجد به ارغان می‌آورد.

با تمام ظرفیتی که مسجد دارد قطعاً فرصت این را ندارد تا در همه زمینه‌ها برنامه‌سازی کند؛ ولی با تعامل مساجد با هم و اطلاع از برنامه‌های یکدیگر می‌توان به فراخور حال در برنامه‌های مشترکی را در نظر گرفت و این اختصار را به آنها داد. هر یک از این برنامه‌ها که مورد نیازشان حضور داشته باشد...

۳۸	۳۹	۴۲	۴۳
۴۴	۴۶	۴۸	۵۰
۵۱	۵۲	۵۳	۵۴

۱. سیدمحمدی اردستانی، «الحدود»، ج۱، ص ۲۴.
 ۲. ابن‌سیرین (۱۱۲ هـ)، ص ۲۴.
 ۳. چنانچه در ماده ۱۵۰ قانون آیین دادرسی، می‌فرماید: «و کفایت الحائز و ائتمن الیه تینون».
 ۴. توحید آنها برای لغی شریعت است که پولس باشد معادله فاکتور نسبی، سرچشمه و زیور و زمان آن در همه مثل ازین و مشاهده افرایش گماند در میان اسامی های می‌مالت به واسطه عدم مراعات شریعت، چنین نتیجه گرفت که وجود شریعت در گزارم نیست. «المطهریعت در زمان امدتاً قطارنده شده (نامه پولس به روحانیان)» ص ۲۵.
 ۵. روحانیان، ص ۲۵.
 ۶. روحانیان، ص ۲۵.
 ۷. سیدمحمدی اردستانی، «الحدود»، ج۱، ص ۲۴.
 ۸. ابن‌سیرین (۱۱۲ هـ)، ص ۲۴.
 ۹. تیزوری، کذرات، ص ۱۵۵.

مسجد کاملاً مردمی

گزارشگر: علی اصغر غلامی

«مسجد حضرت حجت علیه‌السلام» در منطقه حسن آباد زرگنده تهران واقع شده است. این مسجداولین مسجدین منطقه‌است که در سال ۱۳۸۸ بنا شد و جزء مساجد قدیمی شهر تهران به‌حساب می‌آید.

تصور کسی که به حال به این منطقه نایمده و تنها از خیابان شریعتی، قلیک و دولت عبور کرده‌معل‌نگارنده‌این مسطور-این است که این منطقه، منطقه‌ای غیر مذهبی باشد؛ اما باز پیدا می‌شود که این مسجد نتیجه‌ای درست عکس این تصور را به دست داد.

برای رسیدن به مسجد حضرت حجت باید از خیابان‌های تودرتوی زیادی گذرئی؛ بعضی از آنها‌سراسر ایام و بعضی‌سربانی است. این اتفاق برای ما کوبه‌لیسه شخصی ناشنیمی کمی سخت بود؛ اما طبیعت این منطقه بافت‌شد که پیاده‌روی خودمان‌اشسته‌باشیم و از دین در خان بلند و سر به‌گلک کشیدیم آن بسیاری لذت ببریم. طبیعت کوهستانی این محل و درختان کهنسال و بسیار

آن فضای کاملاً لطف به خیابان‌ها داده است و نشان از این دارد که این منطقه شاید تا نو دهه پیش، سراسر باغ و نپه بوده است. خوش به حال ساکنان این باغ‌ها قبل از تخریب و تبدیل شدن به مجتمع‌های مسکونی!

به هم‌راه حاج آقا به طرف مسجد می‌رویم. اهالی قدیمی و اصیل محل همه با احترام و علاقه با قدم‌های بیشتر از حد برای پرس‌می‌کنند این طور که پیداست رابطه‌های صمیمی با والداند.

بمدار خیابان‌های تو تو از کوچای تنگ و پیچ و پیچ می‌گذریم و به ساختمان مسجد می‌رسیم. مسجد به تازگی بازسازی شده است و ساختمان معماری زیبا و چشم‌نوازی دارد. هنوز وسایل بنایی در حیاط کوچک آن به چشم می‌خورد.

حاج آقا دوسو، امام جماعت مسجد حجت خودی پاسخ می‌دهیم و هر کس از دشمنان بریاد می‌آید. همین رفتار باعث می‌شود که آن‌ها خاتمه‌ها باز به مسجد می‌آیند؛ این بار با حجاب بیشتر و آمیودار تر نسبت به مسجد و اهالی آن.

سوپه‌ای مردم از تمام قومیت‌ها به اینجای آید و مسجد خاص شهری با قومیت خاصی نیست. مادامی‌برای حضور راحت‌تر خانوادگی مسجد داریم؛ مثلاً خاتمه‌هایی که با فرزند کوچک خود به مسجد می‌آیند فضای را در مسجد برای بچه‌های آنها نظری می‌گیریم. دوست‌نایم با سالیقه خاصی آنجا ازترین می‌کنند؛ مثلاً در روزهای شهادت با نوزهای سبز و سیاه رنگ و در اعیاد با نور و وسایل تزیین شده، تخمه کوچکی درست می‌کنند و وسایل نقاشی و کار دستی در آن قرار می‌دهند. بچه‌ها زیر نظر مربی سرگرم نقاشی می‌شوند و مادران با خیال آسوده در نماز و کلاس‌های مسجد شرکت می‌کنند.

ایکبار جالبی که خانم جهان‌شاهی دوست‌نشان انجام داده‌اند، گذاشتن نقاشی‌های بچه‌ها در

باهاصله
آدم‌نشدنی
دوربین
۳۸

معراب گفت و گو

در هر دو قسمت خاتمه‌ها و آقایان، مسئولی‌هایی که افراد کهنسال از آنها برای نماز خواندن استفاده می‌کنند طوری دیده‌است که اتصال صف‌های نماز را به هر نم‌زند و مزاحم دیگر نمازگزاران نباشد. در همین خیابان دو مسجد دیگر وجود دارد؛ ولی مسجد حجت بسیار پر جمعیت است و در هر نماز حدود ۱۲۰ تا ۱۵۰ نمازگزار دارد که این جمعیت در شب‌های خاص و مناسبت‌های مذهبی بیشتر می‌شود.

خاتمه جهان‌شاهی به هم‌راه سه خانم دیگر، مسئولیت امور مسجد در بخش بانوان را به عهده‌دارند. دو چهار می‌باز و گفنده‌ها، محبت و احترام از خاتمه‌های نمازگزار استقبال می‌کنند و نکته‌های مورد نیاز برای حفظ نظم در مسجد را یادآوری می‌کنند.

مسجد جهان‌شاهی دلیل پر جمعیت بودن مسجد حجت را نظم و انضباط آن می‌داند؛ همه مسجد در این خیابان است؛ اما مردم به این مسجد نمی‌آیند. یک دلیلش این است که اینجا نظم و انضباط بیشتر است؛ نمازگزاران نمی‌توانیم به زمان شروع نماز و پایان آن کاملاً مشخص است و وقت کسی تلف نمی‌شود.

دوم اینکه اینجا پر خورده‌ها خوب است. ما پذیرای همه دور آدم هستیم. بسیار اتفاقی می‌افتد که خانمی با حجاب نامناسب وارد می‌شود. ما روبروی او با حجاب و محبت و احترام او استقبال می‌کنیم و حاج آقا دوسو، امام جماعت مسجد حجت خودی پاسخ می‌دهیم و هر کس از دشمنان بریاد می‌آید. همین رفتار باعث می‌شود که آن‌ها خاتمه‌ها باز به مسجد می‌آیند؛ این بار با حجاب بیشتر و آمیودار تر نسبت به مسجد و اهالی آن.

سوپه‌ای مردم از تمام قومیت‌ها به اینجای آید و مسجد خاص شهری با قومیت خاصی نیست. مادامی‌برای حضور راحت‌تر خانوادگی مسجد داریم؛ مثلاً خاتمه‌هایی که با فرزند کوچک خود به مسجد می‌آیند فضای را در مسجد برای بچه‌های آنها نظری می‌گیریم. دوست‌نایم با سالیقه خاصی آنجا ازترین می‌کنند؛ مثلاً در روزهای شهادت با نوزهای سبز و سیاه رنگ و در اعیاد با نور و وسایل تزیین شده، تخمه کوچکی درست می‌کنند و وسایل نقاشی و کار دستی در آن قرار می‌دهند. بچه‌ها زیر نظر مربی سرگرم نقاشی می‌شوند و مادران با خیال آسوده در نماز و کلاس‌های مسجد شرکت می‌کنند.

ایکبار جالبی که خانم جهان‌شاهی دوست‌نشان انجام داده‌اند، گذاشتن نقاشی‌های بچه‌ها در

سایت مسجد است: www.hoode.tlxbox.com. خاتمه جهان‌شاهی دلیل این کار را تشویق بچه‌های کوچک به آمدن به مسجد و شرکت در فعالیت‌های آن می‌داند.

مساجد ما به این گونه ابتکارات و استفاده از تکنولوژی که نسل امروز بیشتر با آن سرو کار دارند نیامند است.

این مسجد دو دستگاه عریض و طویل نلارد و بزرگی مسجد حجت این است که بسیار مردمی است؛ یعنی همه کارهایش را خود مردم و نمازگزاران انجام می‌دهند. خاتمه جهان‌شاهی می‌گوید: همه چیز عالی است. از نمازگزاران راضی هستیم و مشکلی نیست. نمازگزاران علاقه‌مندانه در انجام امور مسجد کمک می‌کنند. خوشحال جمع می‌شوند و برنامه‌های مسجد را منتسوب می‌کنند و بعد از آن تقسیم وظیفه می‌کنند. هر کسی را به این عهده می‌گیرد و کارها سرع انجام می‌شود. امور جاری مسجد مثل نظافت مسجد، شستن چادرها و وسایل مورد نیاز، همه‌شان انجام می‌شود و هیچ وقت در این موارد مشکل نداریم.

هنوز اذان داده نشده؛ اما بیشتر شیستان پر شده و محل از همه قشرها و همه سنین هستند؛ کودک و جوان، پیر مردها و پیرزن‌ها. جوان‌ترها بزرگ‌ترها احترام می‌گذارند و آنها که حاضر هستند، حال غایبان را می‌پرسند تا اگر مشکلی پیش آمده باشد، پایش‌شانند.

خاتمه جهان‌شاهی در مورد برنامه‌های مسجد با ما ماری خاصی می‌گوید: ما هنوز به تازه‌ساز بودن مسجد، بی‌خیاله‌ست. مسجد در حال دیوار شدن است؛ کلاس‌های و روهوئی و روهوئی قرآن داریم. یکی از نمازگزاران خوب، تحصیل کرده و مزه‌است؛ بزرگ‌ترین تقسیم قرآن می‌گوید. به‌تقاضای دختران قرآن کلاس‌های هنری در دختران انجام می‌دهیم. ما مناسب با سالی می‌خواهیم این مسجد متعلق به همه مردم است. برنامه‌ها به خواست خود مردم و به دست آنها انجام می‌شود. سخنران‌های خوبی به مسجد می‌آیند؛ مانند آقایان ناظمیان، شریعت‌مداری، خلیفه، هوشیار و... مداحان خوبی هم‌محل آقایان عطایی، ساقی و... نیز به مسجد می‌آیند. در مناسبت‌ها و سالی و فضایی مسجد با سخنگوی جمعیت مردم نیست و این ایمان و علاقه مردم را به مسجد نشان می‌دهد.

حجت الاسلام سید محمد حسین امام موسوی ۴۸ سال پیش در خوزستان متولد شده است. پدران او همه روحانی بوده‌اند. پدرش هم بیست سال امامت جماعت مسجد حجت بقیه را به عهده داشته است. وی از نوجوانی وارد خوز شد و تحصیلات را تا خارج ادامه داد. وی تا سال ۱۳۶۸ به امامت جماعت مسجد حجت منسوب شد و سال گذشته توسط مرکز سیدگی به امام مساجد کنگر دهفته‌جهانی مساجد و تجلیل قرار گرفت و روزنامه‌شهری از فعالیت‌های خوب مسجد حجت در تاریخ‌های مختلف سه گزارش تهیه کرده است و امام جماعت مسجد مصاحبه‌هایی انجام داده است.

غیر از رخ مسجد می‌زاییم وقتی از فعالیت‌های حاج آقا موسوی در مسجد حجت می‌پرسیم، به همان گرم و مهربانی مردم جنوب خوزی را به این نشان می‌دهد. روی جبهه نوشته شده: آینده را فرزانگان از سر می‌سازیم؛ کوشش و پیگیری‌های سیاست‌ها و برنامه‌های همه تکریم و غرور می‌سازد. سال ۱۳۹۶، بر ایام ترویج می‌دهد که: «به آخره‌ها شمعان دهه تکریم و غرور می‌سازد است و ما طوق این جدول، مناسب با سالی می‌خواهیم این مسجد متعلق به همه مردم است. برنامه‌ها به خواست خود مردم و به دست آنها انجام می‌شود. سخنران‌های خوبی به مسجد می‌آیند؛ مانند آقایان ناظمیان، شریعت‌مداری، خلیفه، هوشیار و... مداحان خوبی هم‌محل آقایان عطایی، ساقی و... نیز به مسجد می‌آیند. در مناسبت‌ها و سالی و فضایی مسجد با سخنگوی جمعیت مردم نیست و این ایمان و علاقه مردم را به مسجد نشان می‌دهد.

هنوز اذان داده نشده؛ اما بیشتر شیستان پر شده و محل از همه قشرها و همه سنین هستند؛ کودک و جوان، پیر مردها و پیرزن‌ها. جوان‌ترها بزرگ‌ترها احترام می‌گذارند و آنها که حاضر هستند، حال غایبان را می‌پرسند تا اگر مشکلی پیش آمده باشد، پایش‌شانند.

موسوی
۱۳۵۷
۱۳۸۳
۳۹

برادرانه کاری کنیم

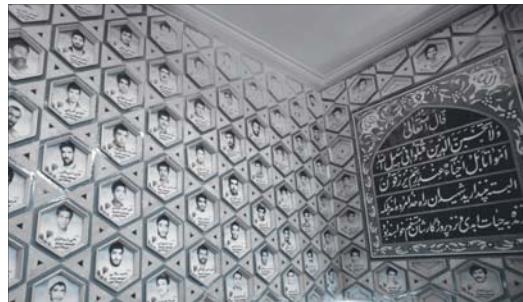
گزارشگر: علی اصغر غلامی

حجت الاسلام سید محمد حسین امام موسوی ۴۸ سال پیش در خوزستان متولد شده است. پدران او همه روحانی بوده‌اند. پدرش هم بیست سال امامت جماعت مسجد حجت بقیه را به عهده داشته است. وی از نوجوانی وارد خوز شد و تحصیلات را تا خارج ادامه داد. وی تا سال ۱۳۶۸ به امامت جماعت مسجد حجت منسوب شد و سال گذشته توسط مرکز سیدگی به امام مساجد کنگر دهفته‌جهانی مساجد و تجلیل قرار گرفت و روزنامه‌شهری از فعالیت‌های خوب مسجد حجت در تاریخ‌های مختلف سه گزارش تهیه کرده است و امام جماعت مسجد مصاحبه‌هایی انجام داده است.

غیر از رخ مسجد می‌زاییم وقتی از فعالیت‌های حاج آقا موسوی در مسجد حجت می‌پرسیم، به همان گرم و مهربانی مردم جنوب خوزی را به این نشان می‌دهد. روی جبهه نوشته شده: آینده را فرزانگان از سر می‌سازیم؛ کوشش و پیگیری‌های سیاست‌ها و برنامه‌های همه تکریم و غرور می‌سازد. سال ۱۳۹۶، بر ایام ترویج می‌دهد که: «به آخره‌ها شمعان دهه تکریم و غرور می‌سازد است و ما طوق این جدول، مناسب با سالی می‌خواهیم این مسجد متعلق به همه مردم است. برنامه‌ها به خواست خود مردم و به دست آنها انجام می‌شود. سخنران‌های خوبی به مسجد می‌آیند؛ مانند آقایان ناظمیان، شریعت‌مداری، خلیفه، هوشیار و... مداحان خوبی هم‌محل آقایان عطایی، ساقی و... نیز به مسجد می‌آیند. در مناسبت‌ها و سالی و فضایی مسجد با سخنگوی جمعیت مردم نیست و این ایمان و علاقه مردم را به مسجد نشان می‌دهد.

محله حسن آباد زیز گنده حدود ۱۴۰ شهید تقدیم انقلاب کرده است. بعد از نماز مغرب و عشاء به همراه نمازگزاران، جوانان بسیج و مسئولین مسجد به منزل شهدای می رومس ایستاد و سرگسی و هدیه‌ای تقدیم می‌کنیم.

دعوت کنیم که بخواند خوب باشد، و لای بی باشد و مخاطب را بشناسد. مسجد مثل دانشگاه باید آنگاه نیست که مخاطب قشر خاصی باشد؛ در مسجد از همه اقشار برای نماز و سخنرانی می‌باشد. سخنران باید با دانش و روشنتاشی بیاند و توانایی انتقال مسائل با مخاطبانش را داشته باشد.

چهار نامه ای دیگری در دهه تک‌تیر ام‌ماه
«دهه تک‌تیر» خدمت‌دو نفر از بزرگان و پیشکسوتان مسجد بسیریه که خود این افراد جزو بنیان‌گذاران مسجد جنت هستند، ما با هیئت امام‌اعضای فرهنگی من‌لش‌ان رفیق و هدایایی تقدیم کردیم. در این هیئت امام‌اعضای هیئت امام چهار سال حاج آقا موسوی و اعضای هیئت امام چهار سال حاج نور محمد مستند و مسئولین مسجد به شکل هاهان جزواتی که از مرکز مسیحی‌های به‌امور مساجد آمده‌اند، هم‌برای رسیدگی و تنظیم و به حال براسان آن عمل کرد.

از جمله خانواده‌های اصلی مسجد مشکلات مختلف امامی محل است. مشکلات خانوادگی، مالی و... «من به مرجمین در مسائل خانوادگی، ازدواج... و مشاوره می‌دهم، برای حل مشکلات مالی مردم به اقرار خبر مراجعه می‌کنیم؛ مشکلات خانوادگی که برای تهیه چیز به مشکل دارند، میسرمان خاص که توانایی تأمین دارو و خدمات درمانی خود را ندارند، خانوادگی هم‌برای مردمی بضاعت افراد کم‌توان و کارگزاران... و به‌شش خانوار هم‌ماه‌های کم‌توانی مسجد در طول ماه، دهه ذوالحجته که چند پار مراجعه می‌کنند که از لحاظ مالی به آنها کمک می‌شود. کسانی که

که در مسجد داریم، هدیه دادیم. همین طور به حجرم نفر امام جماعت ناب‌عنده‌ای کردیم. هر چند مردم خدمت می‌کنند و افرادی که در ایاد خانه خدمت می‌کنند؛ در هر مناسبت یک گروه مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

در قسمت خواهران چهار نفر خدمت می‌کنند که در سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا علیها السلام در قدرانی از حماضشان داده می‌شود. سال گذشته امام کریم دانش آموزانی که در دبیرستان مصلح مصلح جده به بالا و در راهمایی عمل نوزده به بالا و در دبیرستان مصلح بیست دارند در مسجد ثبت‌نام کنند. شصت کارنامه به دستمان رسید به آنها جایزه دادیم. امام‌اعلام کریم به چه‌های که در کنگره دانشگاهها پذیرفته‌شوند جایزه می‌دهیم. این کارنامه‌ها خوش در ذهن نوجوانان محل از مسجد جنت برجامی گل‌آزیم و چه‌ها و خواننده‌های کسانی که این شوقی را می‌بینند غریبی می‌شوند که به مسجد می‌آیند و بر نامه‌های آن شرکت کنند.

اگر فعالیت‌های خادم‌مورد قبول باشد و اگر امام جماعت و هیئت امام فرحشوی داشته باشد و کارهایش را خوب انجام دهد، این صورت از او مسجد تقدیر می‌شود. هدیه‌های به‌وادمی شود.

تحلیل از زیر نامان امامیه
در دهه سال‌های اول است که مردم حجرم از ملاحان پیشکسوت و هم‌کمال تحلیل می‌شود و برای تحلیل از آنها که از فضا دیدار مجلسی بایود گرفته می‌شود.

تحلیل از نظر ان‌گران
هر سال روز آخ راه صفر روز شهادت امام رضا علیه السلام بر نامه تحلیل از این‌گران را داریم. می‌گویند «مقصود از این جمله این است که ارتباط مردم با مسجد بیشتر شود. من پیام آقا در اجلاس را در یاد می‌دارم برای مردم می‌خوانم. بر نامه‌های کرد مسجد داریم همه‌ای اجرای همین مقصد است.

بسیار به نمازگزاران توصیه کردیم و می‌کنیم که بچهاره مردم و نوبه‌های خود را به مسجد بیاورند تا با مسجد درآمده‌اند و به مسجد عادت کنند. بر نامه‌های زیاده‌ای آشنایی قشرهای مختلف مردم و دلگرم شدن آنها به مسجد انجام می‌دهیم.

در مسجد اعلام کردیم امام‌اسامال هدیه دادن آهسته به هیئت امام‌اعضای فرهنگی، بسیجیان منوبه، نقیول‌شدگان کنگر و... هدیه می‌دهیم، تقریباً هر دو سال یک بار به مگرین هدیه می‌دهیم. در دهه تک‌تیر به پانزده نفر مگرینی

و سیدی آن را در جمع مردم نماز گزار به بخش می‌کرد. در این دیدارها خود و یاقردی از افراد معتمد محل در خانه شهید و در جمع مردم صحبت می‌کرد و در بعضی از مواقع مناخی توسط آقای عطایی انجام می‌شد.

صندوق قرص الحسنه
در سال ۱۳۹۸ برای کمک به افراد نیازمند محل، صندوق قرص الحسنه‌ای در مسجد حضرت حجت علیه السلام راه‌اندازی کردیم. موجودی صندوق را مردم خیر محل تأمین می‌کنند. سقف‌ما میلیون تومان خرج می‌شود. هزینه که شهرداری می‌دهد گوشه کوچکی از آن را بر می‌کند. ما برای بازسازی مسجد بر نامه‌های فرهنگی و مذهبی مثل جشن‌ها، عبادت، نماز عزادار، راه‌ماجر و صفر، سخنران، مباح، کمک به فقیران، دیدار، هدیه‌ها و راه‌مازی‌های شبانه‌تاری شبانه‌ای ماه مبارک رمضان بیست میلیون تومان برای شبانه‌تاری و مباح می‌شود. این هزینه‌ها قریب سخنران و مباح است.

واحد قرص حجت
ما در مسجد یک خیره داریم به نام مسجد که حدود سیصد خاوار راحت پوشش دارد. در طول سال چهار نوبت به آنها آذوقه داده می‌شود. واحد ارتباطات نیز فعالیت‌های خود را می‌نویسد؛ بلکه از خانواده‌های ضعیف خانگی از محل یا حتی خارج تهران ارتباط پوشش داریم؛ از شهرهای کرمان، تبریز، اراک و...
این مسجد بر نامه‌های ثابته که در اکثر مساجد اجرا می‌شود را هم در بر نامه‌های خود دارد؛ «هفتگی از شب در مسجد قرائت داریم. شب شنبه را خود تقسیم می‌گوییم. در هفته یک شب بعد از نماز احکام می‌دهیم. بر نامه‌های چشم‌پوش‌ریاست حدیث گفته می‌شود. شب‌های جماعت پذیرایی اهواز از نمازگزاران به پایان می‌رسد.

دیه یا با خانواده‌ها پیدا
حدود دوازده سال است که هر دوشنبه به خانواده‌های شهیدهای سرگسی می‌کنیم. محله حسن آباد زیز گنده حدود ۱۴۰ شهید تقدیم انقلاب کرده است. بعد از نماز مغرب و عشاء به همراه نمازگزاران، جوانان بسیج و مسئولین مسجد به منزل شهدای می‌رویم ایستاد و سرگسی و هدیه‌ای تقدیم می‌کنیم. ختی به خانواده‌های شهیدهای تقدیم می‌کنیم. ختی به رفته‌اند یا هم‌خانواده‌های مسئول بسیج مسجد می‌زییم. ما آن دو سوم مردم کسی به نداریم. کم‌توانی تا این بر نامه‌ها مانگا شود. در بر نامه‌های مثل غیاب و بی‌برنامه‌ها می‌دهیم.

در مسجد اعلام کردیم امام‌اسامال هدیه دادن است. به هیئت امام‌اعضای فرهنگی بسیجیان منوبه، نقیول‌شدگان کنگر و... هدیه می‌دهیم. تقریباً هر دو سال یک بار به مگرین هدیه می‌دهیم. در دهه تک‌تیر به پانزده نفر مگرینی که در مسجد داریم، هدیه دادیم. همین طور به چهار نفر امام جماعت ناب‌عنده افرادی که در ماه محرم خدمت می‌کنند.

بسیج به همراه امام‌جماعت به مدار زوج‌های جوان محله حسن آباد زیز گنده می‌روند. حاج آقا موسوی می‌گویند «مکملاری و ارتباط ما با همه خوب است. من افتخار می‌کنم که خودم هم بسیجی هستم. ما برای جذب جوانان به مسجد بر نامه دیدار با زوج‌های جوان را اجرا می‌کنیم. برای طرح تک‌تیر دادیم کافی بود. ما مالیه‌ها به شهرداری می‌گیریم که با توجه به پروژهای بازسازی مسجد با این هزینه‌ها بسیار اندک است. ما سالانه در مسجد حدود بیانه‌ها شصت میلیون تومان خرج می‌شود. هزینه که شهرداری می‌دهد گوشه کوچکی از آن را بر می‌کند. ما برای بازسازی مسجد بر نامه‌های فرهنگی و مذهبی مثل جشن‌ها، عبادت، نماز عزادار، راه‌ماجر و صفر، سخنران، مباح، کمک به فقیران، دیدار، هدیه‌ها و راه‌مازی‌های شبانه‌تاری شبانه‌ای ماه مبارک رمضان بیست میلیون تومان برای شبانه‌تاری و مباح می‌شود. این هزینه‌ها قریب سخنران و مباح است.

واحد قرص حجت
ما در مسجد یک خیره داریم به نام مسجد که حدود سیصد خاوار راحت پوشش دارد. در طول سال چهار نوبت به آنها آذوقه داده می‌شود. واحد ارتباطات نیز فعالیت‌های خود را می‌نویسد؛ بلکه از خانواده‌های ضعیف خانگی از محل یا حتی خارج تهران ارتباط پوشش داریم؛ از شهرهای کرمان، تبریز، اراک و...
این مسجد بر نامه‌های ثابته که در اکثر مساجد اجرا می‌شود را هم در بر نامه‌های خود دارد؛ «هفتگی از شب در مسجد قرائت داریم. شب شنبه را خود تقسیم می‌گوییم. در هفته یک شب بعد از نماز احکام می‌دهیم. بر نامه‌های چشم‌پوش‌ریاست حدیث گفته می‌شود. شب‌های جماعت پذیرایی اهواز از نمازگزاران به پایان می‌رسد.

دیه یا با خانواده‌ها پیدا
حدود دوازده سال است که هر دوشنبه به خانواده‌های شهیدهای سرگسی می‌کنیم. محله حسن آباد زیز گنده حدود ۱۴۰ شهید تقدیم انقلاب کرده است. بعد از نماز مغرب و عشاء به همراه نمازگزاران، جوانان بسیج و مسئولین مسجد به منزل شهدای می‌رویم ایستاد و سرگسی و هدیه‌ای تقدیم می‌کنیم. ختی به خانواده‌های شهیدهای تقدیم می‌کنیم. ختی به رفته‌اند یا هم‌خانواده‌های مسئول بسیج مسجد می‌زییم. ما آن دو سوم مردم کسی به نداریم. کم‌توانی تا این بر نامه‌ها مانگا شود. در بر نامه‌های مثل غیاب و بی‌برنامه‌ها می‌دهیم.

ارتباط بی‌نهایت

ضرورت ارتباط مساجد
مهدی مؤیدی

اگر نگاهی تاریخی به کار کراهی مسجد بیاوریم، می‌بینیم با اینکه کار کراهی عبادی مسجد پیشتر است داشته‌اند، اما هیچ‌گاه مسجد جدا مکانی برای عبادت مسلمانان نبوده‌اند. مساجد صدر اسلام به تناسیب از زمان کار کراهی کربلا و کربلاگاه، حوزة علمی و علمیه کارخانه داشتند و پیام‌رسان جنگ صلح و سیخ و اعزام نیروها و حتی درمان مجروحان بودند و کار حوادث طبیعی هم می‌آمد. پناهگاه آسیب‌دیدگان بر آمده داشتند.

در حقیقت مسجد مکان اجتماع مسلمانان بوده است. مسجد مستندت‌افزاینده برای تجمع مسلمانان است. اسلام به ما هم بودن اهمیت ویژه‌ای می‌دهد و مردم را به عبادت‌های دسته‌جمعی ترغیب نموده، پدیده‌ها را همراه جمع می‌داند. برخی از احکام اسلامی با بودن جامعه و جامعه متعلق نمی‌شود و اجتماع در آنها شرط است؛ نظیر: قافله برخی از نمازها چون نماز جمعه، عید فربان، فطر و نمازهای جماعت.

در آله استنباط دینی به اجماع مؤمنین، سیر مستتره و عرف مؤمنین بها داده می‌شود که معمولاً عرف نمازگزاران مستتره در دست می‌آید. از عرف در اسلام به زیارت مؤمنان، است. هر کجا ارتباط با همسایه و سفارش شده است، یکی از نتایج این ارتباطات شکل گرفت. نقل حکایتی است که اگر یکی از جمع مؤمن باشند این فکر جمعی رنگ‌آمیزی دارد اگر کافر باشند بی‌شکایتی است. وقتی این اجتماع مسلمانان در مکان خود می‌شود، عید بگیرد رنگ الهی بیشتری به بدن مؤمنین می‌کشد.

ارتباط بین مؤمنین رایج توجیه تکبیر، ارتباطی‌ها یا اینکه افرادی هستند؛ اما بعضاً از ارتباطشان در دورن مسجد منحصر می‌شود و با مساجد دیگر کمتر ارتباط می‌گیرند و از ظرفیت ارتباط بین مساجد استفاده نمی‌شود. فعال شدن شبکه ارتباط بین مساجد در چند

سطح مساجد محله، مساجد منطقه، مساجد شهر، مساجد استان، مساجد کشور و مساجد جهان اسلام می‌تواند بر کات فرولی رانصیب جامعه اسلامی می‌کند.

ارتباط مساجد در سطح مساجد محله و منطقه آسان‌ترین نوع ارتباط است. هر مسجدی ظرفیتی در برآمده‌های فرهنگی و معنوی دارد که مخاطبان خاصی را جذب می‌کند. نمازگزاران با اطلاع از برنامه‌های مساجد محله و منطقه خود می‌توانند از این برنامه‌ها به تناسب سابق و نیازهای خود بهره‌برند و با حضور خود باعث هر چه بهتر برگزار شدن این مراسم باشند. وجود سامانه‌های رایجی مساجد، برقراری این ارتباط را ساده کرده است. روابط دوستانه بین متولیان مساجد، باعثان این مساجد می‌تواند در حل مشکلات محله و منطقه نقش بسزایی ایفا کند. ارتباط مساجد شهر و استان در استفاده از تجربیات موفق می‌تواند مفید باشد. ایده‌های خلاقانه مخاطب‌پذیر بیشتری جذب می‌کنند. وقتی ایده‌ای در اجرا موفق شد، در مراکز دیگر هم قابل استفاده خواهد بود. این ارتباط در ستر سازمان تبلیغات امام و مساجدانان قابلیت شکل‌گیری دارد. متأسفانه غالباً این ارتباط به شکل فواید شخصی‌های بی‌محتوا و نامی‌شی بر گزار می‌شود.

و فرضی برای گفت‌وگو در مورد این تجربیات باقی نمی‌گذارد.

ارتباط بین مساجد کشور علاوه بر استفاده از ظرفیت تجربیات که در سطح و سترتی شکل گرفته و نتایج بیشتری دارد، به تبادل تالارت فرهنگی نیز باعث است. امری که امروزه فضای مجازی بسستر این نوع ارتباط را این اهل مساجد فراهم کرده است و با پیکاهای اینترنتی با حداقل هزینه می‌تواند این ارتباط برقرار کند.

در ارتباط فراتر حضور چهره به چهره مؤثرتر است. هر چه در رفت و آمد مهم است، البته اما بعضاً از ارتباطشان در دورن مسجد منحصر می‌شود و با مساجد دیگر کمتر ارتباط می‌گیرند و از ظرفیت ارتباط بین مساجد استفاده نمی‌شود. فعال شدن شبکه ارتباط بین مساجد در چند

در اصفهان بودند و با فرهنگ مذهبی و علما و مساجد اصفهان آشنا شدند و سپس از طرف اصفهانی‌ها به مساجد اردبیل سفر کردند. این ارتباطات به رشد فکری و فرهنگی اهالی مسجد کمک بسیاری می‌کند.

ارتباط بین مساجد یکی از ارتباطات مهم است. هر روز مساجد شاهد عمل نمازگزاران با توجه به برنامه‌های مشترکی هستند که با یکدیگر برنامه‌های مشترکی را اجرا می‌کنند. بر گزار می‌تواند با همکاری و نمایشگاه‌های فرهنگی بر گزار می‌سایقت فرهنگی - ورزشی بین جوانان و نوجوانان برانگیزه‌هاست.

اگرچه همکاری و هم‌افزایی مساجد با یکدیگر در ایجاد اجتماعی و اعتقادی مسلمانین فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند، اما چالش‌هایی را هم می‌آورد. انگیزه تقابل بین جنبش‌های مساجد، رقابت‌های بی‌منطق، همتی نظر مردم و چالش‌های بی‌منطق است. در این محاکم شرعی در مواردی که ملامت دو مسجدی توانستند در این نوشته به برخی از مساجد ارتباط بین مساجد اشاره می‌شود.

مسئله عدم ارتباط بین مساجد مخصوص این نهد نیست بلکه دیگر نهدهای دینی و فرهنگی نیز از این ماجه هستند. نهدهای مثل کتابخانه‌ها، مدارس حوزه‌های علمیه و در این باره یکدیگر بسیار ضعف عمل می‌کنند و از تجربیات موفق یکدیگر بی‌خبرند. هم‌افزایی بین مؤمنین شوند. با تأمل در علل بروز این مسئله به چند علت می‌توان اشاره کرد.

الف) فقدان توجه به فواید ارتباط و اینکه ارتباط چه اثراتی در افزایش میزان کارایی مساجد می‌تواند داشته باشد.

ب) وجود رقابت‌های پنهان بین این مراکز که مانع برقراری این ارتباطات می‌شود و ناشی از بی‌اخلاقی‌ها و خودموردی‌ها در امر راه مساجد است.

مساجد علاوه بر اینکه خود عامل وحدت نمازگزاران هستند، در ارتباط با هم نیز در محلات و شهرها، عامل پیوند بیشتر اقوام و در آن چند محله و شهر با هم هستند. دوران انقلاب و دفاع مقدس نیز همکاری و همکاری مساجد در تقویت جریان انقلاب و پشتیبانی از روند انقلاب نقش بسزایی داشت. امروزه مساجدی هستند که با ارتباط‌گیری و همکاری با یکدیگر برنامه‌های مشترکی را اجرا می‌کنند. بر گزار می‌تواند با همکاری و نمایشگاه‌های فرهنگی بر گزار می‌سایقت فرهنگی - ورزشی بین جوانان و نوجوانان برانگیزه‌هاست.

اگرچه همکاری و هم‌افزایی مساجد با یکدیگر در ایجاد اجتماعی و اعتقادی مسلمانین فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند، اما چالش‌هایی را هم می‌آورد. انگیزه تقابل بین جنبش‌های مساجد، رقابت‌های بی‌منطق، همتی نظر مردم و چالش‌های بی‌منطق است. در این محاکم شرعی در مواردی که ملامت دو مسجدی توانستند در این نوشته به برخی از مساجد ارتباط بین مساجد اشاره می‌شود.

اسباب اول

اسباب همکاری بین مساجد منجر به چشم جمعی می‌شود. ظهور این اسباب اجتماعی را می‌توان در معماری مساجد جستجو کرد. دست‌اندر کاران مساجد سعی و تلاش خود را سه‌گانه می‌کنند: توسعه داخلی و خارجی و تغییر دهنده تا بازنده معماری مسجد کاری‌ش نمای بیرونی و داخلی و فرش‌ها را تغییر دهنده تا بازنده بین مساجد باشند. این قبیل کارها مساجد را به بی‌نامه‌های هنری و مراکز تجمل‌گرایی تبدیل می‌کنند و جلوه معنوی و قدسی مساجد را خنثی می‌کنند. این در حالی است که ما در طول تاریخ، مساجد بسیار ساده و بدون گنبد و گلشنه زیاده‌داریم

روابط هوشمند

اسباب شناسی ارتباط مساجد با یکدیگر
سمیه شمسی

که مرکز قوت و امد و اعلاها و بزرگان دین و جمعیت کثیری از مردم بودند. علیل اصلی این اسباب، اشتباه نگاه نسبت به کارکرد مساجد است. در هر کجای مساجد گاه‌به‌گاه نکتت مفهول می‌ماند که تقویت ساختارهای معنوی و تربیتی مساجد هدف اصلی از عمران این مکان مقدس است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در مورد استفاده از نمازگاه‌ها در مساجد فرمودند: «مساجد را به زور و زینت نیاورید آن گونه که یهود و نصارا کتیبه‌های خود را استند»^۱.

اسباب دوم

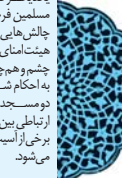
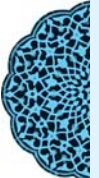
در ارتباطات مساجد عوامل اجرایی از روی خروشی و همکاری بیشتر با موقوفات دیگر دچار اشتباه می‌شوند و موقوفات مساجد مانند فرش، بلندگو، کلو و ظروف وقف شده را به مسجدی دیگر امانت داده است. رقابت تا زمانی که قافله‌ها را تحت الشعاع قرار ندهد، مبارک است، مبارک این اگر رقابت‌های ورزشی بین جوانان و نوجوانان در درس فاقه، محبت، مدارا، عدالت و... به همراه داشته باشد می‌تواند از چالش‌های چنین همکاری‌های جلوتر بکشد.

اسباب چهارم

در همکاری بین مساجد وسعت مسجد مکان جزئی‌ای مسجد امکانات مسجد و زمینه‌های نظیر هم‌افزایی سازمانکاران دین و چندمسجد فراهم می‌آورد. در این میان مساجد با امکانات فیزیکی به حاشیه رانده می‌شوند. حال آنکه بر اساس سنت عمرانی معنوی مساجد، توجه ویژه به چنین مساجدی باید از جمله اهداف همکاری بین مساجد باشد. امام علی علیه السلام می‌فرماید: «هر کس برای فخر و شرفی کاری کند، خاندان در قیامت زاری او و رویه‌های او را می‌گرداند».

پی‌نوشت:

۱. استنبوت الاحسان، ج ۳، ص ۳۷.
۲. الزکوة، ص ۴۷.
۳. عقلمه مجلسی، الجواهر، ج ۱، ص ۱۲۴.

ارتباط سیستمی

چگونگی ارتباط بین مساجد

توسیده: الهام صباچی

جایگاه شایسته

سید مرتضی موسوی

از آنجا که برای بانوان حضور در مسجد فضیلت به حساب می‌آید و این امر مرکز فرهنگی یا حضور آنان پرشورتر و پر اجرت خواهد بود، باید نظر متولیان و ائمه محترم مواضع را به این نکته جلب کنیم که فضای که در مساجد به بانوان اختصاص می‌یابد، شایسته جایگاه آنان نیست. این اتفاق هم به لحاظ شرعی مندموم است و هم به لحاظ قانونی در منبع در فضاهای عمومی که مورد مراجعه و استفاده اقشار مختلف مردم قرار می‌گیرد، باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کرد که هر کسی با شرایط مساوی بتواند از این فضاها بهره‌برد. یکی از پر مراجعه‌ترین مکان‌ها در فرهنگ عمومی اسلامی کشور، اما مسجد است و باید استفاده از آن بنا به تناسب جمعیت مردان و بانوان بین آنها تقسیم شود.

متأسفانه با اینکه جمعیت زنان در مسجد و مراسم مختلف آن بیش از مردان است، این مسئله در ادراک متکفان به وضوح می‌توان دید. با هر دو در تقسیم‌بندی مساجد، معمولاً فضاهای بسته‌تر مانند نماز پراگن و ای طبعات دوم مسجد را به زنان اختصاص می‌دهند. این کار علاوه بر اشکال قانونی، به لحاظ شرعی نیز اشکال دارد چرا که امام صادق ع فرمودند: «مردم به سه چیز نیاز دارند: نیش، عالت، فرقه». همچنین در ایشان در مورد حق مردم بر امام سؤال شد که فرمودند: «ان تقسیم نیتهم با نیتوه، و نیتول فی الؤیة». آن بر اساس این نیتوه، می‌مصدقی رفاه و با تقسیم‌بندی در ویات، تقسیم اهل آن عمومی، علی الخصوص مندهی، بین اهل آن است.

امیرالمؤمنین نیز درباره حق مردم بر حاکم می‌فرماید که باید آنچه که مایه عزت در دین مردم است را برای ایشان فراهم کند. هو حق الؤیة علی الؤالی. و نیتول نیتهم. آن بنا بر این مساجدی که باعث عزت در دین بانوان شود، باید بسیار مناسب‌تر از وضع کنونی باشد.

پی‌نوشت:

- ۱. بحال معلول از همه جنس می‌باشد.
- ۲. کافی، ج ۲، ص ۲۲۲.
- ۳. کافی، ج ۸، ص ۲۲۲.

مختلف خویش از ارتباط کمی با مساجد دیگر دارند و سعی دارند که در زمینه‌ها کار کردهای مختلف خویش را توجه به فعالان مسجدی مخاطب خویش را در راستای هدف اصلی که همانا قرب الی الله است، حفظ نموده باشند. مانند:

آموزه با گسترش زمینه فعالیت‌ها و کار کردهای مسجد در قسمت‌های آموزشی، دینی، اخلاقی، اجتماعی و... به استفاده از نگرش سیستمی نیاز داریم. ضرورت ارتباط سیستمی برای استفاده از تجربه‌ی قبیه مساجد در زمینه‌های اجرائی فعالیت‌های مختلف انکارناشدنی است.

ایجاد ارتباط سیستمی بین مساجد و حفظ آن به صورت‌های مختلفی ممکن است: ۱. حضور حقیقی فعالان مسجدی در شهرستان‌ها و روستاها با محوریت و مدیریت یک مسجد یا هدف به اشتراک گذاری تجربیات و رفع مشکلات مساجد. ۲. استفاده از فضای مجازی برای ارتباط و استفاده از تجربیات قبیه مساجد در زمینه‌های مختلف که باعث می‌شود مشکل مکان و زمان در به اشتراک گذاری رفع شود.

شکل گیری و حفظ ارتباط در بین فعالان مساجد با هدف ارتقای کار کردهای مساجد و رسیدن به مسجد طراز اسلامی ثمرات بسیاری دارد که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

۱. ایجاد گروه‌های تخصصی بین مساجد: با ایجاد گروه‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف می‌توان زمینه‌های کاری، مشکلات، نقاط قوت و سزاشناسایی کرد و با برابری فکری به راحل‌های اصولی تر و مبنایی رسید. مثلاً مساجد با ایجاد گروه فرهنگی در محله مشکلات فرهنگی رده‌های سنگی مختلف را شناسایی و بررسی کنند و با ارائه برنامه‌های مختلف و تقسیم آن بین مساجد محل کار پهنی را ارائه دهند.

۲. ایجاد خلافت در طراحي برنامه‌ها: با تشکیل این ارتباطات راه‌متوجه خلاقیت بیشتری می‌یابند. زیرا چنین فعال مساجدی با زمینه‌های کاری و تجربیات متفاوت با به اشتراک گذاری تجربیات می‌تواند به نتایج متفاوتی خاوند شده. مثلاً در زمینه برنامه‌های اوقات فراغت برای تابستانی مساجد می‌توانند با ارتباط به اشتراک گذاری تجربه‌های سایر مساجد و دیدن در بین مساجد اهالی خلقت به برنامه‌های خلاقانه‌ای ارائه و طراحي نمایند که ویژگی‌های خاص این مساجد را در بر داشته باشد.

برقراری ارتباط بین مساجد باعث شناسایی و حل تعارضات و همچنین موجب تقویت مساجد در زمینه‌های مختلف از جمله امکانات مسجد، خادموں مسجدی، کتابخانه مسجد، برنامه‌های فرهنگی و دینی مسجد و... می‌شود.

سنی مختلف مسجدی است. همچنین می‌توانند برنامه‌های متنوع و یکپارچه را در مساجد مختلف به اجرا در آورند.

۳. تقسیم کار کردهای تخصصی بین مساجد: دیگر یک مسجد نمی‌تواند در چندین زمینه به صورت وسیع فعالیت کند. بسیاری از مباحث و زمینه‌ها تخصصی شده‌اند و برای ارائه و اجرای بهر کار کردهای مسجد نیازمند این ارتباط به صورت ساده و سیستمی هستیم. مساجد کار کردهای دینی، آموزشی، فرهنگی، اخلاقی و... دارند. در همین برنامه‌های اوقات فراغت تابستانی مساجد محله با برنامه‌ریزی و تقسیم وظایف می‌توانند کارایی بهتری داشته باشند؛ مثلاً مسجدی به صورت تخصصی در حوزه‌های آموزشی کار کند و مسجد دیگر در زمینه برنامه‌های فرهنگی برنامه داشته باشد. با توجه به محدودیت مکانی مساجد این کار باعث استفاده بهتر از مسجد می‌شود.

۴. برقراری ارتباط سیستمی بین مساجد جهت از بین بردن نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت: برقراری ارتباط بین مساجد باعث شناسایی و حل نقاط ضعف و همچنین موجب تقویت مساجد در زمینه‌های مختلف خواهد شد. با ایجاد ارتباط بین مساجد، می‌توان به اشتراک گذاری تجربیات هر دو مسجدی و دینی مسجد و... می‌شود. مثلاً مسجدی در زمینه جذب مخاطب خرگرمال محله ضعف است و نیروی جذب این مخاطبین را ارائه برنامه‌های متنوع این سن ندارد. این مسجد می‌تواند با همکاری و کمک و با باقیه برنامه‌های زمینه‌ها برنامه‌ها در محله ایجاد و تقویت نماید. همچنین با به اشتراک گذاری تجربیات هر دو فرمال مسجدی می‌توان با برابری فکری و ایجاد برنامه‌های خلاقانه با توجه به موقعیت‌های شرایط و امکانات مساجد در محله به نتایج بهتری دست یافت.

۵. جلوگیری از سردی کار کردهای: هر یک از مساجد یک محل ارتباط بین مساجد باعث می‌تواند به نرسن بعضی برنامه‌های موزی می‌شود نیز این ارتباط ارتقای کمی خواهد داشت. به دنبال خواهد داشت و از اسراف منابع مسجد جلوگیری می‌کند.

عرب‌ها ایجاد وحدت در بین مساجد اهالی محل می‌شود. ارتباط سیستمی خودودت‌بخش است.

بچه مسجدی

کودکان و نوجوانان ما بدران و مسئولان فرای اجتماع اند. علاوه بر اینکه در صورت دیدار بودن بهترین بندگان صالحات برای پدر و مادر نیز هستند. مساجد شستن ما از زمانی شروع شد که با بزرگتران به مسجد می‌رفتیم؛ پس ما نیز نباید از مسجد دور شویم. برای اینکه کودکان ما در بزرگسالی نیز اهل مسجد باشند راهکارهای وجود دارد که به تجربه اثبات شده است: راهکارهایی که کم‌بیش با برخی از آنها آشنا هستیم. به عنوان یادآوری به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

– کودکان را از خود به مسجد ببرد؛ اما زیاد در مسجد ننگه‌ننداریم؛ چون مثل بزرگترها حوصله ندارند.

– گاهی به بازگشت دیده‌ای هر چند کوچک برای شان بخیریم.

– به آنها در برخی کارهای مسجد مسئولیت بدهیم و آنان را شریک و همسهم کنیم.

– ظرفیت کودکان را مدنظر داشته باشیم؛ آنها را در تنگنا قرار ندهیم.

– به دختر بچه‌هایش از سرها توجه و محبت کنیم؛ چرا که عاطفی هستند.

– در پذیرایی کودکان را مقدم بنماییم. آنها صبر و تحمل بزرگترها را ندارند.

– نجاست برای کودکان نری خاص و با وقف خاصی داشته باشیم.

– هنگام پیرایه جماعت‌ها شستن را به کودکان یاد بدهیم تا هم از نظر شرعی بی‌اشکال باشند و هم بزرگی خودیادوری در آنها شکل فکری.

– آنان را امام جانتان آشنا کنیم؛ حتی المقدور امام جماعت آنها را نام بگذاریم و خطاب کنند.

– امتیاز بچه‌ها به میزان حضورشان باشد؛ نه هوش و خلاقیت و حافظه؛ تا هیچ سن نازده نشود.

– از بزرگترها کارهای خاص را از مسجدی به مسجدی خودداری کنیم و بیشتر به صورت عمومی یا از آنها گفتگو کنیم.

– از دوزخانی غافل نباشیم که اثرات زیادی دارد.

پی‌نوشت:

- ۱. ترجمه تحف العیون، ص ۶۵.
- ۲. ترجمه کتاب عقاب و زبان زیارت مسجد، ص ۱۰۲.

زیر آسمان

از آنجا که در کشور ما در بسیاری از ایام سال مسجدهای فاخر و مجامع مذهبی، عشاء و صبح را در فضاهای غیرمسقف اقامه کرد، در ساختن مسجدهای فاخر و مجامع مذهبی، عشاء و صبح را در فضاهای غیرمسقف اقامه کرد، در ساختن مسجدهای فاخر و مجامع مذهبی، عشاء و صبح را در فضاهای غیرمسقف اقامه کرد...

محراب | پروانه مسجد

گونه شناسی ارتباط

بررسی گونه همدل های ارتباطی از سبب گونه همدل های روزیانا کبد بر ارتباط چهره به چهره مرضی احمدی

انسان مدنی و اجتماعی است و نیاز به برقراری و خوش سعادتی جامعه دارد؛ «والإِنسَانَ قَبْلَ شَيْءٍ يَذِکُ لَهُ خَلْقَهُ لِأَقْرَبِ لَهُ إِلَّا بِإِذْنِ عَظِيمِهِ وَ عَظِيمِ بَعْضِهِ» یعنی: «انسان را چیزی از خود بخشد جز به او اجازه خداوند» (قرآن مجید، فصل ۱۷، آیه ۲۴). انسان مدنی و اجتماعی است و نیاز به برقراری و خوش سعادتی جامعه دارد؛ «والإِنسَانَ قَبْلَ شَيْءٍ يَذِکُ لَهُ خَلْقَهُ لِأَقْرَبِ لَهُ إِلَّا بِإِذْنِ عَظِيمِهِ وَ عَظِيمِ بَعْضِهِ» یعنی: «انسان را چیزی از خود بخشد جز به او اجازه خداوند» (قرآن مجید، فصل ۱۷، آیه ۲۴).

آیات الهی استناد دهنده و مسئول رخدادهای تلخ و اتحاد شکن در جامعه هستند و در قیامت نیز باید پاسخگویی به اهل بیت علیهم السلام باشند. خدای متعال برای برقراری ارتباط با دیگران، روش برهنه برای احترام را سرمشق قرار داده است، به یقین خداوند این روش را برای هر هنرمندی که در هنر «قیام بپوشش مرض» نتواند اندر اهدایت خواهد کرد. مردی شامی امام حسن مجتبی علیه السلام را دید و شروع به تفرین ایشان کرد اما حضرت پاسخ او را نداد. هنگامی که آن مرد از دشنام دادن فرار شد، امام حسن علیه السلام به سوی او آمد، سلام کرد و با خنده فرمود: «ای پسر مردا به گناهت مرد غریبی باشی و ما را بر تو مشتبه شده است. پس اگر از ما طلب بخشش کنی، تو را می بخشیم و اگر از ما چیزی بخواهی، به تو می دهیم و اگر از ما راهنمایی بخواهی، راهنمایی ات کنیم و اگر از ما سزا بخواهی، سزا می دهیم و اگر از ما توبه بخواهی، توبه می گیریم و اگر از ما پناه بخواهی، پناه می دهیم و اگر از ما استغاثه بخواهی، استغاثه می دهیم و اگر از ما توبه بخواهی، توبه می گیریم و اگر از ما پناه بخواهی، پناه می دهیم و اگر از ما استغاثه بخواهی، استغاثه می دهیم» (مناقب آل ائمه علیهم السلام، ج ۱، ص ۲۶۱).

۱. بحار، ج ۱، ص ۱۱۷.
۲. رسول الله ص ۱۱۷.
۳. عیون السلف، ج ۱، ص ۱۱۷.
۴. بحار، ج ۱، ص ۱۱۷.
۵. بحار، ج ۱، ص ۱۱۷.
۶. بحار، ج ۱، ص ۱۱۷.

حاج آقای سعیدی دهقان

ارتباط بین مساجد عامل حیات و تقویت کننده مساجد است. مجموعه شدن مساجد آنها را به سمت یک هویت واحد خواهد کشاند. چرا که این مجموعه همانند تشکیلات واحد و یک شبکه در هم تنیده می‌تواند نقش موثری در فعالیت‌های فرهنگی جامعه ایفا بکنند. در هم افزایی مساجد است که هر مسجدی با استفاده از تجربیات مساجد دیگر امکان بالا بردن توانایی خود را بیشتر می‌کند. در غیر اینصورت موجبات مهمجورتی مسجد فراهم خواهد شد. مهم‌ترین شاهد چنین قضایی بر تعداد زیادی از مساجد هستیم. نتیجه اینکه علت عدم شایستگی مساجد از یکدیگر و فراموشی آنها از وجود هم‌دین، رفتارهای جز برپای بازی صورت می‌گیرد تا جایی که به فراموشی از بزرگان و علمای مسجدی انجامیده است.

یکی از دلایل عدم ارتباط بین مساجد این است که در هر دو عالم و عوام دینی مسجد دانش‌ساز، کلاس‌های آموزشی، کلاس‌های دورو هم‌های توان‌آنان‌زایی مشکلات داخل کرد. کلاس‌های آرام‌آوردنی و اخلاقی که بر سطح معرفتی و علمی و بصیرتی آنان بیافزاید.

موازی کاری و همکاری بین مساجد در صورت نبود ارتباط بین مساجد وجود می‌آید. وقتی مسجدی از فعالیت مسجدی بی اطلاع باشد یک سری دیوارهای کاری غیرمکمل از مساجد سر خواهد زد که با ایجاد یک سری برنامه‌های هم‌سو می‌توان تا حد زیادی جلوی این گونه کارهای اتلافی را گرفت.

شاید یکی از مسایل جدی حال حاضر، نگاه تبعیض آمیز به مساجد بزرگ در نسبت با مساجد کوچک باشد که این ارتباط به روزمران باعث حذف آنان خواهد شد.

و اما راه حل:

ما ناچار خود کاری را چند سال پیش شروع کردیم به عنوان شورای مساجد ناحیه که این کار قرار بود با نگاه تشکیلاتی انجام شود که متأسفانه بعد مدتی رها شد. به نظر من باید کاری چنین شورایی می‌توان به راحتی مساجد را نزدیک و نزدیک کرد. کار تشکیلاتی مدیریت واحد بر مساجد باید می‌آورد که این سنتها موازی کاری مساجد به شدت جلوگیری خواهد کرد. اما از نتایج این شورا می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد که هر یک می‌تواند راه‌حلی برای برقراری رابطه بین مساجد باشد:

- ایجاد بانک اطلاعاتی جامع
- استفاده از روحانیون یا نخبه‌ها که تشکیلاتی
- استفاده از روحانیون و استادان آشنای با علوم روز مثل کامپیوتر و ...
- استفاده از روحانیون با رویای عامی بالا

استفاده از روحانیون با قابلیت علمی و قدرت پاسخگویی به احکام و شبهات ایجاد کمیته‌های تخصصی از مجموع مساجد با محوریت مدیریت مسجد متخصص در حوزه کاری خود که این کمیته‌ها باعث ایجاد یک نظریه‌ای از مساجد خواهد شد که عملاً سعی در برابر بسیاری از مسایل مبتلا به جامعه خواهد شد. در این کمیته‌ها هر مسجدی تجربیات تخصصی خود را در مساجد دیگر انتقال می‌دهد و عملاً فرصتی برای انتقال این تجربیات برای هر یک ایجاد خواهد شد.

حجت الاسلام علیزاده

اَشْمَاءُ مَسْجِدٍ مَعَادُ اللَّهِ مِنْ آيِنِ اللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَأْ أَنْ يَخْفَى أَوْ يَتَّكِبَ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُخْفَيْنِ (سوره توبه ۱۸) تعمیر بر دو قسم است: اول تعمیر ظاهر و اول مراعات بنا و مرمت... کما اینکه در روایات به صورت مفصل به این موضوع، ترغیب به عمل آمده است. دوم، تعمیر حقیقی است که تعمیر باطنی می‌باشد یکی از موضوعات محوری در خصوص مساجد، رهاکاری‌های ارتباط بین مساجد و ائمه محترم جماعت می‌باشد. بدین معنا که بتوان یک روه واحدی در آوازه مسجد حل مشکلات جامعه اسلامی توسط مساجد ایجاد نمود و در تمامی مساجد کشور به اجرا گذاشت.

موضوع رابطه بین مساجد در آینده امری اجتناب ناپذیر می‌باشد و هم اکنون ما به این سمت در حال حرکت هستیم. بر گزاری جلساتی که هم اکنون در سطح کشور به صورت منظم با حضور ائمه جمعه و جماعات در استان‌ها برگزار می‌شود اگر در مسیر صحیح و با برنامه‌ریزی دقیق و کارشناسی شده ادامه پیدا کند می‌تواند نقطه عطفی در جهت نیل به این هدف مقدس باشد. البته این موضوع را باید اوری می‌شود که این کار نیاز به صبر و استقامت و تلاش و برنامه‌ریزی راهبردی حاد دارد.

با آسیب شناسی و وظیفه‌فعلی و بندست آوردن نقاط قوت و ضعف تولید رهاکاری‌های توان‌آورد اول را بر داشت پس از اینکه برنامه راهبردی دهه‌ها در این خصوص تهیه و تدوین گردید بر اساس سیاست و اهداف کلی نظام، به دستکارهای مولی امر نماز و مسجد در کشور دستورالعمل اجرایی این امر ارائه می‌گردد.

به عنوان مثال می‌توان در زمینه بحث‌های جاری کشور مانند اهمیت فرزند آوری، اعتدال و صرفت، نظرات کارشناسی جمع آوری شود و اگر در منطقه‌ای یکی از ائمه محترم جمعه ملا نخبه موقفی داشته است در یافت کرد و بعد از تحقیق و تدوین دقیق کارشناسی به عنوان یک برنامه اجرایی در اختیار مساجد قرار گیرد.

پیشنهادات:

الف- در این خصوص تاکید بر این است که حتماً در جامکان از شبکه‌های مجازی به صورت آنلاین استفاده شود. به جهت اینکه دسترسی به همه‌ها نمی‌گردد. اما کار دشواری است و این تنها راهی است که می‌توان در یک لحظه، یک خبر یا یک مطلب (در اختیار تمامی اعضاء قرار داد) آوازه یک موضوع جماعت امکان استفاده و یادداشت استفاده را داشتند می‌توانند از یک نفر متعهد ایشان انجام این کار استفاده نمایند. البته می‌توان در دوره‌های آموزشی نیز جهت ایجاد بزرگ نمود این موضوع با بناسی با رویکرد یکسان سازی عملکرد و استفاده از روحانیون با قابلیت علمی و قدرت پاسخگویی به احکام و شبهات پیشنهاد دیگر این امر است که یک بانک اطلاعاتی از مطالب و موضوعات اعضاء شده ایجاد شود و دانش‌هایی که فقط در ذهن افراد موجود است و آن دانش منحصر در خود فرد می‌باشد به صورت مکتوب آماده شود. در اختیار قرار گیرد که همان مدیریت دانش نامیده می‌شود. این بحث که یکی از مهم‌ترین مباحث است از یک در سطح سازمان‌های بی‌المللی است. دانشی که به اصطلاح در سینه افراد قرار دارد و با رفتن او دیگر دسترسی به آن تجارب و هنرهای شخصی امکان پذیر نیست.

حجت الاسلام حسین صدیق طاهری امام جماعت مسجد حضرت ابوالفضل

خداوند در آیه ۱۸ سوره توبه می‌فرماید مساجد خدا را تنها کسانی آباد می‌کنند که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و نماز برپا می‌کنند و زکات می‌دهند و جز از خائنتر ستم‌اند. با قرائت این آیه نکته‌ای که در همین ابتدا مطرح می‌شود این است جایگاه عمران مساجد به قدری بالاست که خداوند افرادی با ویژگی‌های بیان شده در آیه را می‌آورد است. عمران مساجد می‌باشد منظور از عمران هم که فقط عمران‌های نیست بلکه موقوفه‌های مثل حضور در مسجد، عبادت و انجام کارهای با هدف اجاره سجد به عنوان مرکز حیات جامعه اسلامی را نیز شامل می‌شود.

توجه به هدف واحد جامعه اسلامی و وحدت عامل مؤثر در تحقق این هدف است. همانطور که می‌تایم وحدت جزء عوامل اصلی پیروزی انقلاب اسلامی بود. لذا با توجه به این مولفه، جایگاه رابطه بین مساجد به عنوان محل وحدت پررنگتر می‌شود. متنی بر تعمیر امام که می‌فرمودند مساجد سنگر هستند سنگر‌ها را حفظ کنید، مشخص هست که هر چه رابطه بین مساجد بیشتر شود وحدت جامعه نیز بیشتر و در هم تنیده‌تر خواهد شد.

ظهور پیروزی این ارتباط و ائین و وحدت در قبل انقلاب قابل رؤیت بود. این مساجد بودند که با داشتن ارتباط تنگاتنگ و هوشمنانه پیام‌ها و سخنرانی‌های حضرات امام را با یکدیگر می‌رساندند. عملاً مساجد پایگاه‌های برای حرکت‌های مردمی و راهپیمایی می‌بود. این موضوع بعد انقلاب در دوران جنگ بسیار پررنگتر شد. مساجد بودند که پیروان زمان این رابطه کم کم کاهش یافت.

این رابطه کم کم کاهش این ارتباطات شده بر خود غیر هم‌افزاین روحانیون و هیئت ائمه مساجد است که نقش جدی در مدیریت مساجد دارند. جوانان که چشم به کمک آنها دارند باید نسبت به این برخوردها دچار سر خوردگی می‌شوند.

بهترین رهاکاری برقراری ارتباط بین مساجد، کاهش اختلافات بین مساجد و تبدیل قضایی ارتباطی باسالم بین مساجد به قضایی راستی دوستانه است. این موضوع با همکاری همدند و جهت منقاد تحقق است. مثلاً در همین تهران مادر هر منطقه‌ای مسجدی را به عنوان مساجد محوری و مرکزی قرار دادیم و هر هفته یک بار همه امامان مساجد هر منطقه، در گرامی مسجد مرکزی نور جمع شدند و مسائل منطقه را بحث و بررسی فرمایند.

موضوع رسد و نظارت بر عملکرد مساجد توسط یک مدیریت واحد تا اندازه زیادی می‌تواند موجب استحکام آنها شود. چرا که مساجد امروز همانند دستگاه‌های هستند که عماد می‌باشند توسط یک فرماندهی مود بررسی قرار گیرد و نقاط قوت و ضعف هر یک تبیین شود که در ادامه انتقال به مساجد دیگر مقدمات انتقال نیز برپا می‌گردد.

معراب میزگرد مکتوب

ارتباطی که باید آشکار شود

به کوشش: حسین علی‌ابادی

ارتباط مساجد با یکدیگر از جمله مباحثی است که در جامعه امروز نیاز به آن احساس می‌شود یا یک برنامه‌ریزی اصولی می‌تواند یک گفتار فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... را در یک محله به راه انداخت و برنامه‌ریزی آن را به سر انجام رساند. متأسفانه این بحث حتی در بین اهالی مسجد هم مغفول مانده است و هیچ‌کس برای به راه انداختن این شبکه بی‌نظیر اجتماعی دیده نمی‌شود. در کنار مباحثی که درباره ارتباط مطرح شد، بای صحبت سه تن از ائمه محترم جماعات نشستیم تا به لزوم ارتباط بین مساجد و آسیب‌شناسی ارتباط مساجد و رهاکاری‌های پیشنهادی درباره ارتباط مساجد بپردازیم.

شبکه مسجد

نگاهی به لزوم ارتباط مساجد یکدیگر نویسنده: محسن رحمانی نظری

اگر بخواهیم به صورت کارکردی به مسجدنگاه مشاهده خواهیم کرد که صدر اسلام تا کنون، مسجد همواره به عنوان یکی از مهم ترین عوامل وحدت بخش مسلمانان عمل کرده است. در طول تاریخ مسجد همواره توانسته ملجا و پناهگاهی در مسلمانان باشد که سعی کرده اند علاوه بر اقامه نماز و احکام شرعی به حل انواع مشکل مردم بپردازند. با گذشت زمان مساجد کارکردهای اولیه خود را از دست داده و وقوع پدیده سکولاریسم در قرون اخیر نیز به دست دادن کارکردهای مختلف مسجد افزود. قبل از انقلاب مساجد رنگ و بویی جدید گرفتند و به پایگاهی برای مبارزه با حکومت شاهنشاهی بدل شدند. مسجد هدایت مسجد الجواد، مسجد الزهراء، مسجد پازار و دهها مسجد دیگر در دوران انقلاب همگی به موفق بودن تجربه تعامل میان مساجد گوئی می دهند. متأسفانه سعی از جنگ تحمیلی از این نقش مساجد غفلت شد تا جایی که امروزه نگاه بسیاری از مردم و کارگزاران به مسجد به صورت انحصاری در زمینه عبادت بدل گشت. تا این روزی مسجد یعنی محلی برای اقامه نماز و، لاغیر، جایی که حتی درب آن باید نیم ساعت قبل از آن باز شده و بیست و پنج ساعت به سینه نشود. اما آیا ظرفیت تمام واقعاً چنین است؟ قطعاً این گونه نیست، همان نویسنده امروزه همانست به نماز کاملاً لایحیی رفتار می کنیم در حالی که ظرفیت بی شمار آن غفلت کردیم. برای بیرون رفتن از چنین وضعیتی باید نسبت به تصحیح نگاه خود به مسجد و باز ساختن مسجد را یک نهاد دینگ نه صرفاً محلی برای عبادت، چنین نهادی بر خاسته از دین و رسالتش شد انسان در همه مساحت‌های تربیتی و رسانش و رساندن انسان به حیات طیبه

مساجد با تصمیم، تعدیل و تصحیح روابط دینی نفسی مؤثر تر شد. آدمی را ایسا خواهد کرد، از این در تربیت باشد نقش کلیدی را بر سر ای مساجد در نقش گرفت، رسدین به چنین جایگاهی در گنو و تعریف مسجد به مشابه یک نهاد است

شکوفایی مساجد انسان ها و در نتیجه جامعه تربیت خواهد شد. این روز تا میان مساجد با یکدیگر اهمیت بسیاری دارد. این حال در عرصه عمل ما کمتر چنین ارتباطی را مشاهده می کنیم. امروزه برخی مساجد پیش از آن که به یکدیگر نگاهی از سر اخوت داشته باشند نگاه رقابتی به هم دارند. رقابت یکی از آسیب‌های بسیار مهم در زمینه ارتباط مساجد با یکدیگر و چگونگی تعامل آنها با یکدیگر دارد. به نظر می رسد نهادهای سیاستگذار در زمینه مساجد نیز کمتر برای این مهم برنامه ریزی نموده اند. به گمان نویسنده یکی از مهم ترین علل کم رنگ شدن حضور مسجد در زندگی مردم و تنزل جایگاه حقیقی آن به شیوه‌های مدیریتی و سیاستگذاری در امور مساجد است که از سوی نهادهای حاکمیتی بر و بطه و سیاستگذاران در این عرصه صورت گرفته است. اداره مساجد به شیوه‌های سنتی و به همراه عوامل پیش گفته سبب شده است که مساجد توانمند از چنین ظرفیت مهمی بهره ببرند.

به نظر می رسد مساجد برای رشد خود و حرکت به سمت رسالت حقیقی اش نیازمند به ارتباط و تعامل میان مساجد است. در این راستا ارتباط شبکه‌ای میان مساجد می تواند بسیار مفید واقع شود. امروزه زیر ساخت‌های اجرایی این مدل نیز مهیا است. به عنوان نمونه در چنین الگویی می توان مساجد محله را زیر شاخه‌های مسجد جامع قرار داد. مسجد جامع راه نهادهای سیاستگذار متصل نمود. ارتباط مساجد محله با یکدیگر و تنظیم روابط آن‌ها با یکدیگر با محوریت مسجد جامع روند شکستناکی مسجد را بیش از پیش مهیا خواهد ساخت. بر این مدل ایجاد دلگرمی و قدرت بیشتر برای مساجد است. در پر تو چنین نگاهی همسو شدن و هم افزایی نیروها در جهت و مسیر اعتلای جامعه و به نفع آن رشد جامعه و حرکت به سمت حیات طیبه است. همچنین از مزایای دیگر چنین نگاهی پوشش دهی ارتباط میان مساجد با یکدیگر و مساجد پناهگاهی سیاستگذار است. ارتباط نهادهای سیاستگذار نیز می توانند منویات خود را از طریق مساجد واسطه به مساجد کوچه تا انتقال داده و از این طریق عملکرد آن‌ها را ارزیابی نمایند. اینچنین فضای رقابتی قابل بهره‌رسانی اساس اخوت اسلامی نیز می تواند یکی دیگر از جلوه‌های شبکه‌ای شدن مساجد باشد.

شبکه‌ای شدن مساجد از آرزوهای همه است. یکی از این الزامات برنامه ریزی دقیق و همه جانبه است. برنامه ریزی چه در سطح مساجد و چه در سطح جامعه و متون و منابع امر مسجد می تواند نقطه مرکزی ارتباط میان مساجد باشد. این امر در برنامه ریزی باید بر مبنای اصل سوسمدنی و پیامبر ای خاندانم گیرد. در این راستا گذشت بر برنامه‌های عملی و تسهیل کننده شد آدمی بر مبنای آموزه‌های اصیل اسلامی و معارف ناب شعی ضروری به نظر می رسد. لازمه دیگر این مدل، وجود قطع تسهیلات در سراسر این بدنه است. به دیگر بیان از صدر تا ذیل شبکه مساجد باید نظم و انضام تشکیلی محکوم ما باشد و چنین نظم استی که شد مسجد را به همراه داشته اند. تا به دیگر الزامات شبکه‌ای شکل گیری تعامل میان مساجد مبتنی بر گفت‌وگو است. ارتباط به شکل گیری تعامل شبکه‌ای مساجد افراد و نهادهای سیاستگذار و نهادهای اجتماعی امر شونده تعامل خود را بر محور اصول دینی سازمان داده و چند به دید روزی که مسجد جایگاه حقیقی خود را بازیافته و رشد و اعتلای اسلام را رقم زندان شاهانه.

نمای مسجد باید معرفت ز باشد

مسلم واحدی
یکی از مشکلاتی که معمولاً مساجد با آن رو به رو هستند نبود محتوای مناسب جهت ارائه به مخاطبان است. در کنار اهمیتی که وجود تبلیغی فرهنگی در مساجد دارد، نوع محتوایی که قرار است در آن استفاده شود و همچنین چگونگی طراحی آن به گونه‌ای که در مخاطب تأثیر گذار باشد بسیار مهم است. یک گروه خوش ذوق اقامت به طراحی سایتی کرده اند این مشکل را برای مسجد رفع کرده اند. این سایت در قالب ای شعرای ماهر مضان
مختلف محتوای فرهنگی مناسبی و هننگی برای مساجد طراحی کرده و جهت داندلو استفاده در مساجد در سایت خود قرار می دهند. در معرفی سایت این جمله نمایان است که «مسجد نما» جایی است برای طرح‌های کارگرفایی مناسب برای استفاده در مساجد به امید خدا نما داریم. این وبلاگ هر آنچه یک مسئول فرهنگی مسجد برای نصب در مسجد نیاز دارد تولید کرده و انتشار دهد. استفاده از این طرح ها برای همه و در همه جا آزاد است. حتی در صورت حذف نشان «مسجد نما» هر گونه مثال در دست‌های این سایت برای هفته سوم ربیع ماه ۱۳۹۲ آماده کرده اند. این موارد می توان اشاره کرد: طرح‌های مناسبی به صورت رنگی و سیاه و سفید به مناسبت ماه مبارک رمضان و رحلت حضرت

مستقر در داد ۱۳۹۳
۵۱
مهرماه
۱۳۹۳
۵۱
مهرماه
۱۳۹۳

خدیجه **ع**
عبارات و جملاتی از ائمه **ع**، حضرت امام خمینی **ع**، مقام معظم رهبری، شهیدان... و درباره مسائل اخلاقی، تروم توجه به قرآن و اعمال ماه مبارک رمضان تقویم مناسبت‌های هفته ای: اینفوگرافیک مبارزه بر مرزگذاری بوستر حضرت امام خمینی **ع** درباره رمضان بوستر مقام معظم رهبری درباره قرآن بوستر ترجمان زینا از اوقات شرعی ماه رمضان بوستری درباره خوف و رجاء، این سایت در قالب‌های دیگری هم مانند پاروینونت احادیث مطالبات شرعی برای استفاده در مسجد طراحی کرده اند. طرح‌های زمینه بسیار مناسب برای استفاده در نمازگاه، دیگری «علی و علی‌ها تطهیر» و «الله لعل علی اهل بقیور» استفاده از متن در شتر، متن دعای قلب و به همسر از ترجمان در هر دو قالب برای دیگرفیسی مضامین با کیفیت بی نهایت و قابل چاپ در اندازه‌های مناسب طول و عرض ۸۴ و به صورت رنگی و سیاه و سفید و آماده چاپ در این سایت است. تمامی که می توان در این سایت مشاهده و دریافت کرد. به آدرس این سایت http://masjedson.com می‌توانید از تمام امکانات آن به صورت رایگان استفاده نمایید.

آدرس مسجد را گم کرده‌ام

با «راهت» - «جویاب» می‌شوید برنامه کاربردی اطلاعات شهری (مسلم و احدی)

در مناسبت‌های خاص یا بسیاری از مساجد هستند که برنامه‌های جذاب و متنوعی را برای عموم در نظر می‌گیرند. تراکم جمعیت، حجم بالای ترافیک و تغییرات معماری و مشکلات ترویج شهری موجب می‌شود تا بعضی اوقات دسترسی به مسجد مورد نظر یا هر مکان دیگری را با سختی مواجه کنید. برنامه کاربردی در این زمینه وجود دارد که به راحتی می‌تواند ما را در مسجد مورد نظر و با هر مکان خدائستی دیگر که مورد نیاز باشد نظیر رستوران‌ها، بانک‌ها، بیمارستان‌ها و جایگاه‌های سوخت در تهران راهنمایی کند. استفاده از این سرویس به‌دوشویه زیر امکان پذیر است:

۱. داندوز برنامه

با استفاده از برنامه کاربردی جویاب شما می‌توانید به سادگی موقعیت مکانی مراکز خدمات کودکان و مساجد مجتهد اطراف خود را مشاهده کرده و آدرس آنها را دریافت کنید. برای این منظور کافی است سیستم مکانی باب خود را تنظیم کرده و یا بابت افعال نموده در عین حال به اینترنت نیز متصل بود. سپس با جستجوی کوشی تلفن همراه یا بابت افعال نموده در عین آن مراکز را روی نقشه نشان داده که با کلیک روی آن می‌توان آدرس آن را مشاهده کرد. در صورتی که مکانی باب کوشی یا بابت افعال نباشد، ابتدا باید موقعیت خود را روی نقشه

مشخص نمایید و پس از آن هر مرکز مورد نظر خود را جستجو کنید. داندوز این برنامه رایگان است و در حال حاضر تنها بروی سیستم عامل اندروید امکان پذیر است. تنها منبع معتبر دریافت برنامه کاربردی «جویاب» وب سایت شرکت ایرنسل است. همواره اول نیز از مخاطبان خود غافل نبوده نرم افزار «راهت» را برای کاربران خود در دسترس همواره اول قرار داده است. همواره اول به کاربرانی که کوشی‌هایی با سیستم عامل اندروید ندارند این امکان را می‌دهد تا با اعلام موقعیت جغرافیایی خود در نقشه، آدرس مورد نظرشان را در مجله جغرافیایی خود دریافت نمایند. در نسخه فعلی و به روز شده این برنامه، کاربر می‌تواند آدرس مکانی یافت شده در نرم افزار را برای دوستان خود ارسال نماید و به عبارتی به دوستانشان حضور در آن مکان را پیشنهاد دهند. این پیشنهاد از طریق پیامک و به صورت مستقیم از شماره همراه کاربر به شماره دلخواه او ارسال می‌شود.

۲. شماره گیری کد دستوری

برای استفاده از این سرویس می‌توان، نخست به صورت رایگان با شماره گیری ۸۳۰۸۹۸۰۸۳ یا استفاده از سیستم کارت ایرنسل در صورتی که مکانی باب کوشی یا بابت افعال نباشد، ابتدا باید موقعیت خود را روی نقشه

استفاده کرد. با ثبت نام در این سرویس آدرس مسجد مورد نظر در صورت ثبت در سیستم از طریق پیامک (SMS) و یا نقشه آن از طریق پیام چند رسانه‌ای (MMS) قابل دریافت خواهد بود. برای دسترسی به این اطلاعات و نشانی مساجد ما موبایل و اهالی هر محله ابتدا باید اطلاعات مساجد محل خود از قبیل نشانی، موقعیت مکانی، ویژگی‌ها و برنامه‌ها و... را در پایگاه داده‌های سرویس اطلاعات شهری اضافه کنند. برای انجام این کار کافی است پس از مراجعه به لینک «پورتال نما» ورود به سیستم یکی از گزینه‌های «ثبت‌اندوز» یا «برتر» را انتخاب نموده و اطلاعات مربوط به مسجد محله خود را وارد سیستم کنند.

انتخاب گزینه استاندارد و یا گزینه برتر جهت ثبت اطلاعات مسجد به این دلیل است که پس از ثبت نام در مناطق که هنگام ثبت آنها در سرویس اطلاعات شهری از نوع برتر باشند، هنگام جستجو توسط مشترکین به عنوان اولین مورد یافت شده نمایش داده می‌شود. با ثبت اطلاعات مسجد و پرداخت هزینه ثبت آن، اطلاعات مسجد شما برای مدت یک سال (از زمان ثبت اطلاعات) در پایگاه داده‌ها نمایش داده خواهد شد و پس از آن در صورت تعدید نکردن آنها، اطلاعات شما حذف می‌گردد.

شبستان

شعبه ۱۷۵ / شماره ۱۳۴

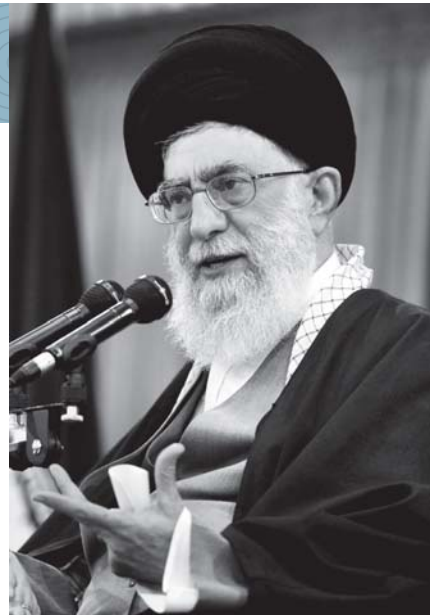
نوسوسیس شبستان: نمی‌گذارند کار کنیم!

واژه‌ای که مردم دارند. همیشه سوال مهمی به زبانه‌های این جمله به ذهن می‌رسد که هیچ‌گاه جواب مشخصی برای آن وجود ندارد. چه کسانی نمی‌گذارند کار کنیم؟ خارجی هستند یا داخلی؟ اگر دشمن خارجی هستند که در حال انجم وظیفه‌اند ولی اگر داخلی هستند، داخلی هم فکر هستند یا داخلی غیر هم‌فکر؟ پولدار هستند یا بی‌پول؟ و... دولت‌های مختلف در دوره‌های مختلف با افکار مختلف، بعد از مدتی از تلاش در انجام مسئولیت‌های خود از این جمله استفاده کرده‌اند. اینکه در هر دولتی تعدادی از افراد واقعی و یا وهمی در حال سست‌اندازی به چرخ بزرگ و پرتحرک جمهوری اسلامی هستند امری طبیعی است. ولی اینکه خود دولت‌سازان از آنها سخن بگویند یا ناگامی‌ها و در قسمتی از آنها کار خود را به گردن آنها بگذارند توجیهی غیر منطقی است. تذکری که رهبر فرزانه انقلاب اینچنین به آن اشاره کردند: «تا می‌توانیم، تا هستیم، کار کنیم، نگویید نمی‌گذارند! این نمی‌گذارند حرف قابل پذیرش نیست. خیلی‌ها هم می‌گفتند، قبلاً هم می‌گفتند، حالا هم بعضی‌ها می‌گویند نمی‌گذارند! نمی‌گذارند یعنی چه؟ شما چه در مجلس، چه در دولت، چه در قوه قضائیه، چه در نیروهای مسلح، چه در بخش‌های کوچک‌ترین مربوط به دولت، توانایی‌هایی دارید، امکاناتی در اختیار دارید، از این امکانات استفاده کنید تا می‌توانید کار کنید. نگذارید به حتمت‌های بیکار بگذرید».

پیامت در دیدار مسئولان بنام ۱۳۸۳/۱۱/۲۱

به امید روزی که فرهنگ کار، تلاش، غیر خواهی و... در میان دولت و ملت به ج راه فرود برسد.

هویت رسانه در گفتمان انقلاب اسلامی

در بیانات رهبر معظم انقلاب

سید مهدی موسوی

یکی از لوازم زندگی اجتماعی و رویه‌آسانی رسانه‌ها هستند. رسانه‌ها نقش کلیدی را در انتقال پیام، فرهنگ‌سازی و تأثیر بر مخاطبان دارند. فرآیند انقلاب اسلامی نیز از اتما و سیمای باسطنبله «سانه» دارد از یک سو انقلاب اسلامی ایران محصول رسانه‌هایی است که انقلابیون برای تبلیغ و ترویج انقلاب به کار گرفتند. رسانه‌هایی همچون منبر، اعلامیه، کتاب، ششنامه و نور کاست ضبط صوت از سوی دیگر، انقلاب اسلامی اعتراضی به وضعیت ناپسند رسانه‌های داخلی عصر پهلوی همچون رادیو، تلویزیون و مجلات بود که محلی برای ترویج بی‌اخلاقی و بی‌عفتی بودند. پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز رسانه‌ها از جایگاه بسیار مهمی برخوردار بودند؛ چاره که در جنگ نظام سلطه علیه انقلاب اسلامی، رسانه‌های آنها با مغفول نگه داشتن ارزش‌ها و اهداف ولای انقلاب اسلامی، به بزرگ‌نمای خطر ایران در سطح جهانی و تألیف کردن مردم در سطح داخلی می‌پردازند. در چنین جنگ عظیمی رسانه‌های جمهوری اسلامی نقش بسیار مهمی و سنگینی بر عهده دارند تا بتوانند به رقابت با امپراطوری رسانه‌ای نظام سلطه پردازند. از آنجا که انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی یک نظام مردمی است و در صدد ارتقا و با همه اقتضای جامعه است، نیازمند رسانه‌های قوی است تا مردم به گوش مستولان برسند. بنابراین رسانه‌ها نقش بسیار مهم و جدی و مهمی در ایران بر عهده دارند. مقام معظم رهبری در این زمینه می‌فرماید: «یک رسانه با یک انقلاب و یا یک مکتب مترقی و پیشرفته‌تر و با یک حالت بسیار سیاسی در دنیا از راه می‌شود و سخن گفتنی دارد و می‌خواهد آن را به مخاطبان خود- چه در داخل و چه در خارج- بگوید. این سخن، باید از رسانه‌ها گفته بشود و نه چیز دیگر.»^۱

از آنجا که رسانه‌ها در خدمت روابط اجتماعی انسان‌ها هستند با تغییر و تحولات زندگی انسان و روابط آن تغییر می‌کنند و متحول می‌شوند. بدین جهت در هر دوره‌ای از تاریخ جیات انسانی، نوع خاصی از رسانه‌ها ظهور می‌کنند که گاه جایگزین رسانه‌های قبلی می‌شوند. البته گاهی رسانه‌های سنتی توان تطبیق خود با شرایط جدید را دارند و حفظ می‌شوند.

یکی از مسائلی که ذهن اندیشمندان عرصه رسانه و ارتباطات را به خود مشغول داشته این پرسش است که «رسانه‌ها خود پیام هستند و یا اینکه در خدمت پیام‌ها؟» پاسخ به این پرسش نشان می‌دهد که در حوضه تعامل با رسانه‌ها، به‌خصوص رسانه‌های جدیدی که مبتنی بر صنعت و تکنولوژی‌های جدید هستند، دارد.

در پاسخ به این پرسش دو نگرش وجود دارد:

۱. در نگرش اول که ریشه در حکمت و فلسفه قدیم دارد رسانه‌ها که به تبع صنعت و تکنولوژی‌های نوین برای ارائه انسان دارند در این نگرش ابزار خنثی هستند و خود هیچ برنامه‌ی فرهنگی و هنری ندارند بلکه حامل فرهنگ‌ها و آوازه‌ها هستند. منتقدان این دیدگاه سیر تکنولوژی و رسانه‌های جدید را قهری و مثبت ارزیابی می‌کنند و استفاده کامل از آن را امری عادی و ضروری می‌دانند.
۲. نگرش دیگر که ریشه در افکار هایدگر، فیلسوف آلمانی قرن بیستم دارد، در این نگاه تکنولوژی و به تبع آن رسانه‌های جدید ابزار ذات بی‌غایت و سرشت‌نیستند بلکه تکنولوژی بر خواسته‌ها از احساسی خاص و فلسفه‌ زندگی خاصی است که ریشه در دنیای مدرن دارد و ویژگی‌های دنیای مدرن در جوهره و سرشت این تکنولوژی نفوذ کرده است و جاداشنی نیست. لذا به سراغ این تکنولوژی رفتن همان و بذرفتن زندگی زمینی بدون مغفول شدن دین همان.

نقد دیدگاه اول

اما می‌توان نظریه سه‌سوی مطرح کرد که میانه آن باشد. این نظریه هم به هوبت ابزاری فی نفسه تکنولوژی و رسانه معتقد است و هم به هوبت فرهنگی و وضعیت موجود. هر دو جنبه درست است. این دیدگاه با نگرش اندیشمندان گفتمان انقلاب اسلامی و روحان فکری جمهوری اسلامی سازگار است. در این نگرش رسانه‌های فقه و در مقام نبوت، دارای جوهر و سرشت ذاتی فرهنگی که غیر قابل تفکاک از آن باشد نیست؛ بلکه فی نفسه ابزار هستند و تا سببی که امکان دارند در اختیار اراده‌های انسان و اغراض و اهداف و قرار می‌گیرند. از این جهت می‌توانند در خدمت مقاصد و اغراض مختلف قرار گیرند. اما این تمام ماجرا نیست؛ بلکه در مقام اثبات وضعیت موجود، تکنولوژی و صنعت دارای علوم دانش خاص خود است. این علوم دانش در اختیار هر کسی باشد او می‌تواند بر مبنای تربیت کند و فرهنگ و اغراض خاص خود را از طریق آن منتشر کند. از آنجا که رسانه‌ها، به‌خصوص تلویزیون، ساخته دست خیرمان بوده و علم و دانش آن نیز در اختیار آنها است، آنها می‌توانند این ابزار را کنترل و بر اساس فرهنگ خود به کار گیرند.

بر اساس این نگرش، اگر بتوان بر همه عوامل مؤثر بر رسانه‌ها از نظر مادی و تکنولوژیکی مسلط شد و ابعاد آن را به درستی شناخته شود، می‌توان آن را به عنوان یک ابزار در مسیر معیار و مواضع دینی و ارزشی به کار گرفت. البته باید توجه داشت که هر رسانه اقتضات، ظرفیت‌ها و محدودیت‌های خود را

اگر رسانه‌های جمهوری اسلامی از آرایش رسانه‌ای کارآمد برخوردار باشد، آنگاه می‌توانند هدایت افکار عمومی را در دست داشته باشند. مهارت‌سازی کاری بسیار مشکل است که نیازمند تلاش‌های عمیق فلسفی، علمی و مدیریتی هدفمند و برنامه‌ریزی شده است.

دارند. بنابراین توجهات نیز باید متناسب با آن ظرفیت‌ها و محدودیت‌ها باشد. بنابراین همه مشکلات جوامع اسلامی نسبت به رسانه‌ها، ریشه در غربی بودن آن‌ها و مسکولانه‌بودن آن ندارد بلکه بخشی عمده‌ای آن به جهت فقدان تلاش لازم است. مقام معظم رهبری بارها به این رسانه و فضای رقابتی در آن نظارش کرده‌اند. معتقدان اگر رسانه‌های جمهوری اسلامی از آرایش رسانه‌ای کارآمد برخوردار باشند آنگاه می‌توانند هدایت افکار عمومی را در دست داشته باشند. «مهارت‌سازی کاری بسیار مشکل است که نیازمند تلاش‌های عمیق فلسفی، علمی و مدیریتی هدفمند و برنامه‌ریزی شده است.»

گفتمان انقلاب اسلامی هویت اصلی رسانه‌ها گاهی بخشی و تربیت است بر اساس اندیشه امام خمینی (ره) اگر رسانه بر اساس حکمت برای هدایت فطرت‌های انسان‌ها به کار گرفته شود، می‌تواند مبدأ تحولات اجتماعی به سوی خیر و رشد اخلاقی و پیشرفت جامعه شود. از منظر امام خمینی رسانه باید: ۱. تمام قشر ملت را روشن کند؛ ۲. تمام ارباب را بیابارد؛ ۳. تمام را متفکر بار بیابارد؛ ۴. تمام اینها را مستقل بار بیابارد؛ ۵. از آموزش بار بیابارد؛ ۶. از نگرش بیرون کند و استقلال به مردم دهد.

مقام معظم رهبری معتقدند صدا و سیما باید وسیله‌ای برای سق دادن مردم به فرهنگ اسلامی و ابزاری برای معرفت‌اندازی مردم باشد. فرهنگ‌های اسلامی و انسانی باشد، به همین جهت صدا و سیما باید انواع و اقسام روش‌های هنری را در برنامه‌های هنری، فیلم‌ها و نمایش‌ها برای تفریح و توضیح مفاهیم ارزش‌های اسلامی به کار گیرد؛ ۲. از منظر مقام معظم رهبری هدف‌های کلان رسانه عبارت است از: ۱. ارتقاء معرفت دینی و روشن‌بینانه؛ ۲. ارتقاء رفتار دینی مخاطبان؛ ۳. رشد کارکنان شناخت و واپس‌برازش‌ها و بنیان‌های فکری انقلاب و نظام اسلامی؛ ۴. صیقلیت دادن به ذهن جامعه از تأثیر متحرک‌تهاجم فرهنگی و ارزشی دشمن؛ ۵. واپس به کار آمدن نظام هدف‌های افکار عمومی و فضای همکاری و محبت و وحدت در درون کشور و ایجاد همگرایی نسبت به مقوله‌های حساس، مسلم.

پی‌نوشت:

۱. کتاب: درود با رسانه‌ها، انتشارات جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۹۰.
۲. کتاب: درود با رسانه‌ها، مؤلفان: سید مهدی موسوی، ۱۳۹۲.
۳. محکم‌الانصاف شورای فضای ساینگاری صدا و سیما، ۱۳۷۷.
۴. مجله: فرهنگ، بهار، ص ۳۹۹.
۵. بیان: در بیان اقتضای فرهنگ و تمدن، به‌ویژه به کار آمدن نظام فرهنگی، ۱۳۹۰.
۶. بیان: در بیان ارزش‌ها و معیارها، به‌ویژه به کار آمدن نظام فرهنگی، ۱۳۹۰.
۷. بیان: در بیان ارزش‌ها و معیارها، به‌ویژه به کار آمدن نظام فرهنگی، ۱۳۹۰.

در عراق چه گذشت

درصاحبانیت اله یوسفی غروی

سالگرد انقلاب بزرگ عراق در سال ۱۹۲۰ میلادی شد نیروهای فرعونیت، بهانه خوبی شد تا نزد آیت الله محمدصادق یوسفی غروی بر روی دریا بطنه یا چگونگی این انقلاب و حرکت خراب نظام یفندی شیخان عراق در راستای مبارزه با نظام و چور سونالاری را بپرسم. آیت الله غروی در سال ۱۳۲۷ شمسی شروع تحصیل نمود. شش ماه در مدرسه علمیه شروع تحصیل مقدمات ادبیات عربی نزد پدرشان آیت الله حاج میرزا محمود یوسفی غروی نمود پس از اتمام دروس سطوح مقدماتی و عالی در سال ۱۳۲۹ در بحث خارج فقه آیت الله خویی و امام خمینی (ره) حاضر شدند. ایشان در ۱۳۵۱ به قم منتقل شدند و نزد علمای چون سید محمدصادق حسینی روحانی و آیت الله سید کاظم حسینی حائری تحصیل کردند. ایشان در عمر پر پرکت خویش همواره مشغول تدریس و پژوهش در زمینه های گوناگون بوده اند و به طور ویژه در زمینه تاریخ اسلام تخصص دارند. از ایشان تألیفات متعددی در این زمینه به چاپ رسیده است. از جمله فعالیت های اجرایی ایشان می توان به عضویت هیئت علمی مؤسسه عالی امام خمینی (ره) به عضویت در شورای علمی گروه تاریخ پژوهشگاه علوم و هنر دانشگاه، و عضویت در کمیته حوزه های فقهی و معنایی حقوق علوم قرآنی و حدیث و ادبیات عرب، گروه علوم حوزه های دانشگاهی و ایستنه به دفتر گسترش آموزش عالی، معاونت آموزش و ارتان علوم، تحقیقات و فن آوری اشاره کرد.

نیستان

۱. چگونه و به شکل کیوی انقلاب مردم عراق و نقش علمای شیعه را بر جهاد و راه های استعمار تشریح بفرمایید.

امپراطوری عثمانی که مدت بسیار زیادی حاکم بر منطقه بود و پیشروهای زیادی در اروپا داشت، مخالفتی در غرب و به خصوص کشور انگلستان پدید آورده بود. پیوستن عثمانی به آلمان در جنگ جهانی دوم، بهانه خوبی به دستشان داد که با حکومت اسلامی عثمانی وارد جنگ شوند و به ذخایر نفت عراق نیز دسترسی داشته باشند. انگلستان جنگ با امپراطوری عثمانی در عراق راه به عهده گرفت و در سال ۱۹۱۷ میلادی از خلیج فارس از طرف اروپا وارد بصره شد و بالاخره موجب خروج دولت عثمانی از عراق شد. علمای شیعه در عراق وظیفه خودشان دانستند که در کنار دولت عثمانی که به اسلام حاکم می کرد در برابر دول کفر ایستند. ایشان فتاوی صادر کردند در جهاد دادند و خودشان هم عملاً در مبارزه شرکت کردند. از جمله رهبران اولیه شیعه علیه انگلیس در بصره مرحوم سید محمد سعید حویبی و مرحوم آیت الله سید علی طباطبائی حکیم بودند.

در بصره تابلوی قدیمی به نام شارع سید محسن الحکیم نگاشته شده است که به نقل تاریخ در روزهای استعمار انگلستان و مبرمان کشش های انگلیس در حاکم مردم برای جلوگیری از فرار مردم و بازگشتشان به جهاد، سخنرانی سلحشورانه ای را داد که در آن به یابی ادبی و نامزگویی از سوی مردم عراق مانند طنمه های آنها به بودن وجود ایشان روپوش نمود. نقل این موضوع صرفاً جهت یادآوری زمینه های عدم عمق دینی و مذهبی در میان مسلمانان عراقی است که اگر چه در این جبهه ها به تریع فتاوی فقهی حاضر شده بودند، اما مایه بنیادشان به این مواقع عمیق نبود.

۲. به طور خاص درباره نقش آیت الله محمد تقی شیرازی در این جریان مطالبی بفرمایید.

پس از ورود انگلیس به عراق، علما مجدداً در فرستاده های مناسبی در صدد برآمدند که در مقابل پیشروی و ثابت قدم شدن استعمار انگلیس در عراق و استوار کردن حکومت دست نشانده امپراطور استعمار انگلیس مخالفت کرده، در برابرش مقاومت کنند. علما که صلاحی جز ملت نداشتند، در صدد بودند که

غیر ملت را مجدداً بر این امر بشورند. ایشان دست به کار شدند و در آن زمان بود که این روند منتهی شد به فتاوی معروف مرحوم شیخ محمد تقی شیرازی مشهور به میرزای کوچک.

این فتاوا در جواب استعماری از ایشان دربار مشرکت در انتخاباتی که انگلیسی ها به پا کرده بودند، از طرف ایشان صادر شد. مرحوم میرزای شیرازی در مقام پاسخ به این پرسش فتاوی تحریر میفرماید که در این انتخابات و موجب مطالبه به استقلال عراق و ولوا حمل سلاح دادند که این حرکت شروعی برای استقلال خواهی در عراق و لشکر کشی میان نیروهای این دو جبهه بود.

۳. درباره نقش استعمار در اتفاقات عراق و منطقه قدی توضیح بفرمایید.

انگلستان در مقام اخلاص حکومت اسلامی عثمانی دسیسه دیگری در سرزمین حجاز به راه انداخت. دو خاندان «شرفای مکه و مدینه» که شاهی مذهب و به دیدگاه شیعه نزدیک بودند در حجاز از سوی عثمانی از سال هفدهصد هجری به صورت توارثی حکمرانی می کردند در حال نزاع با خاندان آل سعود بر سر حکومت بودند. در میان این کشمکش انگلستان که یکی از سیاست های استعماری اش حمایت دو جانبه و محتاطانه از طرف های نزاع در کشورها مستعمره خود بود، شرفای حجاز را آل سعود درگیر کرد و واضح بود آل سعود به انگلستان نزدیک تر بود. بنابراین در این نزاع پیروز شد. در این میان انگلستان به شریف حسین، امیر مکه، قول تطع و ی کردن فرزندانش را در قبال مخالفت علیه دولت مرکزی عثمانی و اشغال کردن اردن، سوریه، فلسطین و عراق داده بود. پس از همکاری آنها ملک عبدالله، ملک فیصل و علی بن حسین، نوزندان شریف حسین را حاکم اردن، عراق و سوریه و خود شریف حسین را از حجاز به قیصر تبعید کرد.

از طرف دیگر عراقی های طایف قوی مرحوم شیرازی جنگ کردند و نزدیک از جنگ و بر بازی های انگلیسی بودند این جنگ در اواخر حیات میرزای شیرازی فروکش کرد و اما شهادت جنگ روز به روز بیشتر شد تا جایی که یک روز مرحوم میرزای شیرازی در کربلا برای اقامه نماز به بیرون آمدند و با دوست جنازه از مسلمانان روپوش شد. این صحنه موجب تحریق فائق الماده مرحوم شیرازی و منتهی به بیماری و وفات ایشان شد.

نیروهای میرزای شیرازی در مقام پاسداری به این پرسش فتاوا به تحریر میباشند که در این انتخابات و وجود مطالبه به استقلال عراق را نام و حمل سلاح دادند که این حرکت شروعی برای استقلال خواهی در عراق و لشکر کشی میان نیروهای این دو جبهه بود.

البته تاریخ نویسان احتمال های دربار مسموم نمودن ایشان توسط دکتر اجبر شده انگلیسی ها ذکر کرده اند. بعد از مرحوم میرزای شیرازی ادامه مبارزه و جهاد به مرجع بعدی که قبل از آن در جهاد شرکت داشت، یعنی مرحوم علامه امینی معروف به شیخ الشریعه منتقل شد. ایشان از علمای بزرگ نجف بودند و تا برچم جهاد را به دوش کشیدند. اما در آخر با غلبه قهری انگلیس جنگ منتهی به اتمام رسید. البته پس از اینکه جهاد مقاومتی تضعیف شد انگلستان اعلان تغییر سیاست جهت «استقلال عراق» کرد که به معنای این تغییر از دیگر توپنه های استعمار یهود بود.

۴. درباره نقش انگلستان پس از استقلال و در جریان اشباع حاکم عراق توضیح بفرمایید.

تقاهر انگلستان بر ای استقلال عراق موجب تشکیل جلسه توسط سران اعراب و علمای مبارز در جهاد شد که از سال ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۰ به طول انجامید. در این جلسه از طرف شیخ الشریعه امینی، «شیخ الحائری» برای حکمرانی بر عراق معرفی شد. وی فاضل ایرانی الاصل و بزرگ مدتح نجف بود و به نحاطاً اینکه شخصی عالم، مجتهد و توانا گان قاجار بود مطرح شد. در این جلسه برای حکمرانی وی رای گرفتند. اما پندتای از اعراب اجبر شده انگلستان بودند به بهانه عدم بودن وی جلسه را بهم زدند. اتحاد ایران و عراق با وجود ابوابی بین شیخ العراقی سید قاسم یوسفی بود و پیروز آیدند و اتحاد ضمن این دو کشور را پیشبینی کردند. این مسئله و تسلط بهتر انگلستان بر مستعمره های کوچک تر مهم ترین دلایل ایجاد تفرقه در آن جلسه مذکور بود.

پس بر هم خوردن این جلسه انگلستان وارد عمل شد و به بهانه اینکه ملک فیصل از سادات حجاز و افضل اعراب برای حکمرانی است و همچنین نزدیک وی و بسیاری شعیان عراق که در عهد مبارزان جهاد سه ساله بودند، نزدیک است وی را به عنوان تنها کس به مطرح کرد. لذا هیئت مذکور برای ملاقات با شریف حسین مکی، به حجاز اعزام شدند تا از وی خواست کمک فیصل از برای حکمرانی بر عراق کنند. او نیز به شکی سوری و غیر واقعی به طوری که بر مهمانان خود منت گذارد، تقاضایشان را قبول کرد.

اشتباه فکری و گمته

سیدمحمدطاهاموسوی

اشتباهات فکری و گمته

واقع پس از مشروطه در تغییر گفتمان سیاسی علما تأثیر فراوان داشت. به قدرت رسیدن رضاحان توسط روشنفکران و انگلیس بر اساس قانون مشروطه و اعمال رضا شاه در حدود آفرانه و ضدیت با دین باعث ناامیدی کامل علما و روحانیان از نظام مملکت مشروطه و قانون اساسی مشروطه شد. به تدریج پیگیری گفتمان انقلاب شکل گرفت. اولین جرقه‌های آن یادداشت تاریخی امام خمینی (ره) خطاب به علما و مؤمنان در سال ۱۳۳۲ خرداد ۱۳۳۲ بود.

اگر چه شاه شاه گماهی اولیه را نیز با تغییرات اندکی همان مسیر را ادامه داد. غریبی ایران و ترویج افراطی ارزش‌های دنیسی مدرن به پهنه تجدد و توسعه، بدون تردید بزرگ‌ترین اشتباه پهلوی‌ها، به خصوص محمد رضا پهلوی بود. سایر اشتباهات ایشان از نتایج نتایج این رویکرد بود.

غریب‌زدگی اشتباه بزرگ پهلوی

پس از جنگ جهانی دوم محمد رضا پهلوی توسط انگلستان به قدرت رسید. او که حکومتی در میان مردم مشروطیتی در میان طبقات مختلف نداشت، برای جبران این بران شدت تا ایجاد رفاه اقتصادی و آرامش مادی، قیوب ملت را دستخیز کند از این رو با همکاری برخی

از تحصیل کردگان غربی، الگوی توسعه و پیشرفت ایران را بر اساس همان الگوهای طراحی کرد که امروزه غربی در مسیر آن حرکت کرده بودند. بدین جهت سعی کرد آن مابلی و ارزش‌ها را که بر سه پایه اومانیسیم، لیبرالیسم و سکولاریسم بنا بود را در ایران ترویج و تبلیغ کند. محمد رضا پهلوی پس از سفر به چند کشور اروپایی در شهریور ۱۳۳۷ گزارش ستایش آمیزی از نظام دموکراسی حاکم بر کشورهای انگلستان، فرانسه، سوئیس و ایتالیا را به نمایندگان مجلس ارائه داد و اظهار امیدواری کرد که از کان سیاسی و اجتماعی حاکم بر این کشور به پیشرفت بتواند از الگوهای فرتاری آن کشورها در پیشرفت مملکت بهره بگیرد. بنا بر بخشی از حرف‌هایش گفت: «ما نهایتاً از لحاظ تمدن دنیا رو به میامیم. مثلث تجزیه بندی تا نهایتاً یافته‌ها را می‌گیریم وصل کرده‌است با دنیا». او هم روز دیگر نمی‌توان زندگی قرون وسطایی کرد زیرا ما از جهات مختلف با دنیا از تمام زوایدی داریم و باید بدان پیش برویم».

سیاست‌های غربی کردن دوره پهلوی نخبگان جدیدی را در ایران ایجاد کرده بود که فکر و هویت آنان خارج از مرزهای ایران شکل گرفته بود. این نخبگان که در رأس امور دنیوی و حکومتی قرار گرفتند از توده مردم جدا شدند. این نخبگان جدید که فکر و دلقه غربی ناشند تقلید از غرب را نه فقط در سطح اقتصادی و صنعتی بلکه در سطح فرهنگی و هویتی نیز راه توسعه و پیشرفت ایران می‌دانستند. از نظر آنها تمام جنبه‌های جامعه می‌بایست به جامعه توسعه یافته مغرب‌گرا تغییر کند و به خصوص فرهنگ را چرا

دولت پهلوی با تأکید بر هویت باستانی و هخامنشی و ناسیونالیسم ایرانی، سعی در نفی ارزش‌های دینی و هویت توحیدی ایران‌بانان داشت و معتقد بود که اگر هویت شاهنشاهی و سلطنتی هخامنشی و ایران باستان را زنده کند، مردم ایران راحت‌تر با فرهنگ و ارزش‌های غربی کنار می‌آیند و تمام مظاهر مدرنیته و تجددگرایسی را می‌پذیرند.

که انسان معتقد بودند این فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر فرهنگ و هویت ایرانی بود که عامل اصلی عقب‌ماندگی ایران شده بود. آنان بر این اعتقاد بودند که این فرهنگ و ارزش‌ها باید از ریشه نابود شوند و فرهنگ و ارزش‌های نوینی بر اساس آنچه در غرب است ساخته شود. بدین جهت تلاش گسترده‌ای را در تأسیس مدارس جدید تربیت معلمان لیبرال و راهاندازی رسانه‌های جمعی به خصوص رادیو و تلویزیون در دستور کار دولتمردان قرار گرفت.

ارزش‌ها و اصول فکری و اعتقادی غربی در تعارض با فرهنگ و هویت ایرانی بود. جامعه ایرانی از قدیم هویتی مذهبی و دینی داشته است و از هزاران سال پیش با مذهب و دین شناخته می‌شده است. به خصوص پس از تشکیل کشور ملی ایران در عهد صفویه، مذهب تشیع نقش اصلی را در هویت ملی ایرانیان تشکیل می‌داد و همین مذهب عامل اصلی در یکپارچگی کشور بود. از این رو دین اسلام و مذهب تشیع و ارزش‌ها و تعادها می‌باید در آن‌ها ریشه عمیق فرهنگی و هویتی ایرانیان نفوذ کرده بود. تعارض میان هویت و فرهنگ ایرانی و مابلی و ارزش‌های غربی باعث بخران هویت و نفی خودباوری و به تبعیت از ملای می‌ان طبقات مختلف اجتماعی مردم شد. چال آل احمد می‌نویسد: «حرف اصلی این است که

ماتوانسته‌ایم تشخیص فرهنگ تاریخی خودمان را در قبال ماشین و هجوم جری‌اش حفظ کنیم، بلکه مضمحل شده‌ایم». در نتیجه ایجاد بحران هویت و تعارض فرهنگی میان هویت ایرانی و هویت غربی، نسلی از روشنفکران، نویسندگان و سخنگویان با تفکر و روش‌های متفاوت به وجود آمد که در واقع تجدیدگرایان دولت پهلوی در خدمت و در سد راه آنه طرحی برای بازگشت به هویت خود بودند. برخی از روشنفکران و نخبگان ایرانی وابسته به دولت پهلوی نیز این مسئله را فهمیدند و به فکر افتادند تا این نقیصه بزرگ را حل کنند؛ یعنی بتوانند میان هویت ایرانی ارزش‌های سکولار غربی جمع کنند. آنان راه چاره را در دوباره کردن هویت ایرانی دیدند.

باستان گرایی دومین اشتباه بزرگ

دومین اشتباه بزرگ دولت پهلوی معلول همان اشتباه اول بود. آنان سعی کردند دوباره کردن هویت ایرانی به پیش از اسلام و پس از اسلام و تفکیک میان حب وطن (وطن پرستی) و حب دین و مذهب (خانداریستی) مشکل بحران هویت ایرانیان و تعارض هویتی آن را با ارزش‌های غربی و الگوی مابلی مرتزبه‌نشد حل کنند. ایرانی‌نلسنه نیز ریشه‌های دولت‌شاه را که بر مبنای الگوپذیری از رنسانس غربی که طی آن غربیان از هویت مسیحی خود دست کشیدند و به میراث یونانی و هلنی خود بازگشتند کاهش دادند. باستان‌شناسی غربیان در ایران و تحقیقات و نظریات مستشرقان غربی در این زمینه، الگوپذیری روشنفکران و نخبگان داخلی بود.

بنابراین دولت پهلوی با تأکید بر هویت باستانی و هخامنشی و ناسیونالیسم ایرانی، سعی در نفی ارزش‌های دینی و هویت توحیدی ایرانیان داشت و معتقد بود که اگر هویت شاهنشاهی و سلطنتی هخامنشی و ایران باستان زنده کند، مردم ایران راحت‌تر با فرهنگ و ارزش‌های غربی کنار می‌آیند و تمام مظاهر مدرنیته و تجددگرایسی را می‌پذیرند.

سخن آخر

با وجود تمام تلاش‌های محمد رضا پهلوی و روشنفکران و نخبگان وابسته به دربار پهلوی در تجدیدگرایی افراطی و دوباره کردن هویت ایرانی و تأکید بر باستان گرایی و ناسیونالیسم ایرانی و نفی هویت و ارزش‌های دینی و توحیدی، نتوانستند به اهداف خود برسند. این طرح‌ها چون بر اساس مذهب شناخت دقیق هویت و فرهنگی ایران بود موجب جدایی دولت پهلوی از ملت شد. این جدایی از مردم و غفلت از نیازهای اصیل مردم، باعث شد دولت نتواند تمام ساختارها و ارزش‌های باستانی و اعتقادی و فرهنگی مردم را از اختیار ارزش‌های مرتزبیس را بومی کند. بدین‌جهت نیز برای اعتمادی مردم نسبت به دولت پهلوی افزود.

پی‌نوشت:
۱. پهلوی، «محمد رضا» مجموعه تألیفات، بی‌نظم، نا. و. ۱۳۷۲.

آموزش بسیار آزادی مستقله ایمن است

نگاهی اجتنابی به اهمیت پرورش و آموزش
فاطمه‌رمانی

آن دسته از انسان‌هایی که با طبیعت سر و کار دارند را شاید بتوان از یک جهت به دو دسته تقسیم کرد. اول طرفداران آزادی جهت به دوام و علاقه‌مندان سه طبیعت نظام یافته. گروه اول قانع به این امرند که بنگاریم گل و گیاه و درختان راه خوششان را بروند و ما حق نداریم به هر پهنه سر از طبیعت دست ببریم. گروه دوم از این دفاع می‌کنند که کاشت درخت در جای مناسب و تهیه کود و آب و مه‌مق و هرس موجب تقویت درخت و باردهی بیشتر آن می‌شود. با استفاده از این مثال گروه اول را طرفداران آزادی و گروه دوم را قائلین بدان که پرورش و آموزش فرض می‌کنیم. البته یاد که این تصریح در عالم واقع چیزی جز مشخص و متمایزی به این نحو وجود ندارد و در عالم هر کدام به نحوی سببی بر آن‌ها در دو روش قائل اند و هر نظر به‌ای تفصیلی دارد.

با توجه به این پرسش عمده در این نوشتار: در پی برپایی این بررسش بنادین خواهیم بود که اساساً آیا تری به آموزش و پرورش داریم یا نه؟

شستان گفت‌وآمن انقلاب اسلامي

رسانه اشغالگری

نقش رسانه دولتی انگلستان در اشغال ایران
در شهریور ۱۳۲۰ به‌پهانه اشغال ایران توسط متفقین

علیرضا دهخوار قاتی

شاید کمتر کسی باشد که تأثیر رسانه بر افکار عمومی مردم دنیا را بنظر بداند چرا که با کمی تعمق می‌توان دریافت‌تساير شکل‌گیری افکار عمومی با اطالع‌نامه رسانه‌ها ارتباط مستقیم دارد. اثرگذاری رسانه بر افکار مردم از آن به اصطلاح از آن به قدرت رسانه‌ها نام می‌دهند. به قدری است که امروزه دولتی‌ها سیاست‌ها را بر اساس رسانه‌ها تدوین می‌کنند و اهداف خود را مشخص می‌کنند و قدرت تبلیغی را هم‌زمان روز استفاده می‌کنند و با کمک ابزار رسانه‌ای توانسته‌اند به اهداف خود دست پیدا کنند.

یکی از رسانه‌هایی که به‌ظاهر بر مخاطب و نفوذ می‌تواند تأثیر زیادی داشته‌باشد، خبری انگلستان است. این را بدو در ۱۳۲۰ از ۱۳۰۰ اس‌ا‌ف‌ا‌ز به کار کرد و گفته‌شد که تمرکز بیشتر بر بخش موسیقی عامه‌پسند است. این رسانه که بعدها به‌ی‌سی نام‌دهنده‌شد، نقش مهمی در دوران جنگ جهانی دوم، از جمله اشغال ایران، ایفا کرد و چه شبانه‌گی رسانه‌های آن تاریخ باستان تا امروز جزء جنگ‌سیاست قدرت بوده‌اند و آنچه امروزه کیفیت و کمیت این جنگ را تغییر داده، توسعه زیرساخت‌های رسانه و تکنولوژی قرن اخیر است. از جنگ جهانی دوم به‌پهانه جنگ رسانه‌ها به‌یک‌رشته علمی و استراتژیک تبدیل شده‌اند که شامل اصولی قدرت نظامی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی کشورهایی مثل آمریکا را تشکیل می‌دهد. جنگ رسانه‌ای در دنیای اسلام را معلوم‌به‌علیه‌ام‌علی آغاز کرد که ضررس

بیش از آنکه به امام رهبر برسند به اسلام رسید. کودتاهايي که امریکايي‌ها علیه ایران و گواتمالا و سوریه‌اند، تندرویی و خالت‌اشنگتن در انتخابات کشورها بدین جنگ رسانه‌ای عملی نیست ۱ بی‌سی‌بی فارسی در سال ۱۹۴۰ میلادی برابر با ۱۳۱۹ هجری شمسی بخش برنامه‌های فارسی زبان خود را به‌پهانه مقابله با شبکه فارسی زبان برلین که آلمانی‌ها از طریق آن بر ضد متفقین در ایران تبلیغ می‌کردند، از لندن شروع کرد ۲. انگلیسی‌ها بر این عقیده بودند که می‌توان از طریق بخش فارسی بی‌سی‌بی‌سی افکار ایرانیان را به‌خوب‌جذب کرد ۳.

تمامی نقشه‌های متفقین منوط به حمایت ایران بود. هیتر در حال شورش بود و پل‌های راه برای جنگ‌جویی از پیشروی آن بود. متفقین قصد داشتند از طریق خاک ایران به شوری کمک کرده‌آلمان را شکست دهند ولی مشکل اساسی متفقین، حکومت ناتوان و ناکارآمد رضاشاه و اعلان بی‌طرفی دولت ایران در جنگ بود. انگلیس حضور عمده‌ای در ایران را که قبلاً با حمایت انگلیس از گسترش روابط ایران و آلمان به‌ی‌س‌ا‌ر آمده بودند، به‌پهانه قرار داد دولت ایران را تهدید کرد در صورت عدم اجرای این افراد از ایران، متفقین کشور اشغال خواهند نمود. شبکه فارسی زبان بی‌سی‌بی نیز برای رسیدن به اهداف خود در ایران از آن تاکتیکی‌ها و بی‌نامه‌ها توسط بلوادون قاتلین امنیت در سرتانگلیس در تهران طراحی و به‌لندن ارسال می‌شد ۴.

بشر در زمینه امور مادی آشنا شود. آموزش آموختن تجربه مادی بشر است و این امر به تنهایی سعادت آفرین نیست؛ زیرا در اواسط قرن بیستم دیدیم که رشد ناگهانی تکنولوژی موجب چه جنگ‌ها و فجايعی شد. لذا در کنار آموزش امور مادی نیازمند پرورش روح نیز هستیم. نقش تربیت و آموزش در این نگاه روشن می‌شود که انسان تنها جسم نیست و اگر تنها به رفاه جسم و بدن خود بیندیشد سعادت را به‌چنگ نیاورده است. توجه به اخلاق و معنویت در سایه دین الهی متضمن این موفقیت خواهد بود.

نکته پایانی و مهمی که در کنار اهمیت آموزش و پرورش ذکرش ضروری است توجه به همان خلق قدرت انسان است. انسان آزاد و با استعداد آفریده شده است. هیچ‌کس حق ندارد کسی را به بردگی بگیرد و آینده نوع زندگی را به او تحمیل کند؛ چنان‌که در امرین هم به ما آموخته‌اند: «لا اكره فی الدین» ۵. پیامبران که مسلح به علم غیب و آگاهی خدادادی بودند، تنها حق و باطل و راه سعادت و ضلالت را نشان می‌دهند و انسان خود انتخاب می‌کند. به سوی پیشرفت رود یا چمن. در زمینه موفقیت‌های مختلف نیز همین گونه است؛ خانواده نمی‌تواند

و نباید شیوه زندگی و انتخاب مسیر آینده را به فرزندان تحمیل کند. نمونه خاص برای این بحث موضوع انتخاب رشته تحصیلی است. فرض کنید دانش آموزی علاقه وافر به رشته برق صنعتی دارد، خانواده این حق را ندارد که او را وادار به انتخاب رشته دیگری کند. این استدلال که موفقیت اجتماعی بهتری دارد یا اجر معنوی بیشتری خواهد داشت.

در مسیر آموزش و تربیت و طیفه تمام‌الانهايمان و پیشگفتار تنها نشان دادن و آگاهی‌بخشی است. اگر این امر به‌صورت معروضه و نهی از منکر و درستی انجام نشود، ایمان آوردن و پاکیزه زندگی کردن انتخاب خوف‌فرد و ناگزیر شخصی خواهد بود و لذت بیشتری نیز از انتخاب خواهد برد. آزادی به معنای منحیج آن نتمی است که خاندان به بشر ارزانی داشته است و در تمام نعمات در اختیار همه بشر قرار دارد و کسی حق محدودیت آن ندارد. میران و مشرمان نقش باغیانی را خواهند داشت که امکانات لازم برای رشد و بالندگی و نمردهی آن را بر عهده دارند.

و شگفتاگر کرد.

در تربیت دینی، خاندان بعد از خلق انسان و آغاز حیات او بر کره خاک، همواره در زندگی او رسوولان و پیامبرانی قرار داد که انسان را با گذشته و آینده او آشنا سازد و راه درست رسیدن به سعادت را به او نشان دهند. راهی که انسان هرچه آگاهی بیشتری داشته باشد آن را بهتر و کم‌زحمت‌تر خواهد پیمود. نقش رسول راهنمایی است. پیامبران این آگاهی را به بشر می‌دهند که انسان و جهان را خاندان خلق کرده است و غایت نهایی کل هستی هم بازگشت به خاندان و نهایت سعادت بشری در رسیدن به خاندان است. به عبارت دیگر پیامبران و بعد از آن امامان علیهم‌السلام انسان را با قدرت خویش و حق فطرت آشنا می‌کنند. در دوران بعدی به صورت مشخص در این عصر، این نقش به عالمان و معلمان بشر رسیده است که به‌قدر قدرت و توانی خود انسان را آگاهند و به سوی سعادت سوق دهند؛ که همانا «همانا شغل‌الایاست».

آموزش و تربیت این امکان را به بشر می‌دهد که از تجربات و آزمون و خطاهای نسل‌های گذشته و فرزند خود برآید. درخت نسیب درخت نیست و افزون بر آن تجربات استفاده‌کننده و نژاد آدمی همیشه از ابتدا شروع کند. لزومی ندارد همیشه از ابتدا شروع کند. می‌تواند با بهره‌گیری از آموزش‌های ابتدایی و طی طریق سطوح عالی‌باخرین پیشرفت‌های

و اینکه اگر باسخ‌مان مثبت است به چه دلیلی؟ چه پای‌ای و در چه چارچوب و طبق کدام قاعده؟ البته در مسیر این پرسش نیه‌نگاهی هم خواهیم داشت به آزادی فردی و حق انتخابی که خاندان برای ادامه مسیر زندگی قابل شده است.

در ای‌سی‌ام سوریه مبارک روم آمده «فطرة الله التي فطرت الناس علیها، لا تبدل لخلق الله» ۶ یعنی خاندان انسان را بر پایه فطرتی آفریده است و هیچ عامل توانایی تغییر و تبدیل در آن را ندارد. هر انسان جسم و روح و ویژگی‌هایی منحصر به‌فرد دارد. همان‌طور که هیچ انسان دیگری مانند انسان دیگر نیست و این تمایز به خوبی در محضر به‌فرد بودن آثار انگشتان قابل اثبات است، روح و نفس هر انسان هم منحصر به‌فرد است و هر کس با ویژگی‌های خاص خود خلق شده است و ادامه حیات می‌دهد. با‌نپیش این امر مسئله آموزش و پرورش را مامی روبرو می‌شود. اگر هر انسان ویژگی خاصی دارد و فطرتی دارد که تغییر نمی‌کند، پس آموزش به چه کار می‌آید؟ برای پاسخ به این پرسش دوباره به سراغ مثال ابتدای بحث می‌رویم. درخت نسیب درخت نیست و سیب است و نمی‌توان با هرس و ایاری آن را تبدیل به درخت گردو کرد. تربیت و آموزش فطرت آدمیان را تغییر نمی‌دهد و تنها برای این است که رشد و تکاملش سریع‌تر به انجام برسد

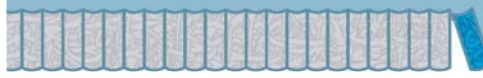
این استراتژی رادیو فارسی سی بی بی سی و اعتراف به فساد رضاشاه، حمایت انگلیس در روی کار آوردن رضاخان فراموش می شد و انگلستان می توانست فرد دیگری را به قدرت برساند. همچنین نفرت مردم از رضاشاه باعث می شد تا کمی از بدبینی افکار عمومی نسبت به این کشور کاهش یابد. در این راستا در ششم بهمن تیر ۱۳۲۰ رادیو بی بی سی با گاهی از نقاط ضعف رضاشاه و حرص و طمع او در جمع آوری اموال و املاک و دست اندازی های او به املاک دیگران از رضاشاه انتقاد کرد و به واقعیت های اندکی از در دین زمین و مایحتاج مردم توسط او اشاره کرد. این رویه به حساب خلص شده ای ادامه داشت تا اینکه هنگام حمله متفقین به ایران، سرلشکر محمدنجوان، به اشاره انگلیس دستور ترک مقاومت و مرخص کردن سربازان پادگان هاراداد محمدنجوان در قلمی نمایشی به دستور رضاشاه برکنار شد.^۱ بی بی سی به حمایت از نتخواری برخاست و از او به عنوان مردی وطن پرست یاد کرد. این شبکه با داشتن او خلاف قانون اساسی اعلام کرد.^۲ به وفادار و زودنامه تاملیز، در شب قبل از استعفا ی رضاشاه، رادیو بی بی سی داستان کاوه و ضحاک را نقل کرد رضاشاه را ضحاک مقایسه نمود، در خردستان پسید امروزه کاوه پاران کیجاست؟ و در آخر نیز این بیت فرسوسی بر نامه ارباب داد نمود و این بند را قیامت و گرز و میدانان از نتخواری رضاشاه که پیچیده مردم در معادلات خود جانی نمی داد این به جای مردم دست به همان فرقه ی شدد و میدان از کلمه است اربابان حمایت انگلیس نسبت به پادشاهی فرزند استغداد.

پس از استعفا ی رضاشاه موضوعات فتنه بی بی سی به آنجا ایلان شد به گفته فرستنده بولارد: «آنگونه که شاهره شته است، فرستنده رادیو بی بی سی باید درباره حکومت مبتنی بر قانون اساسی حرف بزند و روی ناکتای آن قبیل شکستایی و روحیه مسلمت سازی تا یکید کند.»

پوشه:

۱- «تقدیرنامه»، مکتب انجمن اسلامی علی گونوی
 ۲- «روزنامه سوره پیام»، خادرات سوره پیام، روزنامه سوره پیام، ۱۳۲۰
 ۳- «لاخوشی میرزا باقر»، تهران، مرداد (۱۳۸۷)، ص: ۵۱.
 ۴- «لاخوشی»، مجله «سپهر»، بهمن (۱۳۲۰)، شماره ۱۲۲، ۱۳۲۰، سال پنجم شماره ۱۳۲۱، ص: ۸۰.
 ۵- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.
 ۶- زرگر، علی اصغر؛ «برهان سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه»، ترجمه کاوه بیات، تهران: پویان (۱۳۷۲)، ص: ۴۵.
 ۷- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.

معرفی کتاب
فیضان کتابخانه مسجد

منشور مدیران در نظام اسلامی

به کوشش ناصر جعفر آبادی

«منشور مدیران در نظام اسلامی» نوشته ناصر جعفر آبادی است که توسط انتشارات مسجد مقدس جمکران به چاپ رسیده است. این منشور با توجه به نامه امیرالمؤمنین علیه السلام

ملک اشتر تنظیم شده است. نویسنده همچنین بهاد شرح این نامه در بخش آخر کتاب، و مصایب که از حضرت علی علیه السلام نقل شده است را بیان می کند و مصایب که شامل وصیت به تقوا، نظم، وحدت، اصلاح ذات البین و امی می شود. نویسنده در ابتدای این کتاب شرح حالی از سید رضی علیه السلام بیان می دارد و همچنین پس از شرح حالی از ملک اشتر و محمد بن ابی بکر مثنی نامه او مورد واکاوی قرار داده، به شرح و توضیح آن می پردازد.

نامه امیرالمؤمنین علیه السلام به قطع یکی از پر مغزترین منشورهای مدیریتی، سیاسی، اخلاقی و... است که مراعات تمام نکات آن هر چند برای مدیران فرهنگ و غیر فرهنگی کشور امری بسیار دشوار است. اما به طوع و طفره واقع را بر آری آنها روشن می کند و سندی است برای انجام بسیاری از آن در نهادها و سازمانهای مختلف مدیریتی.

در بخش های این کتاب و طیفه حاکم اسلامی را در سه جمله دیگر و طیفه حاکم اسلامی را مشخص کرده اند، «حیایه خیرا، جهاد، جهاد»

دزدی شاید، اما...

محمد حسینی

«نماز نمی خواهم، عملی زشت انجام می دهیم... هم گویم»؛ از این سه، کدام یک را اول کنار بگذاریم؟
 جمله ای کوتاه فرمایید که تمامی خیر دنیا و آخرت در آن جمع شده باشد؟
 دزدی شاید، عمل زشت شاید، اما... از مومن سر نمی زند؟
 کلید ورود به خانه همه زشتی چیست؟
 اما پاسخ ما...
 رسول خدا صلی الله علیه و آله دروغ را راکار بگزار!
 امام صادق علیه السلام: دروغ زگو!
 رسول خدا صلی الله علیه و آله: دروغ از مومن سر نمی زند؛ زیرا خداوند فرموده دروغ بخوان مومن نیستند.
 امام عسکری علیه السلام: هم زشتی هادر خانه ای قرار داده شده و کلید ورود به آن «دروغ» است.^۱
 با نگاهی به ایتان و روایات در پی مابیم دروغ، که همان سخن خلاف واقع و حقیقت است؛ از بدترین انواع گناهان و مایه ی ریب و بدی است. به شمار می آید. دروغ گوئی یکی از معضلات اجتماعی است که بی تمادای بی پروا رونق موجود در جامعه حاکم می کند.

چرا دروغ گوئی چیست؟
 هیچ انسانی دروغ گو به ندانی می آید؛ اما چه چیز سبب دروغ گو شدن او می شود؟
 شروع و تقویت دروغ گوئی رومی توان از وجود اشکال تربیتی در محیط خانه، دانشگاه، رفتارهایی از قبیل:
 «توسیق دروغ گوئی کودکان خود کاذب خردسال با خنده و شادی از جانب والدین»
 «تسلط بیش از حد کودکان از مجازات و توبیخ زیاده از حد آنان به خاطر رفتار پادشاهان»
 «اجبار کودکان به انجام کار یا بالاتر از حد توان که سبب می شود آنها به تنبیه سرزنش و مسخر کودک کم بسبب شکل گرفتن حس حقارت در او می شود و پیوسته می شود که کودک برای فرار از احساس حقارت دروغ گوئی به راه می رود»
 «نمی گوید که به علت حقارتی که در نفس خود احساس می کند»
 «در دروغ گوئی افراد نیز گسار افزون بر علت های فوق که خانواده بر می نود، عوامل دیگری نیز وجود دارد که به برخی از آنها اشاره می شود:

۱- نماز نمی خواهم، عملی زشت انجام می دهیم... هم گویم؛ از این سه، کدام یک را اول کنار بگذاریم؟
 ۲- جمله ای کوتاه فرمایید که تمامی خیر دنیا و آخرت در آن جمع شده باشد؟
 ۳- دزدی شاید، عمل زشت شاید، اما... از مومن سر نمی زند؟
 ۴- کلید ورود به خانه همه زشتی چیست؟
 ۵- اما پاسخ ما...
 ۶- رسول خدا صلی الله علیه و آله دروغ را راکار بگزار!
 ۷- امام صادق علیه السلام: دروغ زگو!
 ۸- رسول خدا صلی الله علیه و آله: دروغ از مومن سر نمی زند؛ زیرا خداوند فرموده دروغ بخوان مومن نیستند.
 ۹- امام عسکری علیه السلام: هم زشتی هادر خانه ای قرار داده شده و کلید ورود به آن «دروغ» است.
 ۱۰- با نگاهی به ایتان و روایات در پی مابیم دروغ، که همان سخن خلاف واقع و حقیقت است؛ از بدترین انواع گناهان و مایه ی ریب و بدی است. به شمار می آید. دروغ گوئی یکی از معضلات اجتماعی است که بی تمادای بی پروا رونق موجود در جامعه حاکم می کند.

۱- «تقدیرنامه»، مکتب انجمن اسلامی علی گونوی
 ۲- «روزنامه سوره پیام»، خادرات سوره پیام، روزنامه سوره پیام، ۱۳۲۰
 ۳- «لاخوشی میرزا باقر»، تهران، مرداد (۱۳۸۷)، ص: ۵۱.
 ۴- «لاخوشی»، مجله «سپهر»، بهمن (۱۳۲۰)، شماره ۱۲۲، ۱۳۲۰، سال پنجم شماره ۱۳۲۱، ص: ۸۰.
 ۵- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.
 ۶- زرگر، علی اصغر؛ «برهان سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه»، ترجمه کاوه بیات، تهران: پویان (۱۳۷۲)، ص: ۴۵.
 ۷- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.

پوشه:
 ۱- «تقدیرنامه»، مکتب انجمن اسلامی علی گونوی
 ۲- «روزنامه سوره پیام»، خادرات سوره پیام، روزنامه سوره پیام، ۱۳۲۰
 ۳- «لاخوشی میرزا باقر»، تهران، مرداد (۱۳۸۷)، ص: ۵۱.
 ۴- «لاخوشی»، مجله «سپهر»، بهمن (۱۳۲۰)، شماره ۱۲۲، ۱۳۲۰، سال پنجم شماره ۱۳۲۱، ص: ۸۰.
 ۵- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.
 ۶- زرگر، علی اصغر؛ «برهان سیاسی ایران و انگلیس در دوره رضاشاه»، ترجمه کاوه بیات، تهران: پویان (۱۳۷۲)، ص: ۴۵.
 ۷- «روزنامه سوره پیام»، بهمن ۱۳۸۵.

پشت پرده انتخاب‌ها

علی صدیقی سرشت

اگر می‌خواهید دربارۀ همسر خود قضاوت کنید، بر اساس چه مبنایی این کار را انجام می‌دهید؟ زمانی که می‌خواهید می‌پوشید خود توصیه‌های دانشمندی باشید، به چه اساسی به توصیه‌ها عمل می‌کنید؟ زمانی که می‌خواهید تصمیم بگیرید برای تفریح به جایی بروید، روی چه معیاری تصمیم می‌گیرید و نهایتاً راهی می‌گیرید؟

تشیخ‌ناز، شش‌ارزش، شش‌سبک

پشت پرده انتخاب‌ها انتخاب‌ها همیشه گیری‌ها در فرقد و نیز انتخاب‌ها تصمیم‌گیری‌ها در خانواده‌ها، به سه محور نیازها، ارزش‌ها و سبک‌ها برمی‌گردد. نیازها، ارزش‌ها را شامل می‌شود، انتخاب‌ها و ارزش‌ها، سبک‌های زندگی را رقم می‌زنند و سبک‌ها اساسی قضاوت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها هستند. نیازهای فیزیکی گناه عبارت‌اند از:

«نیازهای مادی»، «نیاز به دانستن»، «نیاز به تقاضا»، «نیاز به آسایش»، «نیاز به امنیت»، «نیاز به قدرت» و «نیاز به پرستی».

شش‌نیازی که بیان شده، شش‌ارزش را شکل می‌دهند که به ترتیب عبارت‌اند از: «ارزش‌های اقتصادی»، «ارزش‌های علمی»، «ارزش‌های هنری»، «ارزش‌های اجتماعی»، «ارزش‌های سیاسی» و «ارزش‌های مذهبی». این شش‌ارزش، شش‌سبک زندگی را تولید می‌کنند، که عبارت‌اند از: «سبک زندگی اقتصادی»، «سبک زندگی علمی»، «سبک زندگی هنری»، «سبک زندگی اجتماعی» و «سبک زندگی سیاسی» و «سبک زندگی مذهبی».

کدام ارزش، کدام سبک؟

فناوری‌های دینی و نیز برخی تحقیقات روان‌شناسی همگی گویان آلپورت (یکی از نظریه پردازان مطرح شخصیت در غرب) نشان می‌دهد در خانواده‌ها که هر کدام ارزش‌ها و سبک‌ها را تسلط دارد، هم‌فرزندان سبک‌ها را می‌شنودند که مربوطه است به آن ارزش‌ها و سبک‌ها مربوطه است. در این ارتباطات فردی می‌تواند از سبک سلامت مذهبی آن‌ها آخراحت می‌تواند اما اگر سبک زندگی مذهبی بر سبک سلامت باشد، خاصیت دارد که هم به انسان سلامت روان می‌دهد و هم کیفیت‌ها و ارزش‌های نامشروع آن را به نحو متمایز، به اندازه و بی‌غرض می‌کند.

با توجه به مطالب بالا، به دو نکته مهم اشاره می‌نماید:

می‌شود:

نکته اول - چند دقیقه برای خدا

مجال این نوشته کوتاه‌تر از آن است که بتوان مآرف بلند تشیع که ارزش‌های درست سبک زندگی اسلامی را عرضه می‌کند، بیان نمود. به خلق‌ها و پیشینه‌ها می‌تیم برای انسانی با معارف دین، بر اساس بیان برخی بزرگان دینی، روزی ده دقیقه از کتاب‌های روایی معتبر مانند کتاب کافی مرحوم کلینی روایت می‌شود.

ارائه مربوط به مباحث انتخاب است، در جمع خانواده‌ها بخواهید، روزی پنج دقیقه از رساله توضیح المسائل مرجع تقلید خود، احکامی را که مورد ابتلای شماست در جمع خانواده مطالعه کنید. اگر روزی یک مسئله بیاورید در سال ۳۶۵ مسئله خواهید دانست. مطالبه روزانه یازده دقیقه قرآن با توجه به مفهوم آن، تقران البته انسان دانست که دوست دارد هر چیزی سرج خود داشته باشد)، «نیاز به احترام و آسایش»، «نیاز به قدرت» و «نیاز به پرستی».

شش‌نیازی که بیان شده، شش‌ارزش را شکل می‌دهند که به ترتیب عبارت‌اند از: «ارزش‌های اقتصادی»، «ارزش‌های علمی»، «ارزش‌های هنری»، «ارزش‌های اجتماعی»، «ارزش‌های سیاسی» و «ارزش‌های مذهبی». این شش‌ارزش، شش‌سبک زندگی را تولید می‌کنند، که عبارت‌اند از: «سبک زندگی اقتصادی»، «سبک زندگی علمی»، «سبک زندگی هنری»، «سبک زندگی اجتماعی» و «سبک زندگی سیاسی» و «سبک زندگی مذهبی».

فناوری‌های دینی و نیز برخی تحقیقات روان‌شناسی همگی گویان آلپورت (یکی از نظریه پردازان مطرح شخصیت در غرب) نشان می‌دهد در خانواده‌ها که هر کدام ارزش‌ها و سبک‌ها را تسلط دارد، هم‌فرزندان سبک‌ها را می‌شنودند که مربوطه است به آن ارزش‌ها و سبک‌ها مربوطه است. در این ارتباطات فردی می‌تواند از سبک سلامت مذهبی آن‌ها آخراحت می‌تواند اما اگر سبک زندگی مذهبی بر سبک سلامت باشد، خاصیت دارد که هم به انسان سلامت روان می‌دهد و هم کیفیت‌ها و ارزش‌های نامشروع آن را به نحو متمایز، به اندازه و بی‌غرض می‌کند.

با توجه به مطالب بالا، به دو نکته مهم اشاره می‌نماید:

می‌شود:

نکته اول - چند دقیقه برای خدا

مجال این نوشته کوتاه‌تر از آن است که بتوان مآرف بلند تشیع که ارزش‌های درست سبک زندگی اسلامی را عرضه می‌کند، بیان نمود. به خلق‌ها و پیشینه‌ها می‌تیم برای انسانی با معارف دین، بر اساس بیان برخی بزرگان دینی، روزی ده دقیقه از کتاب‌های روایی معتبر مانند کتاب کافی مرحوم کلینی روایت می‌شود.

ارائه مربوط به مباحث انتخاب است، در جمع خانواده‌ها بخواهید، روزی پنج دقیقه از رساله توضیح المسائل مرجع تقلید خود، احکامی را که مورد ابتلای شماست در جمع خانواده مطالعه کنید. اگر روزی یک مسئله بیاورید در سال ۳۶۵ مسئله خواهید دانست. مطالبه روزانه یازده دقیقه قرآن با توجه به مفهوم آن، تقران البته انسان دانست که دوست دارد هر چیزی سرج خود داشته باشد)، «نیاز به احترام و آسایش»، «نیاز به قدرت» و «نیاز به پرستی».

شش‌نیازی که بیان شده، شش‌ارزش را شکل می‌دهند که به ترتیب عبارت‌اند از: «ارزش‌های اقتصادی»، «ارزش‌های علمی»، «ارزش‌های هنری»، «ارزش‌های اجتماعی»، «ارزش‌های سیاسی» و «ارزش‌های مذهبی». این شش‌ارزش، شش‌سبک زندگی را تولید می‌کنند، که عبارت‌اند از: «سبک زندگی اقتصادی»، «سبک زندگی علمی»، «سبک زندگی هنری»، «سبک زندگی اجتماعی» و «سبک زندگی سیاسی» و «سبک زندگی مذهبی».

فناوری‌های دینی و نیز برخی تحقیقات روان‌شناسی همگی گویان آلپورت (یکی از نظریه پردازان مطرح شخصیت در غرب) نشان می‌دهد در خانواده‌ها که هر کدام ارزش‌ها و سبک‌ها را تسلط دارد، هم‌فرزندان سبک‌ها را می‌شنودند که مربوطه است به آن ارزش‌ها و سبک‌ها مربوطه است. در این ارتباطات فردی می‌تواند از سبک سلامت مذهبی آن‌ها آخراحت می‌تواند اما اگر سبک زندگی مذهبی بر سبک سلامت باشد، خاصیت دارد که هم به انسان سلامت روان می‌دهد و هم کیفیت‌ها و ارزش‌های نامشروع آن را به نحو متمایز، به اندازه و بی‌غرض می‌کند.

با توجه به مطالب بالا، به دو نکته مهم اشاره می‌نماید:

ارتباطات زیربنایی برای فرهنگ

علیرضا بشیری

ارتباط یک فرزندانت است فرزندانی که از ارتباط‌ها آغاز می‌شود، از یک کانال ارتباطی می‌گذرد و به مخاطب می‌رسد. آنچه که مهم است آن محتوایی است که از ارتباط‌ها که سمت مخاطب به خلق‌ها و پیشینه‌ها می‌تیم برای انسانی با معارف دین، بر اساس بیان برخی بزرگان دینی، روزی ده دقیقه از کتاب‌های روایی معتبر مانند کتاب کافی مرحوم کلینی روایت می‌شود.

فناوری‌های دینی و نیز برخی تحقیقات روان‌شناسی همگی گویان آلپورت (یکی از نظریه پردازان مطرح شخصیت در غرب) نشان می‌دهد در خانواده‌ها که هر کدام ارزش‌ها و سبک‌ها را تسلط دارد، هم‌فرزندان سبک‌ها را می‌شنودند که مربوطه است به آن ارزش‌ها و سبک‌ها مربوطه است. در این ارتباطات فردی می‌تواند از سبک سلامت مذهبی آن‌ها آخراحت می‌تواند اما اگر سبک زندگی مذهبی بر سبک سلامت باشد، خاصیت دارد که هم به انسان سلامت روان می‌دهد و هم کیفیت‌ها و ارزش‌های نامشروع آن را به نحو متمایز، به اندازه و بی‌غرض می‌کند.

با توجه به مطالب بالا، به دو نکته مهم اشاره می‌نماید:

رسانه متعلق

تذکرة برای اخلاق رسانه با رویکرد دینی

محمدجعفر آبادی

ویلمو دربار، یکی از دانشمندان ارتباطات در تمثیلی رسانه‌ها، انسان‌ها پیام‌ها وسایل ارتباطی می‌نویسد: «هیچ‌یک ما را نرندیند تا به یک سگ نمی‌تواند (با بوی پنهان) ارتباط برقرار سازد، لیکن همان طور که بولدینگ در اثر برجسته‌اش می‌نویسد، تا آنجا که ما می‌دانیم سگ از اینکه سگ‌های دیگری قبل از او وجود داشته‌اند یا اینکه بسیاری بعد از او می‌آیند آگاه نیست، بی‌شبه سگ‌ها نیز به هنگام تعقیب شکار با یکدیگر ارتباط برقرار نمی‌سازند. اما آنجا که ما می‌دانیم آنان هرگز پس از شکار گرد نمی‌آیند یا به یکدیگر بگویند شکار خوبی بوده، اما به خوبی دیروز، یا اگر توفان را تجربه کرده‌اند، می‌تواند این امر را اعلام کند. برای مردمی که اطلاعات ضروری است برای اطلاعاتی را می‌توان از طریق آموخ، ادبویی، سایر انواع رسانه‌ها و حتی انسان اولیه می‌توانست از اطلاعات کسب و سهم مورد تحلیل قرار دهند، به‌نقار خود می‌باشد و به‌پساری روش‌های متقابل مومن‌انند. است. از نمونه‌های مشهور آن مسئله غیبت است. اگر خود دروغ‌ها به غیبت شخص غایبی را می‌زنند، سکتی از خلاقیت این کار کردن غیبت نیست و ششوندۀ باقی می‌ماند و هر دو نگرانی‌ها را به‌دست می‌آورند. بالا این گناه بزرگ در قضاات کل جامعه در نظر می‌آید. کسی که غیبت شخص دیگری را گروهی دیگر را رسانای فریب و طمی مرتکب شود، چطور می‌تواند این حق را اعلام کند؟ ششوندۀ چطور می‌تواند غیر قابل جبران و نه‌ایتمند معاصت مرتکب است.

غیبت کردن این عنوان زیاده‌ای اخلاقی کلی و نمونه‌های اخلاقی اسلامی در روابط انسان‌ها با یکدیگر است. در متن سون‌سولن، خلاقیت کتب و دروغ، بیان خلاف واقع، در نظر گرفتن شئون کلی جامعه و مصالح عمومی و مسائل دیگری را می‌توان فراد که در این یادداشت کوتاه محالی برای اشاره به آنها و پدیدار.

امروزه که به‌شیراز گشته‌اند، خطب کفر و فتنه را می‌شنودند که در نظر آنان رسانه‌ها وسیله‌ای برای ارتقاء و توسعه تمدن است. این رسانه‌ها در دست کسانی است که می‌توانند با توجه بیشتر به این گونه مسائل داشته‌باشند و از عناصی‌های و عددها داشته‌اند، اثر از کتاب‌های این گناهان اخلاقی می‌گیرند. دست‌انکاران رسانه‌ها هم از مجلات، روزنامه‌ها و رسانه‌های صوتی و تصویری باید آگاه باشند که میزان گناهان و دست‌انکاران و دست‌انکاران که گناه‌های شکرها را هم در برنده‌ها می‌رساند چنان‌که از آمریکایی‌ها دست‌انکاران از کتاب‌های پرتیزه سنفق و استگونی گسترش می‌یابد. اگر نکرده مرتکب بیان خلاف واقع گسترش دهده‌تهامات و شایعات روهین شوبند، این مسئله غیر قابل جبران و نه‌ایتمند و عددهای موجب خسار علقی می‌توانند.

این امر را باید در نظر داشته‌باشیم که دنیا گذر است و ما عمر محدودی داشته‌باشیم و این سرتیسی به‌موجب کوتاهی زمانه‌ها نیست. تا اعمالنه‌تواند خود را معامله‌کنند، حتی اگر همین بر این خاتم که به کمک ابزارها و گوسه‌های رسانه‌های بودی، از بود و راستی را دور نشان دادیم، بلایم را گناه‌باشیم که طبق سنت‌ها، دیر یا زود بر ما رسوب خواهد خود و خورشید هیچ‌گاه پشت از نخواهد ماند.

از پیستی‌ها خبری نیست

مژده‌ای برای نامه نگار: در عصر فراموشی
محمد درو یگری

نمی‌دانم باید کاسه
کوزه‌ها را بر سر ابروهای
اطلاعات رسانی مدرن از قبیل
تلفن همراه و فضای مجازی
و تلویزیون شکست یا به سراغ ریشه
کلمه‌ها و لغت رفت که از ماده «مستان»
است. عامل هر کدام و تصور و تفسیر از هر که
باشد حتی این مرزبسیاری و شکواییه‌خوانی فرود
است که «نامه نگاری»، میراث فرهنگی بشر، هر روز
مهم‌تر از دیروز می‌شود و به همان میزان، آسان‌های دور
از هم فاصله‌ها و فاصله‌ها کمتر است. سستی که از دیرباز همراه بشر بود و پیامبر
اسلام نیز در عودت از حاکمان عصر خویش آن را احیا کرد تا
همین سال‌های قبل یکی از مهم‌ترین ابزارها برای گفت و گو و
همکاری می‌نمودند.

حرف‌ها فراموش می‌شوند و خاطر‌ها از یاد می‌روند. طالع‌ها
بر مردم فایده کمی دارند و کتابت برسانیم، خاطر‌ها و
عواطف را نیز باید مکتوب کنیم؛ و پیوسته در دیدگان که این
نظام محبت پیش از هر امر دیگری نیاز زندگی و ایاری و مراقبت
است. کارهای یک نامه‌ها زندگی اندک‌اند که خاطر‌ها می‌شیرین
می‌شود که حرف‌ها و قلمی تر شود، بر جنبانیت و ارزش آن
افزوده خواهد شد. نامه نگاری به عنوان یک میراث فرهنگی، با
زاده کوچکی می‌تواند تبدیل نشود به سرمایه عاطفی نظیر در
اینده.

زنان نامه‌های اداری همچنان -چه سابقش از گذشته‌ها- به حیات
خود ادامه داده و هر روز قلم‌رواش را می‌گسترانند. بیشتر روی
سند می‌بوسد. سوسو نامه‌های عاشقانه و پیام‌دهنده، فاصله
و دوری و فراق یکی از سترهای نفوذ شایع در میان آدمیان است.
گاهی یک خط می‌تواند انگشتان دست تصور کند، در یکی
از همین جلال‌ها و کشمکش‌ها یکی از طرفین دعوی سیاسی و
علمی قلم بردارد و حرف‌ها را خود را روان و مستدل برای طرف
دیگر جلال و مشاجره در حیات نامه‌های سرسسته بنویسد. گاهی که فرصت
نیست که دو نفر رویه‌روی هم حرفشان را به هم بزنند، برای
هم بنویسند که: حرف حق من این است و باقی حواشی سوتفاهم
است و گفتار: خواهی دید گریبان برای چاک خواهد خورد، نه
از یکدیگر؛ «حقیقت شعله می‌باید فاصله‌ها».

منظور از فاصله هم هر دو گونه‌ی نامه و معنوی لحاظ است؛ کسانی

که از هم فاصله
دارند و کیلومترها از هم
دورند و در شهر و کشوری
دیگر زندگی می‌کنند یا کسانی
که هر چند نزدیک هم هستند و
دل‌پایشان از دور هم افتاده است، برای
هر دو درد فرای، نگارش نامه‌ای هر چند کوتاه
می‌تواند درمانی باشد و کاهنده آلام زندگی، در یک
صبح کاری و پر مشغله برای عجزی که در خارج از کشور
مشغول کار یا تحصیل است و تمام شهر برای او غریبه‌اند
یک نامه می‌تواند معنی تازه‌ای از زندگی باشد و گوهری گران‌بها.
نوشتن از جنبه‌ای دیگر این فرصت را به ما می‌دهد که فکر کنیم
چرا می‌گوییم و به اصلاح معروف پشت‌زبانمان علقمان فعال
باشد. شاید در گفت‌وگوها این فرصت را نداشته باشیم تا جواب
سخن خود را استیجیم و بررسی کنیم؛ ولی در قالب نامه‌های این
فرصت را داریم که یک یا چندبار نامه را بخوانیم و حرف‌های اضافه
را حذف کنیم و کاستی‌ها را کلام خود را ویرایش کنیم.
بسته دیگر حجم و شکل نامه است. لذت نوشتن و خواندن نامه
که ویژه‌تر زائر عاشقانه‌اش، نوشتن قالب و فکر و اندیشه‌ها
نه ایمیل هیچ کدام آن را اثر عظیم انتقال پیام را ندارند. ویلند
بودن نامه فرقی نمی‌کند. در این دوره شتاب و سرعت که افکار و وقت
خیلی از امور را ندارند، یادداشتی کوتاه بر هر گاه‌ای کوچک در مقابل
آینه یا بر به بیخچال چسبیده شده می‌تواند کمبود محبت از دیدن
کاری را برای خانواده جبران کند. لیکنند رضایت مستحکم از دیدن
یادداشت و دست‌نخشا شوهرش تضمین کننده جنبه‌های عاطفی
خانه و خانواده است.

شاید با بسندین نام «نامه عاشقانه» یا «نامه‌های عشق» به ذهن
متبادر شود. کسی باشد که بگوید در نظام خانواده فاصله
همیشه کنار هستند و نیاز به نامه نگاری نیست؛ اما هر دو
کارزار از این نوع خود را نیز به این نام تشویق کنند و
تاریخی برایشان می‌آورم: نامه عاشقانه امام خمینی (ره) به مسخر
گرامی است؛

«صدقت شوم! ایها قربانت بروم، در این مدت که متناهی به
خود بنویسند که: حرف حق من این است و باقی حواشی سوتفاهم
است و گفتار: خواهی دید گریبان برای چاک خواهد خورد، نه
از یکدیگر؛ «حقیقت شعله می‌باید فاصله‌ها».

منظور از فاصله هم هر دو گونه‌ی نامه و معنوی لحاظ است؛ کسانی

من با هر شدتی باشد می‌گذرد ولی بحد الله
تا کنون هر چه پیش آمد خوش بوده و الا آن
در شهر زیبای بیروت هستم! [برای عزیمت
با کشتی به عربستان برای انجام اعمال حج] با
حقیقتا جای شما خالی است فقط برای تماشا
شهر و دریا خیلی منظره خوش دارد. صد خیف
که محزون عزیز هم‌راه نیست که این منظره
عالی به دل بچسبد.

در هر حال آتشب شیب دوم است که منتظر
کشتی هستیم، از فرار معلوم و معروف یک
کشتی فرار حرکت می‌کنند ولی ما‌ها که
قدری دیر رسیدیم، باید منتظر کشتی دیگر
باشیم. عجالتا تکلیف معلوم نیست امید است
خداوند به عزت اجداد طاهرینم که همه حجاج
گستره فراموشی از یاد و در تمامی
شئون زندگی نقش برنگی را به
نگران هستیم؛ ولی از حیث سراج محمد الله
به سلامت، بلکه بحد الله مستقیم‌تر و بهتر
است. خیلی سفر خوبی است جای شما خیلی
خیلی خالی است. دلم برای سرت اشکید سید
مصطفی خمینی که از آن زمان سه ساله بوده
است. صد تفری تنگ شده است. امید است هر دو
به سلامت و سعادت و تحت مراقبت آن عزیز
و محافظت عالی متعال باشند... این عمر و
عزت مستدام، تصدق، قربانت؛ روح الله!.

سخن‌های

به ما خوشاند «کار نیکو کردن از پُر کردن
است». لذا برای خوب نهادن باید بسیار
نوشته‌ها، کتاب‌های زیادی در موضوع
آموزش نامه نگاری در کتاب‌فروشی‌ها موجود
است. به سلیقه و نوع خود می‌توان از این
دوستانه‌ها بهره‌گرفت. اگر در مسیر نامه‌های
احساس کردید کار خوبی است چه حرف
این کار را در شروع کرده‌اید برای جبران آن
فرزندان خود را نیز به این نام تشویق کنید و
دنیای دنیای نامه‌های کاغذی دنیایی زیباتر از
دنیای رسانه‌هاست.

بی‌نوشت:

«حقیقت شوم! ایها قربانت بروم، در این مدت که متناهی به
خود بنویسند که: حرف حق من این است و باقی حواشی سوتفاهم
است و گفتار: خواهی دید گریبان برای چاک خواهد خورد، نه
از یکدیگر؛ «حقیقت شعله می‌باید فاصله‌ها».

منظور از فاصله هم هر دو گونه‌ی نامه و معنوی لحاظ است؛ کسانی

یک پارچه قلعه نوزمین ایران «کیومرث صابری فومنی»
محمد جعفر آبادی

مست که ضمیم رعایت بهمن شومن اخلاقی
صریح‌ترین افتخار است. مستوفان زمان خود
می‌گردد. بر این ادعا گمانی هستند که
در قلم باطلا و فاخر روزگار
کمال آینه‌های ساز و موفق
در طنز باطلا و فاخر روزگار

کشور ما. دل آفتاب‌های یک
محله و خط کار باکتور بود؛
بلکه زبان منتقدان و مردم
زمانه خود به تعبیر خود کل
آقای‌ها «قتلر اسپ‌بدر»
بود.

کمال آینه‌های ساز و موفق
در طنز باطلا و فاخر روزگار

مست که ضمیم رعایت بهمن شومن اخلاقی
صریح‌ترین افتخار است. مستوفان زمان خود
می‌گردد. بر این ادعا گمانی هستند که
در قلم باطلا و فاخر روزگار
کمال آینه‌های ساز و موفق
در طنز باطلا و فاخر روزگار

در قلم باطلا و فاخر روزگار
کمال آینه‌های ساز و موفق
در طنز باطلا و فاخر روزگار

شعر جیب خراسان

نگاهی به اشعار آیت الله میرزا حبیب خراسانی
حمید شهیدی

شعر حاج میرزا حبیب الله خراسانی آشنای محفل روحانیان و ذاکران و شاعران آیینی است. شعری که دل و جان را به تماشا می بویستان معارف بلند آسمان می برد و شام جان را از نسیم دل انگیز اندیانت پارسی سرشار می سازد. کمتر کسی است که این مصرع را شنید باشد: «گوهر خود را هدیه کن کمال این است و عیب را گوهر خفتی از محافل ذکر حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه) است که این غزل زیبا از مژه نکرده باشد:

امروز امیر در میخانه تویی تو
فریادس ناله مستانه تویی تو
مرغ دل ما که به کس رام نکرد
آرام تویی، دام تویی، دانه تویی تو
در کیمه و بتخانه بگنجیم بی ما
دیدیم که در کیمه و بتخانه تویی تو

از خاندان سیادت و شهادت

حاج میرزا حبیب الله فرزند حاج میرزا هاشم، پسر میرزا هادیان، پسر میرزا امجدی خراسانی است. او در دوران قاجار و در ایلی که مشهد را در محاصره بود، در سال ۱۲۶۶ هجری قمری نهمین روز از ماه جمادی الاولی به دنیا آمد و هجرت به میرزا حبیب الله مشهد رضوی یا حسینی و در خراسان به «آقا» معروف است. شهادت عادلانه و افتخار سیادت از نعمت عظیم خداوند میسر میسر میسر میسر است. جد اعلا او میرزا مهدی معروف به شهید ربیع است که در سال ۱۲۱۸ به فرمان نادر میرزا، پسر شاهرخ میرزای افشار به شهادت رسید و از آن پس

فرزندش معروف به شهیدی شدند. نام کامل وی حاج میرزا حبیب الله شهیدی است. مقدمات را در مشهد و نزد شوهر خواهرش حاج میرزا نصرالله مجتهد خانی و دیگر بزرگان خراسان فرا گرفت و پس از چند سال عازم عتبات میانه ای نجف اشرف شد. چهار سال در نجف و سامرا، خوشه چین مکتب علمی بزرگان حوزه علمیه عراق شد و پس از دریافت گواهی اجتهاد از میرزای شیرازی، در سال ۱۲۹۸ در سن ۳۳ سالگی به مشهد بازگشت. شهرت خاندانی او در مشهد و نیز مقام والای علمی و عرفانی اش باعث شد زعامت علمای مشهد را بر عهده بگیرد. میرزا حبیب الله برای گذراندن زندگی به روستای بحرآباد در حوالی مشهد می رفت و به کشاورزی می پرداخت. حسن سلوک، ساده دلی و اخلاق کرمهانه وی تا سال های بعد ز یاد خاص و عام بود.

ایمان شخصییتی میرزا حبیب الله

او در خراسان بود که تهران را آتش جنبش مشروطه می سوخت. موج مشروطه خواهی به خراسان هم رسید و به طوطی طبیعی او که «آقا» مردم خراسان بود باین موضع می گرفت. گروهی از مردم و رجال خراسان آوی خواستند درباره وجوب مشروطه فتوا بدهد. میرزا حبیب الله به پنهان اینکه سال هاست از فتوا کناره گیری کرده است، از این کار استنکاف کرد گویا در این امر برای او ایهاماتی وجود داشت. با این همه خانه خود را در اختیار انجمن ایالتی مشروطه قرار داد تا ماورای مأمین مردم باشد. با

اوج گیری اختلافات بین مشروطه خواهان، وی تصمیم گرفت به مدینه سفر کند و باقی عمر خود را در آنجا بگذراند. در عصر ۱۳۳۷ شمسی ۱۳۳۷ قمری پیش از سفر در روستای بحرآباد به طرز مشکوکی در گذشت. عده ای معتقدند که گروهی از متجددان مشروطه که با مشروطه مشروع و میانه ای نداشتند وی را سموم کردند. میرزا حبیب الله مجتهدی روشن اندیش بود که در دوره زعامت خود مردم را از گرایش به فرخات بر خرمی دلش و تلاش می کرد سبمای روشن دین را از پیرایه های فرخات بزداید. وی از خود برای رفاه حال مردم و نجات از دیوانه خاها جنگال ظالمان استفاده می کرد. روح ازاده وی باعث شد که در تمام مدت عمر از دست ترنج خویش بهره مند باشد و در مزه مهرورزی اش در بحر آباد مشغول به کار زراعت و باغبانی اشتغال داشته باشد. میرزا حبیب الله علاوه بر زبان عربی بر زبان فرانسه و روسی و انگلیسی تسلط داشت و از سال ۱۲۰۰ تا ۱۳۰۰ در مشهد زبان های خارجی را تدریس می کرد.

میرزا حبیب الله زندگی پر فروز نشینی را در مشهد و نجف گذراند. زانی خدیج صوفیه شد و پس از آن با آنها به مخالفت پرداخت و در این مسیر سختی ها کشید. میرزا حبیب الله اگر چه دوست نداشت به شاعری شناخته شود اما اشعار نغز و زبان استوار و شور و شوق عرفانی اش موجب شد نام وی در زمره بزرگان بزرگترین شاعران عارف و عالمان شاعر شیع و ثبته ضبط کرد.

شعر حبیب

میرزا حبیب الله اگر چه خراسانی است و طبعاً باید پیرو سبک خراسانی باشد و اشعار وی را بحانه اشعار فردوسی و شاعران سبک خراسان را داشته باشد. اما زبان شعرش زبان سبک عراقی است و رایحه حافظ و سعدی را به همراه دارد. در مواردی هم به زبان مولوی و دیوان شمس نزدیک می شود و اشعار آهنگین و پر خورش هم به امی سراید که حکایت از حالات و روحیات عرفانی اش دارد.

شعر میرزا حبیب الله نه از سر تقن است و نه از روی تکلف و تصنع. شعرش جوشیده از روایات پر شور اوست که حاصل تجربه های عرفانی و جنبه های روحانی است که از ظرف وجودش سرشار گردیده و سرزیر شده او اگر چه قصیده، قطعه و رباعی و مثنوی دارد اما حکایت غزل های وی قصه دیگری است. همین موضوع باعث شده است که میرزا حبیب الله را یک شاعر تأثیر گذار در دوره بازگشت (دوره ای از شعر فارسی پس از سبک هندی، در زمان افشار و به قاجار) بدانیم.

دیوان شعرش به نام تخلص «حبیب» معروف گردیده و پس از ده بار چاپ همچنان مورد مراجعه ادب و عرفان است.

امیر در میخانه

امروز امیر در میخانه تویی تو
فریادس ناله مستانه تویی تو
مرغ دل ما را که به کس رام نکرد
آرام تویی، دام تویی، دانه تویی تو
ان مهر در خشان که به هر صحنه دهن تاب
از روزن این خانه به کاشانه تویی تو
آن بود که زاهد همه زده شام و سحر گاه
بشمارد یا سخته صدانه تویی تو
آن یاده که شاهده به خیرات مغان نیز
پیونده به چاه خم میخانه تویی تو
آن غل که در دوره قیامت جز علی نیست
برای دل عاقل و دیوانه تویی تو
ویرانه بود هر دو جهان نزد خردمند
کنجی که نهان است به ویرانه تویی تو
در کیمه و بتخانه بگنجیم بی ما
دیدیم که در کیمه و بتخانه تویی تو
علی احمد، علی موسی و عیسی
یک همت درانه درین کاخ ندیدیم
آن را که بود همت درانه تویی تو

گلگشتی درد یوان شعر حبیب

هر شب من و دل تاسحر در گوشه پیرانهها
داریم از دیوانگی با یکدیگر افسانهها
اندر شمار بی لالان در حلقه بی حاصلان
بی در حساب عاقلان بی در خور فرزانهها
از می زده سر جوشی هاناز پند بسته گوشها
پیوسته بایی هوش ها خو کرد پندایونهها

جز علی نیست

مر ابر طریقت جز علی نیست
که هستی را حقیقت جز علی نیست
مین غم از علی پیدا و پنهان
که در غیب و شهادت جز علی نیست
موج غیر از علی در کیمه و دیر
که مفتاد و دولت جز علی نیست
چشم پاک از آتش دوزخ که در حشر
سپهر بار و خشت جز علی نیست
اگر کف است از ایمان بگوشان
که در روز قیامت جز علی نیست
اساس هر دو عالم بر محبت
بود همت، محبت جز علی نیست
شهنشاهی که بر در کیمه ملانک
زندش بیخ نوبت، جز علی نیست
علی ادب، علی شیب و علی نوح
که در نور نبوت جز علی نیست
علی احمد، علی موسی و عیسی
که در اطوار خلقت جز علی نیست

ازده نفر دینی در سینمای معاصر تاژانردینی در سینمای معاصر

مروری بر همگرایی دین و رسانه
مرصیه بیوضی

شاید اگر از افراد بخواند فارغ از هیاهوی روزگار در گوشه‌ای نشینیم و کمی در زندگی امروزه جوامع مختلف تعمق کنیم و عناصر مؤثر بر آدمی در مسیر زندگانی‌اش را مرور کنیم، هر فرد در تبع ایده‌ها، ذهنیت‌ها و تخصص‌هایی که دارد، گزیننده‌ای که متفاوتی در این خصوص ارائه می‌نماید. هر قدر این لیست بلندتر شود و هر چه افراد

باشد، نهادهای بنیادی آن باید به گونه کارآمد و سازنده‌ای با هم ارتباط داشته باشند و دین و رسانه نیز از این قاعده مستثنا نیستند. نکته حائز اهمیت دیگری که ضروری به نظر می‌رسد، مسیر تطور این دو عنصر است. اگر در ادوار مختلف تاریخ نگاه‌های

نحوه حضور دین بیفکتم، خواهیم دید که ادیان الهی و مرکز نقل آنها یعنی پیامبران جزو اولین استفاده کنندگان از تکنولوژی‌های ارتباطی بودند. مسیری که در ادیان توحیدی در امر کثابت وجود دارد و در گسترش اجتماعی آنها در طول تاریخ با استراتژی ارتباطی پیامبران قابل مقایسه است. در سیر شکل‌گیری رسانه نیز موجود است. در جوامع مختلف و تساقیل از پیدایش پیودیت کثابت یا وجود نداشت و یا به طور خاص، بر روی سنگ نوشته‌ها و به عنوان تالای بسیار لوکس در

خدمت پادشاهان بود. از طرفی جامعه دینی آن زمان نیز جامعه‌ای هویتمند نبود. با مکتوب شدن ده فرمان حضرت موسی که نقطه شروع کثابت در دین پهودیت است، پهودیت که به تاریخی شکل گرفته بود هویت یافت و وجه تاریخی پیدا کرد. از طرف دیگر رسانه نیز قدمی دیگر در عرصه شکل‌گیری تاریخی خود برداشت. طرفه اینکه در روزگار معاصر نیز ظهور و بروز تکنولوژی‌های جدید رسانه‌ای تا حدود زیادی به صورت مسیلیک یا حتی واقعی با دین تلاقی دارند. و به گونه‌ای اعجاب‌انگیز در جهت تبلیغ دین کام‌براشته است. به دیگر سخن دین جزو اولین دغدغه‌های بوده که انسان با وسایل ارتباطی بدان می‌ادارت ورزیده است. انجیل، کتاب مقدس مسیحیان اولین کثابتی است که توسط گوتمبرگ، مخترع دستگاه چاپ منتشر شده است. اولین برنامه‌های که مردم از رادیو و در ژانویه ۱۹۰۶ شنیدند، یک برنامه مذهبی بود. اولین‌ها در رسانه همیشه به مباحث اختصاص داشته که ارتباطی در رسانه مذکور آن را دینی می‌دانسته است؛ که بعد از این آغاز شکوهند نمایان به طور معمول در همه رسانه‌های جمعی، محتوای دینی همیشه جزء محتوای اصلی و ثابت بوده است.

مقوله دیگری که در پیوندهای میان دین و رسانه مطرح است، مقوله سینمای دینی است. شایان ذکر است که این اصطلاح معمولاً در ادبیات به عنوان سینمای دینی تعریف می‌گردد و در بعضی موارد وسیع‌تر از مفهوم سینماست و به معنی فیلم دینی است. تفاوت این مقوله با مقولات دیگر در این است که برای مثال در بحث رسانه‌های نوشتاری می‌توان سروکار داد. از پوشش بحث کرد به این دلیل که پوشش با عناصر عینی و واقعی به طور کلی بحث پوشش از بحث فیلم به لحاظ تئوریک و مفهوم تفاوت است. یکی از فضاها یکی که فیلم به عنوان بخشی از رسانه و ارتباطات

دینی به عنوان بخش جدایی‌ناپذیر دین تلاقی بسیار جدی با هم دارند. جایی است که فیلم به عنوان یک ابزار بسیار مهم برای آموزش و ارتباطات دینی مطرح می‌شود و یکی از قالب‌ها و ابزارهای اصلی ارتباطی نیز تلقی می‌گردد. همین تلاقی نقطه انفکاک بسیاری از نظر به‌پردازان است که آیا چنین سینمای دینی تلقی می‌شود یا خیر؟ و آیا اینکه با پرداخت به دین در یک فیلم آیا می‌توان این فیلم را در نام دینی جای داد یا خیر؟ پاسخ به این پرسش‌ها در شماره بعدی به رشته تحریر در می‌آید.

ی. نوشت:

۱. در اصطلاح علوم اجتماعی، نهاد (Institution) عبارت است از نظام سازمان یافته‌ای از روابط اجتماعی که دربرگیرنده برخی از ارزش‌ها و رفتارهای مشترک است و برای پاسخگویی به برخی از نیازهای اساسی جامعه به وجود آمده است. ۲. به عنوان علوم اجتماعی از دین مذهب، این مفهومی که نهاد و هم‌ارز آن نظام‌های سازمان‌یافته روابط اجتماعی همچون خانواده و سیاست و اقتصاد در نظر گرفته می‌شود که به نظر می‌سهماری دین یا بقیه نهادهاست. عدم فهم صحیح کارکرد دین در اجتماعات. ۳. رسانه در این معنای دینما و جایگاه‌ها آن و به عنوان نمیدانی برای ارتباطات انسانی در نظر گرفته شده است. ۴. در اصطلاح علوم ارتباطات اجتماعی این‌ها که بر فردی اطلاق می‌شود که شروع کننده ارتباطات است ارتباطات براساس تصمیم و صورت پذیرفته است. ۵. به عبارتی شامل سینما و کلیه محصولات رسانه‌های دیداری می‌گردد.

خواننده محترم!

اقتضام شما در تکمیل این فرم و ارسال نظرات خود، قطعاً نشان راه ما در طریق ارتقای همه‌جانبه نشریه خواهد بود. برای ارسال فرم، تنها آن را از نشریه جدا کرده، بدون پاکت پستی و اسماق تمبر، در صندوق پست بیندازید.

فرم نظر سنجی

ماهنامه مسجد شماره ۱۷۵

نام و نام خانوادگی :

آدرس منزل :

پست الکترونیکی :

مشخصات محل خدمت (مسجد) :

نام مسجد تحت مدیریت :

آدرس پستی :

تلفن تماسی :

در صورتی که مسجد دارای وب سایت و یا پایگاه اطلاع رسانی مجازی است آدرس پایگاه را قید نمایید:

تهران صندوق پستی ۱۳۷۷/۱۳۸۵

پست جواب قبول

هرینه پستی بر اساس قرارداد شماره ۱۳۸۹/۱۹۷ پرداخت شده است

لطفاً پس از تکمیل فرم آن را به داخل صندوق پست بیندازید

تحصیلات آکادمیک :

تحصیلات حوزوی :

تلفن تماس (همراه) :

جذاب‌سازی کلاس‌های دینی کودکان و نوجوانان

علی صادقی سرشت

یکی از رسالت‌های مبلغان دین، آشنا ساختن کودکان و نوجوانان با قرآن و معارف اسلامی است. از جمله راه‌های تبیین و انتقال مفاهیم دینی برای این گروه سنی، با توجه به ویژگی‌های جسمی، روحی و روانی آنان، اجرای برنامه‌های شاد و جذاب است. هر چند استفاده از معماها، شوخی‌ها، ضرب‌المثل‌ها و... یکی از راه‌های ایجاد تنوع و جذاب‌سازی است؛ اما استفاده از آیات و روایات و ایجاد تنوع و جذابیت در ارائه این معارف، در این گونه‌ها، در برنامه‌ها که در اصل کلاس‌های معرفتی هستند، مناسب و لازم به نظر می‌رسد. مدیریت نوجوان و جوان معاونت تبلیغ و آموزش‌های کاربردی حوزه علمیه قم با هدف پژوهش برای نوآوری و طراحی قالب‌های و سبک‌های نو جهت آموزش مربیان و تربیت دینی

نوجوانان و جوانان و تغذیه فکری آنها فعالیت‌هایی انجام داده است. این مرکز با استفاده از تجربیات مبلغان موفق در آموزش مفاهیم قرآن و مجربان توانمند در اجرای برنامه‌های نوجوانان و جوانان، روش‌های مفید و کارآمد را گردآوری نموده است. تاد ضمن شادی آفرینی و جذاب‌سازی کلاس‌ها، حداکثر آشنایی با آیات قرآن و روایات را ایجاد کند. اثری که در این شماره معرفی می‌شود، حاصل زحمات سه‌ساله تعدادی از مبلغان موفق این معاونت است که خود نیز به صورت تجربی این برنامه‌ها را تجربه کرده‌اند.

در این اثر ۲۵۶ صفحه‌ای که با نام «جذاب‌سازی کلاس‌های دینی کودکان و نوجوانان» توسط انتشارات مرکز مدیریت حوزه علمیه قم به چاپ رسیده، مطالب در پنج مرحله آمده است و در انتهای کتاب نیز به توصیه‌های ویژه برای مربیان اشاره شده است.

این اثر بعد از اشاره به روش تنظیم محتوا و شرایط آن و نیز بحثی درباره آموزش وارد مرحله اول شده است. در مرحله اول به روش‌هایی

گوناگون شروع جلسات دینی اشاره شده است؛ روش‌های همچون شروع با نام خدا، شروع با پرسش‌ها، شروع با نکات اخلاقی، شروع با تشبیهات، شروع با همخوانی سوره، شروع با بیان نعمت‌های الهی و پیام‌اعضا، در مرحله دوم به هفت شیوه‌ارائه آیات و روایات در کلاس‌ها اشاره شده است. شیوه تنوعی، شیوه تلخیصی (فرمول‌بندی مطالب)، شیوه شأن نزولی، شیوه طراحی و نقاشی، شیوه قصه و داستان، شیوه پرسش و پاسخ، و شیوه جزوه درسی، در این مرحله مورد بحث قرار گرفته است. در مرحله سوم به بحث رفع خستگی و انواع هفت‌گانه مسابقات با پرسش‌های کوتاه و انواع چهارگانه مسابقات با پرسش‌های گوناگون و تفصیلی اشاره شده است. در مرحله چهارم درباره شیوه‌های شش‌گانه بیان احکام مطالبی آورده شده و در مرحله پنجم به بیان گفتاری درباره تکالیف و دعاها اشاره شده است. در پایان هم به هجده توصیه به مربیان در جهت آشنایی هر چه بیشتر با شرایط یک مربی موفق اشاره شده است.

سبک علمی مطالب:

معتبر،	عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف
رواق،	عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف
محراب،	عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف
شبتان،	عالی	خیلی خوب	خوب	متوسط	ضعیف

سبک کاربردی مطالب:

معتبر،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
رواق،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
محراب،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
شبتان،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم

حجم مطالب در هر سرفهسی:

معتبر،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
رواق،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
محراب،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
شبتان،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم

تنوع موضوعات و عناوین در هر سرفهسی:

معتبر،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
رواق،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
محراب،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم
شبتان،	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم

برداشتن به چه موضوعاتی را در شماره بعد پیشنهاد می‌کنید:
آموزش، مهارتی، ترویجی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی

بیکبری کدام مطلب از سرفهسی‌های چهارگانه تشریه را در شماره بعدی لازم می‌دانید:

آموزشی، مهارتی، ترویجی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی

سبک نوشتاری و ویرایش مطالب:

عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، ضعیف

صفحه‌ارایی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، ضعیف

مطراحی روی جلد تا چه حد در رساندن پیام مجله به مخاطب مؤثر بوده‌اند؟

خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم

مسابقه پیامکی (با جایزه):
بهترین مقاله،
بهترین طرح صفحه،
بهترین تپتر

